

STRATEGIA ROZWOJU GMINY LINIA NA LATA 2023-2030

Spis treści

Wstęp	3
Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Linia	4
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Linia	28
Wizja rozwoju gminy Linia w perspektywie 2030 roku	29
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 oraz oczekiwane efekty realizacji	30
WSPÓLNOTA	32
PRZESTRZEŃ	45
GOSPODARKA	53
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	57
Uwarunkowania i Prawo wodne a Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030	57
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	62
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie ...	69
Obszary strategicznej interwencji	74
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	74
Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 z wytycznymi i założeniami dokumentów wyższego rzędu	80
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030	83
System wdrażania	83
Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	87
Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii	91
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	92
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy na lata 2023-2030	99
Inwestycje kluczowe w kontekście założonych celów	102
Spis rysunków, wykresów i tabel	103

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władzy uchwałodawczej i wykonawczej gminy. Umożliwia także efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, a także stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 jest dokumentem kierunkowym i rozwojowym, nadrzędnym względem innych regulacji kierunkowych i rozwojowych obowiązujących w gminie, spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Strategią Rozwoju Powiatu Wejherowskiego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona również wytyczać kierunki dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawę do opracowania i przyjęcia przez samorząd strategii rozwoju stanowi art. 10e. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572). Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Pracę nad Strategią rozpoczęto od przyjęcia przez Radę Gminy Linia uchwały nr XXXVI/VIII/2022 z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Linia”. W uchwale określono tryb i harmonogram opracowania projektu dokumentu, a także tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225, 412).

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas warsztatów diagnostycznych, a następnie podczas warsztatów strategicznych opracowano misję i wizję rozwoju Gminy oraz cele strategiczne i operacyjne, a także kierunki działań, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. Projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami, właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i przedłożono Zarządowi Województwa Pomorskiego w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju.

Strategia jest opracowana zgodnie z najnowszymi wytycznymi określonymi w ustawie o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 lipca 2020r. Dz.U. 2020 poz. 1378.

Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Linia

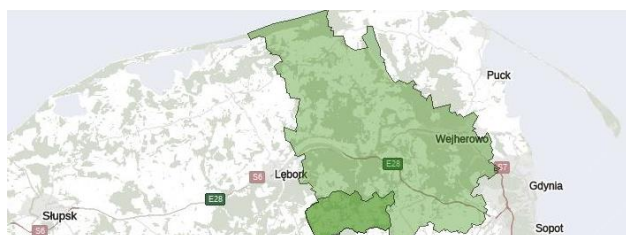
Analiza danych dotyczących najważniejszych aspektów funkcjonowania gminy Linia pozwala na stwierdzenie, że pod wieloma względami gmina jest porównywalna z setkami gmin wiejskich w całym kraju. Gmina ma charakter rolniczy, na jej terenie nie funkcjonują duże podmioty gospodarcze ani przemysłowe. Poza dominującą funkcją rolnictwa (sektor niewielkich indywidualnych gospodarstw rolnych) gmina rozwija także funkcje handlowo-usługowe na potrzeby własnych mieszkańców i okresowo wczasowiczów i turystów. Na tle innych jednostek samorządu terytorialnego gmina wyróżnia się korzystnymi wskaźnikami demograficznymi, a Prognoza demograficzna do roku 2030 przewiduje dalszy systematyczny wzrost liczby ludności. Dzięki walorom krajobrazowym i czystemu środowisku gmina posiada znaczny potencjał rekreacyjno-turystyczny, ale brakuje wystarczającej infrastruktury oraz obiektów noclegowych i turystycznych. Ze względu na odległość od większych ośrodków miejskich (Lębork, Wejherowo), charakter połączeń drogowych oraz brak połączeń kolejowych gmina Linia nie będzie podlegać procesom suburbanizacji. W związku z położeniem i charakterystyką gminy niezbędna jest jej współpraca z sąsiednimi gminami oraz wytyczanie i realizowanie wspólnych celów. Wraz z gminami Luzino, Szemud i Łęczyce gmina Linia tworzy **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Kaszubska Droga"**. Wspólne działania gmin członkowskich skupiają się na rozwoju lokalnych społeczności, pobudzaniu aktywności mieszkańców, podnoszeniu atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby oraz zachowanie dziedzictwa kaszubskiego i wiejskiej specyfiki obszaru.

Najistotniejsze czynniki wpływające na rozwój gminy

a) geograficzne (położenie gminy)

Gmina Linia zlokalizowana jest w zachodniej części województwa pomorskiego w powiecie wejherowskim, ok. 35 km na południowy zachód od Wejherowa oraz ok. 18 km na południowy wschód od Lęborka. Na północy graniczy z gminami Łęczyce i Luzino, na wschodzie z gminą Szemud należącymi do powiatu wejherowskiego, na zachodzie z gminą Cewice z powiatu lęborskiego, a na południu – z gminami Sierakowice i Kartuzy leżącymi w powiecie kartuskim. Od Gdańska Linia dzieli ok. 60 km. Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego gmina Linia należy do otoczenia aglomeracji.

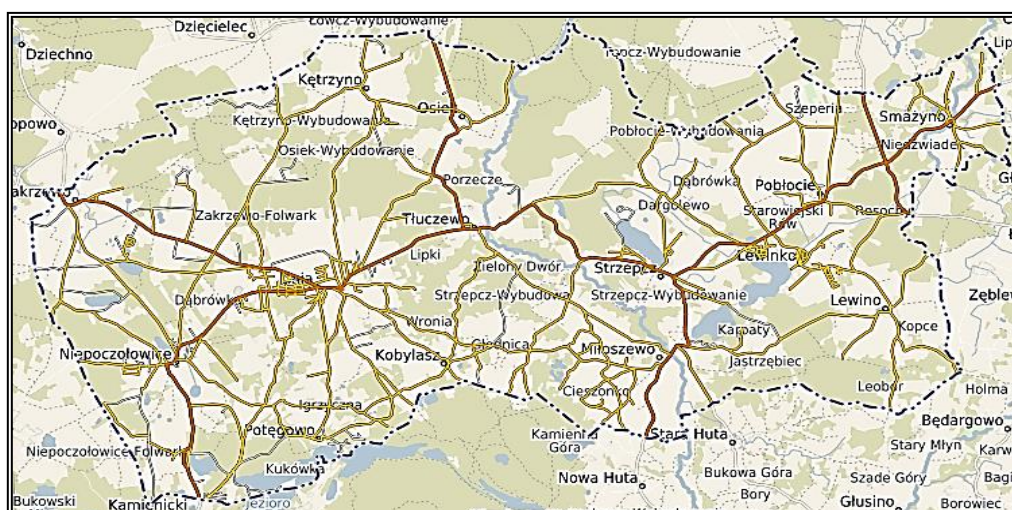
Rysunek 1. Lokalizacja gminy Linia na mapie powiatu wejherowskiego

Źródło: AutoMapa

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg, odpowiadającą strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Długość dróg publicznych w gminie to ogółem 121,5 km, w tym drogi gminne 82,5 km. Drogi gminne są remontowane i modernizowane w ramach posiadanych środków własnych i zewnętrznych, co przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz wpływa na poprawę środowiska przyrodniczego. Drogi powiatowe i gminne stanowią łączniki z drogami wyższego rzędu. Przez teren gminy nie biegną drogi powiatowe ani wojewódzkie. Dogodne połączenia drogowe ma gmina z Lęborkiem, Kartuzami i Wejherowem, gdzie pracuje wielu mieszkańców gminy Linia. Najbliższą drogą o znaczeniu ponadlokalnym jest droga krajowa nr 6 (odcinek Lębork - Wejherowo), która poprzez obwodnicę Trójmiasta łączy się z autostradą A-1. Przebiegająca przez teren gminy linia kolejowa Lębork – Kartuzy jest nieczynna.

Rysunek 2. Układ dróg na terenie gminy Linia

Źródło: <http://www.linia.e-mapa.net/>

Głównym przewoźnikiem, świadczącym usługi na liniach zbiorowego transportu drogowego, jest PKS Gdynia SA. Powiat wejherowski jest organizatorem w zakresie publicznych przewozów autobusowych, współfinansowanych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Wraz z powiatem wejherowskim i sześcioma ościennymi gminami gmina Linia utworzyła Wejherowski Związek Powiatowo-Gminny, którego celem jest organizacja przewozów pasażerskich na obszarze powiatu i gmin członkowskich. Oprócz tego na terenie powiatu działają linie komercyjne, prowadzące działalność na podstawie zezwoleń wydawanych przez poszczególne gminy. Należy zwrócić uwagę, że jakość dróg, ich gęstość oraz częstotliwość połączeń w publicznym transporcie zbiorowym to czynniki mające istotny wpływ na jakość życia i na charakter podejmowanej aktywności mieszkańców.

Na koniec 2021 roku miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmowały 27,75% powierzchni gminy. Pod względem powierzchni gminy objętej planami gmina Linia zajmuje 41 miejsce w województwie pomorskim (na 123 gminy). Jedynym obrębem objętym w całości planem są Niepoczołowice. Dla obszarów niemających planów miejscowych przy spełnieniu

określonych w ustawie wymogów wydawane są decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzje o warunkach zabudowy. W 2021 roku wydano 3 decyzje o ustaleniu warunków lokalizacji inwestycji celu publicznego (dotyczące między innymi budowy obiektów rekreacyjno-sportowych, budowy oświetlenia drogowego, budowy PSZOK) oraz 58 decyzji o warunkach zabudowy, co oznacza wzrost o 65,7% w stosunku do roku 2020. Decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły głównie budowy budynków mieszkalnych, budynków rekreacji indywidualnej, rozbudowy istniejących siedlisk, budowy nowych siedlisk rolniczych, budowy farm fotowoltaicznych¹.

Na terenie gminy Linia nie występują udokumentowane i skatalogowane w krajowym rejestrze obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, jednak z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu mogą występować obszary potencjalnych zagrożeń ruchów masowych ziemi w postaci osuwania się mas ziemnych. Na terenach o spadkach 10-15° przed przystąpieniem do realizacji obiektów budowlanych powinno się wykonywać szczegółowe badania geologiczne.

W studium ochrony przeciwpowodziowej wyznaczono obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią na rzece Łeba od 107+000km do 94+000km na terenie gminy Linia. Ze względu na strefy związane z lotniskiem w Siemirowicach na obszarze gminy istnieją ograniczenia w lokalizacji obiektów wysokich.

Konsekwencje:

- rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych przy równoczesnym braku dróg wojewódzkich; brak bezpośredniego połączenia z ośrodkiem wojewódzkim;
- brak na terenie gminy czynnej linii kolejowej;
- niewielki potencjał w zakresie produkcji rolnej;
- brak zarejestrowanych zagrożeń geologicznych;
- niewielkie zagrożenie powodziowe.

Wyzwania:

- podjęcie starań o przywrócenie połączeń kolejowych;
- dalsze remonty i modernizacje dróg;
- podniesienie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej;
- zwiększenie objęcia gminnymi planami zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy;
- promocja walorów gminy.

b) wynikające z procesów demograficznych

Sytuację demograficzną każdej jednostki terytorialnej kształtują dwa podstawowe czynniki: ruch naturalny oraz ruch migracyjny ludności. W przypadku ruchu naturalnego bilans urodzeń i zgonów nie tylko decyduje o przyroście lub ubytku naturalnym ludności, ale wpływa na strukturę wieku populacji. Według danych z rejestru mieszkańców prowadzonego przez gminę Linia na 31 grudnia 2021 r. miała 6466 stałych mieszkańców², w tym 3249 kobiet i 3217 mężczyzn. Średnia gęstość zaludnienia w gminie to 53,9 osoby na km². Ze względu na walory

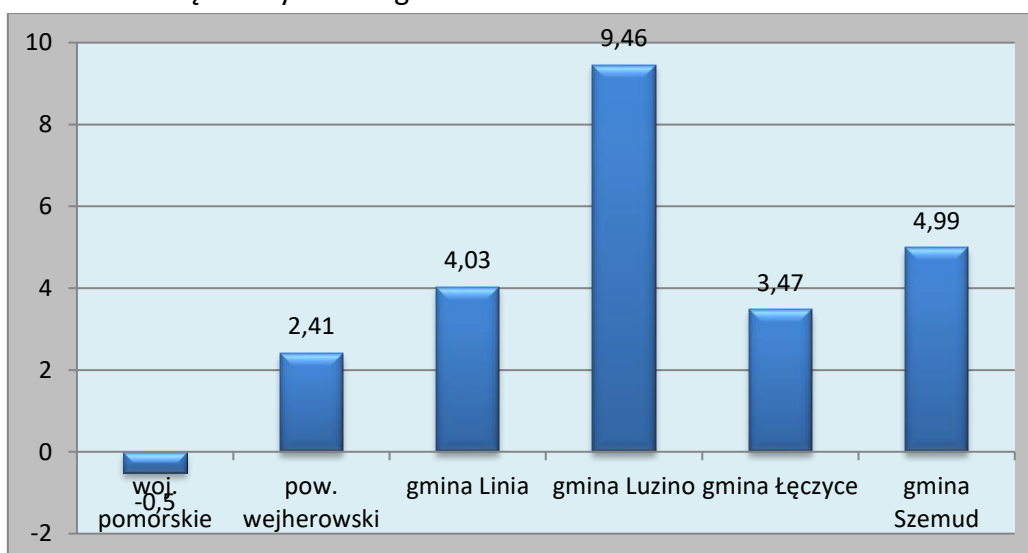
¹ Raport o stanie gminy Linia za 2021 rok

² Raport o stanie gminy Linia za 2021 rok, na podstawie rejestrów prowadzonych przez gminę

krajobrazowe i przyrodnicze w sezonie letnim ludność gminy zwiększa o 700-800 osób, przebywających tu czasowo w celach wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Analiza procesów demograficznych zachodzących w Polsce w ostatnich kilku latach pokazuje że kraj się wyludnia, a prognozy demograficzne przewidują dalsze pogorszenie sytuacji. Na tle kraju województwo pomorskie prezentuje się korzystnie, jednak i tutaj zauważa się niekorzystne trendy. Gmina Linia ma korzystne wskaźniki demograficzne, co jest jej niewątpliwym atutem. Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2022 r. gmina Linia miała 6408 mieszkańców, z czego 50,45% stanowiły kobiety, a 49,55% mężczyźni. Liczba mieszkańców systematycznie rośnie, od 2002 roku wzrosła o 15,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 35,6 roku i jest znacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz znacznie niższy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gmina Linia ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 28, co odpowiada przyrostowi naturalnemu 4,36 na 1000 mieszkańców.

Wykres 1. Przyrost naturalny w gminie Linia w 2020 roku w porównaniu z wybranymi jednostkami samorządu terytorialnego

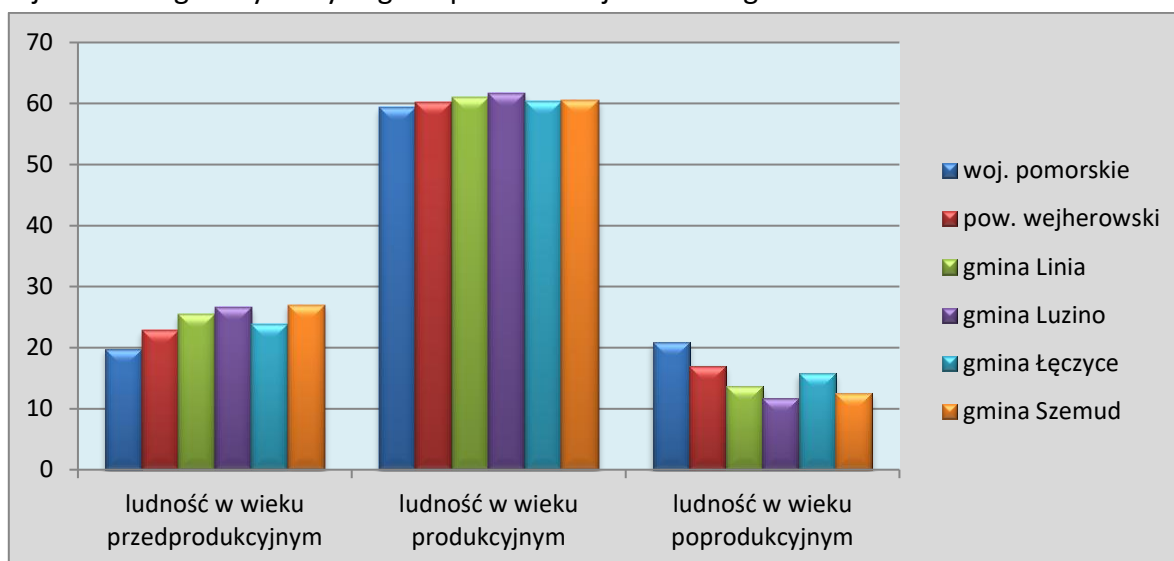

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,25 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

61,0% mieszkańców gminy Linia jest w wieku produkcyjnym, 25,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 13,6% mieszkańców - w wieku poprodukcyjnym. Wskaźniki te sytuują gminę Linia w pozycji bardzo korzystnej na tle województwa pomorskiego i powiatu wejherowskiego i nieco poniżej wskaźników dla gmin Luzino i Szemud.

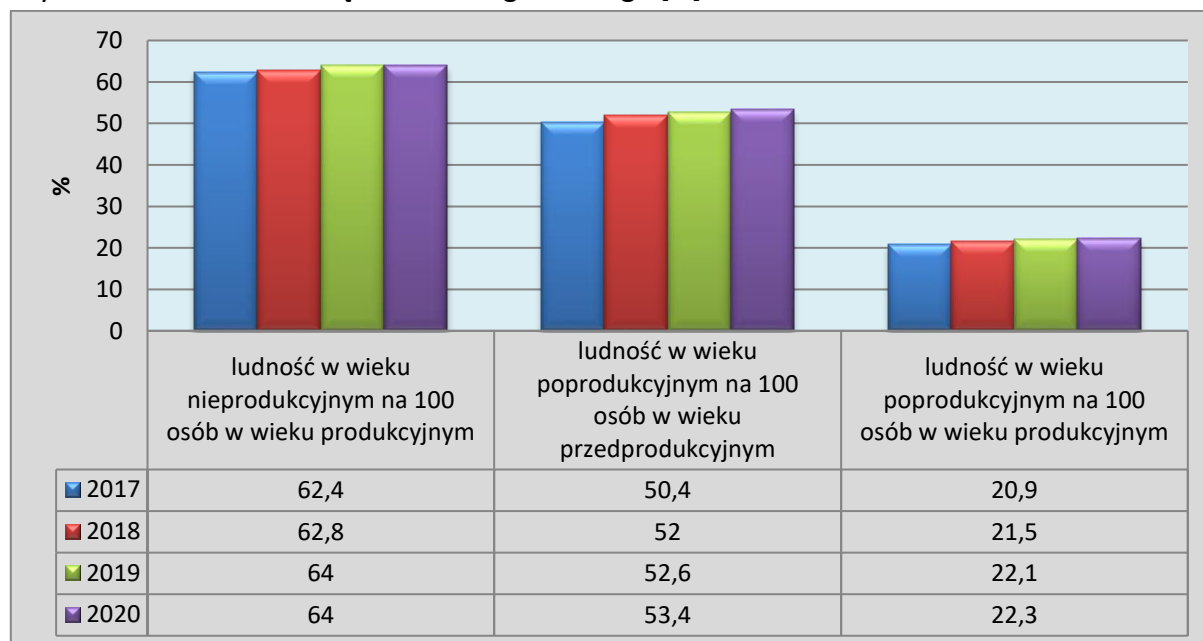
Wykres 2. Ekonomiczne grupy wieku w 2022 roku na tle województwa pomorskiego, powiatu wejherowskiego i wybranych gmin powiatu wejherowskiego

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Analiza struktury wieku ludności gminy w latach 2017-2020 wskazuje na wyraźnie zmieniające się trendy demograficzne. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego, czyli stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym, wzrósł na terenie gminy Linia z wartości 20,9% w 2017 roku do 22,3% w 2020 roku. Wzrósł także odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego [%]

Źródło: GUS

Zgodnie z prognozą w 2030 roku na terenie gminy Linia będzie mieszkać 6775 osób, 23,4% mieszkańców będzie w wieku przedprodukcyjnym, 59,6% w wieku produkcyjnym, a 17,1% - w wieku poprodukcyjnym. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie w planowaniu odpowiednio dostosowanych usług publicznych.

Od 2000 roku liczba mieszkańców gminy wzrosła o 15%, jednak ten wzrost nie występował równomiernie we wszystkich miejscowościach gminy. Najwięcej mieszkańców przybyło w Lini (454 osoby – 31%), w Niepoczołowicach (163 osoby – 26%) i w Strzeczcu (130 osób – 16%). Największy ubytek mieszkańców nastąpił w Kętrzynie (65 osób - 17%).

Jednym z czynników mających istotny wpływ na sytuację demograficzną jest atrakcyjność osadnicza – skłonność do osiedlania się na terenie danej jednostki. Jeśli za miernik przyjmą liczbę wybudowanych mieszkań, gmina Linia wypada niezbyt korzystnie – w 2020 roku oddano do użytku 19 mieszkań, co daje 1,55 nowych lokali na każdy 1000 mieszkańców. Jest to wartość znacznie poniżej wartości dla województwa pomorskiego oraz od średniej dla całej Polski. Taki stan rzeczy może być następstwem braku atrakcyjnych miejsc pracy na terenie gminy.

Konsekwencje:

- korzystna struktura wieku mieszkańców gminy na tle powiatu, województwa i kraju;
- ujemne saldo migracji;
- systematyczny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i wynikające z tego konsekwencje społeczne i gospodarcze;
- brak zagrożenia przekształceniem się gminy w sypialnię dużego miasta;
- niewielki przyrost substancji mieszkaniowej.

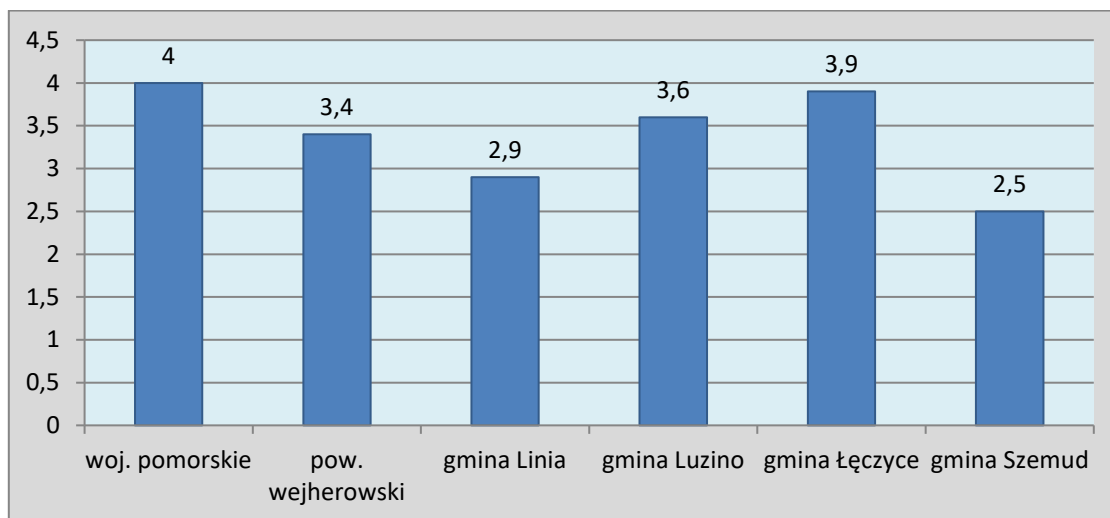
Wyzwania:

- podejmowanie działań zmierzających do zatrzymania w gminie młodych ludzi po ukończeniu edukacji (wspieranie tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy, terenów pod budownictwo mieszkaniowe);
- dostosowanie usług społecznych do zmieniających się potrzeb;
- działania promocyjne i kreowanie pozytywnego wizerunku gminy w celu przyciągnięcia nowych mieszkańców i inwestorów.

c) wynikające z sytuacji gospodarczej

Bezrobocie rejestrowane najczęściej definiuje się jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym. Bezrobocie rejestrowane w gminie Linia wynosiło w 2020 roku 2,9%. 74,8% bezrobotnych stanowiły kobiety, a 21,6% to mężczyźni.

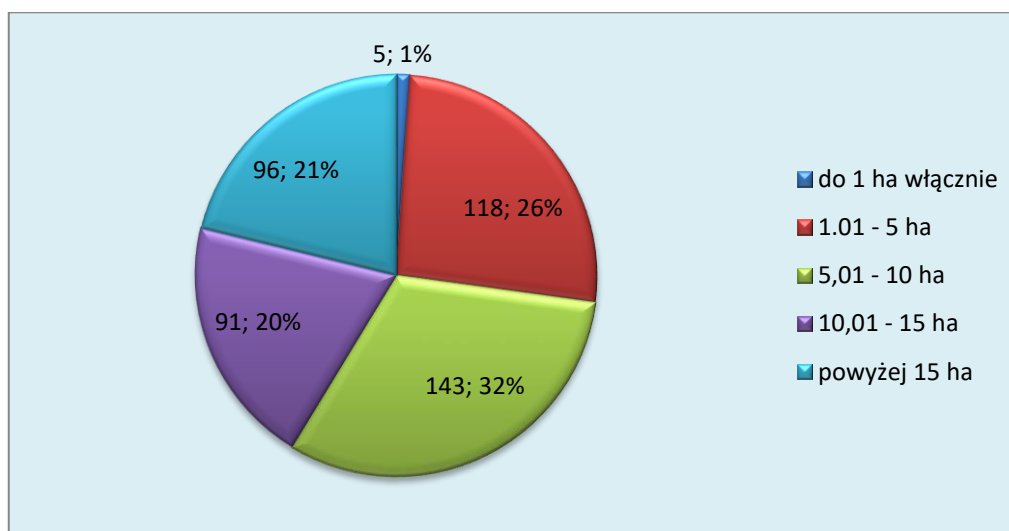
Wykres 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle innych jednostek administracyjnych [%] w 2020 roku

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Wiodącą dziedziną gospodarczą występującą w gminie jest rolnictwo, którego strukturę tworzą głównie gospodarstwa indywidualne. Jednak ze względu na słabą jakość gleby (V i VI kl.) i rozdrobnienie profil gospodarczy gminy będzie w najbliższych latach ewoluował w stronę funkcji turystycznych, rekreacyjnych i usługowych. Według Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 roku w gminie Linia funkcjonowało 468 gospodarstw rolnych, w tym 26,2% o powierzchni do 5 ha. Poza dochodami z działalności rolniczej gospodarstwa uzyskują dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej (148), z pracy najemnej (176), z emerytur i rent (110) oraz z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą (155). 26,5% gospodarstw prowadzi działalność rolniczą tylko na samozaopatrzenie żywnościowe.

Wykres 5. Gospodarstwa rolne w gminie Linia w 2020 r. według powierzchni

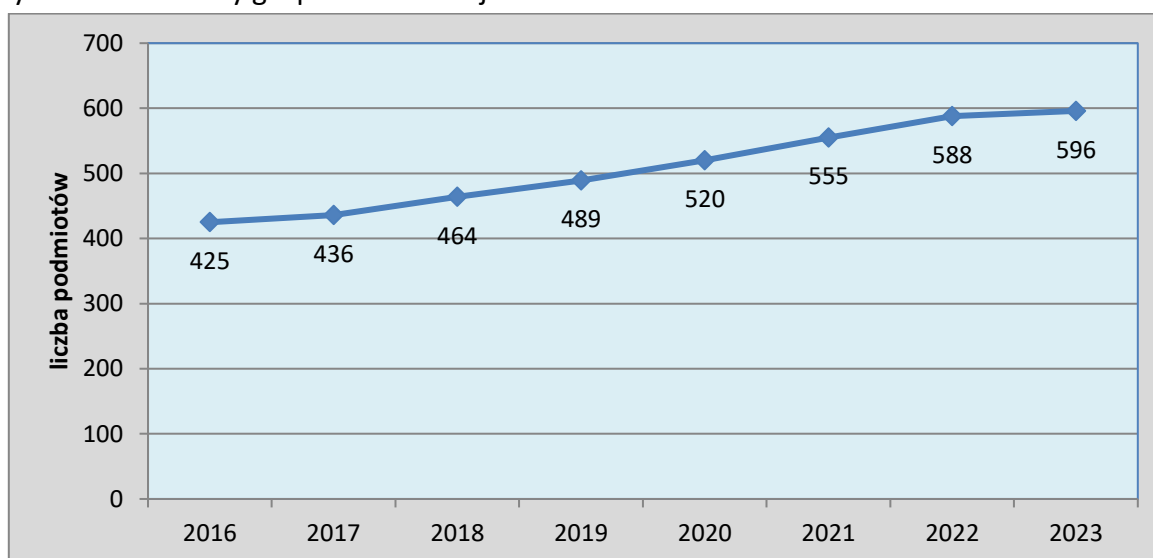

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2020

Poza rolnictwem prowadzona jest gospodarka leśna oraz działają niewielkie zakłady produkcyjne, głównie z branży drzewnej i spożywczej. Działalność gospodarcza prowadzona w sektorze publicznym koncentruje się na edukacji, administracji publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją. W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Linia wynosiło 4 620,89³ PLN, co odpowiada 83,70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Linia 451 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 70 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosiło -381. 12,4% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Linia pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 32,4% w przemyśle i budownictwie, 22,3% - w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) a 2,2% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)⁴.

W gminie Linia na dzień 31 marca 2023 w rejestrze REGON5N zarejestrowanych było 596 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 518 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W pierwszym kwartale 2023 roku zarejestrowano 13 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 5. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (64) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (26) w roku 2010. W tym samym okresie najwięcej (50) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2017 roku, najmniej (21) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

Wykres 6. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

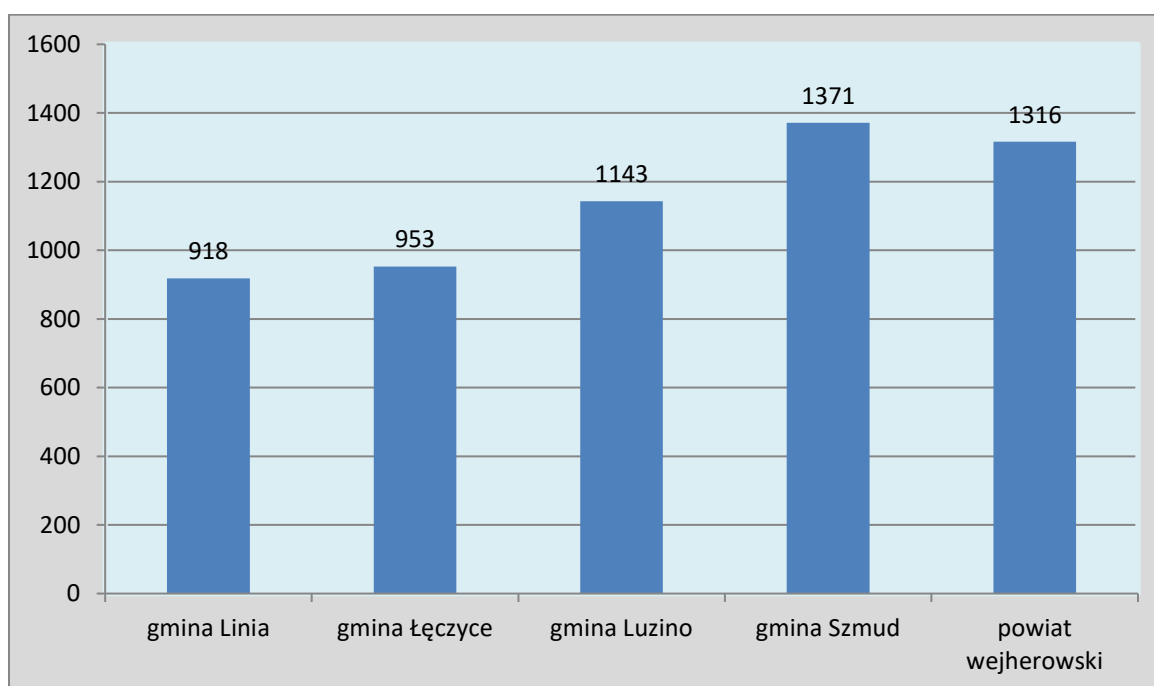
³ Źródło: GUS Polska w liczbach

⁴ Źródło: GUS Polska w liczbach

⁵ Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Linia najczęściej (15) jest spółek handlowych. Pod względem liczby zatrudnionych pracowników dominują mikro-przedsiębiorstwa (576), zatrudniające 0 - 9 pracowników. 1,3% (7) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 67,2% (348) podmiotów, a 45% (233) podmiotów w rejestrze zakwalifikowano jako pozostałą działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Linia najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (45.6%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (16.8%).

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 w porównaniu do innych jednostek samorządu terytorialnego

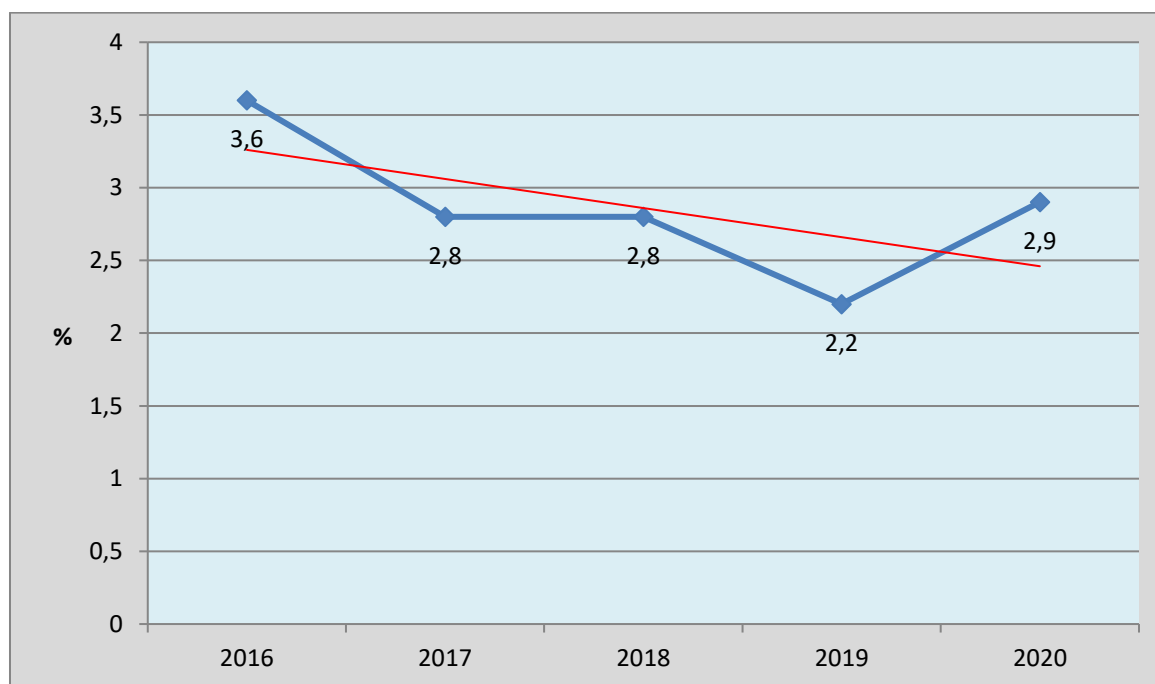

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Mimo sukcesywnie rosnącej liczby podmiotów gospodarczych wskaźnik ten jest znacznie niższy, niż w porównywanych jednostkach samorządu terytorialnego. Dotyczy to zarówno liczby podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, jak i w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.

Bezrobocie rejestrowane na terenie gminy Linia jest niższe niż w województwie pomorskim i w powiecie wejherowskim i należy do najniższych w powiecie. Wykazuje tendencję spadkową z niewielką wyższą w 2020 roku, co może mieć związek z pandemią SARS-coV-2 i wprowadzonymi w związku z tym znacznymi ograniczeniami swobód obywatelskich i swobody prowadzenia działalności gospodarczej.

Wykres 8. Udział bezrobotnych rejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Spadek bezrobocia wiąże się przede wszystkim z szybką aktywizacją osób, które mają największe szanse na podjęcie zatrudnienia, tj. mobilnych, dysponujących odpowiednim wykształceniem i kompetencjami, młodych. Nie zmienia to jednak sytuacji osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak niepełnosprawność, wiek czy brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, a także prezentowane postawy i wykształcone nawyki są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną. Przestrzenią aktywizacji tych osób na pewno jest realizacja projektów współfinansowanych z funduszy unijnych, których działania należałoby wzmocnić w kierunku wieloaspektowej aktywizacji osób oddalonych od rynku pracy, w tym w szczególności poprzez wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej jako rozwiązań przeznaczonych dla osób marginalizowanych na rynku pracy⁶.

Konsekwencje:

- niski wskaźnik bezrobocia na tle innych samorządów w powiecie;
- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych;
- zdecydowana przewaga kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych;

Wyzwania:

- tworzenie warunków do gospodarczego przeprofilowania gminy w kierunku rozwoju turystyki, agroturystyki i rekreacji;
- podniesienie poziomu atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów;
- zwiększanie udziału miejsc pracy oferujących relatywnie wyższe wynagrodzenia od obecnej średniej dla gminy;

⁶ Źródło: Raport o stanie gminy Linia za 2021 rok

- potencjał w zakresie rozwoju agroturystyki i usług okołoturystycznych;
- tradycyjny profil rolniczy gminy mimo niewielkiego potencjału gruntów;
- relatywnie niska aktywność mieszkańców w prowadzeniu działalności gospodarczej.

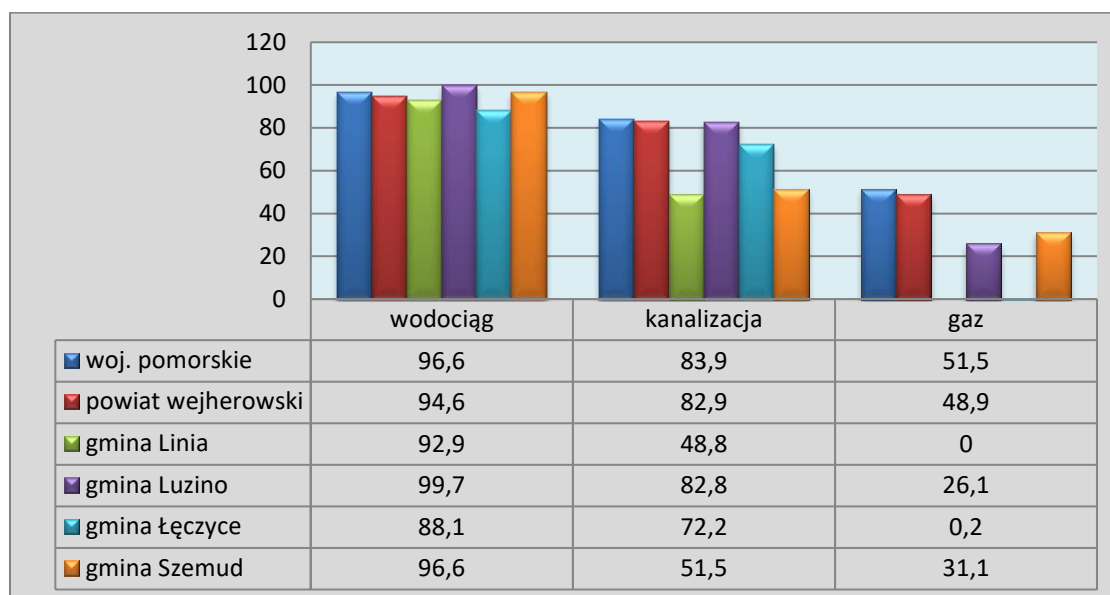
- zwiększenie udziału przedsiębiorstw zaliczanych do grupy małych i średnich;
- wsparcie procesu profesjonalizacji działania przedsiębiorstw z terenu gminy oraz promocja ich produktów i usług;
- monitorowanie i obejmowanie wsparciem lub współpraca w tym zakresie grup bezrobotnych, wymagających najpilniejszej interwencji;
- wspieranie kobiet wracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim i wychowawczym;
- wspieranie na rynku pracy kobiet biernych zawodowo;
- prowadzenie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.

d) wynikające ze stopnia rozwoju infrastruktury technicznej

Teren gminy nie jest w pełni skanalizowany. W miejscach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa systemu kanalizacji zbiorowej jest ekonomicznie nieuzasadniona, gospodarka ściekowa opiera się na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) i przydomowych oczyszczalniach, których na koniec 2020 roku było odpowiednio 599 i 40.

Miejscowościami skanalizowanymi są Linia, Tłuczewo, Strzecz i Niepoczołowice, W Tłuczewie znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do rzeki Łeby. Dostęp do sieci kanalizacyjnej w 2020 roku posiadało 48,8% mieszkańców gminy. Wynik ten znacząco odstaje od średniej wartości tego parametru notowanej w tym samym czasie dla województwa pomorskiego (83,9%), oraz powiatu wejherowskiego (82,9%). Gmina Linia pod względem dostępu do kanalizacji zajmuje przedostatnie miejsce w powiecie. Z kolei dostęp do wodociągu posiadało 92,9% mieszkańców, co sytuuje gminę nieznacznie poniżej wartości tego wskaźnika zarówno dla powiatu (94,6%), jak i województwa (96,6%). Na terenie gminy znajduje się 8 publicznych ujęć wody. Ujęcie wodociągowe w m. Kętrzyno prowadzone przez Stowarzyszenie „Kętrzynianka” nie zapewnia wody o właściwej jakości, w związku z czym może wystąpić konieczność budowy wodociągu gminnego w tej miejscowości wraz ze stacją uzdatniania wody. Mieszkańcy gminy nie mają dostępu do gazu ziemnego.

Wykres 9. Korzystający z instalacji w % ogółu mieszkańców

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Konsekwencje:

- niezadowalająca jakość życia mieszkańców z powodu braku dostępu do kanalizacji i gazu ziemnego;
- mniejsza atrakcyjność i konkurencyjność osadnicza i inwestycyjno-gospodarcza gminy, szczególnie w porównaniu do gmin z bardziej rozwiniętą infrastrukturą techniczną;
- negatywny wpływ na jakość środowiska naturalnego – m.in. zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, niskie emisje.

Wyzwania:

- dalszy rozwój sieci infrastruktury technicznej na obszarze gminy ze szczególnym uwzględnieniem kanalizacji i gazociągu i/lub korzystanie z alternatywnych rozwiązań (OZE, przydomowe oczyszczalnie);
- dostosowanie sieci do zmieniających się warunków osadniczych oraz potrzeb gospodarczych;
- stworzenie infrastruktury nad jeziorami i rzekami o walorach krajobrazowych i turystycznych (pola namiotowe, natryski, toalety);
- podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną;
- edukacja ekologiczna w zakresie stosowania nawozów sztucznych w rolnictwie.

e) wynikające z potrzeb polityki społecznej i ochrony zdrowia

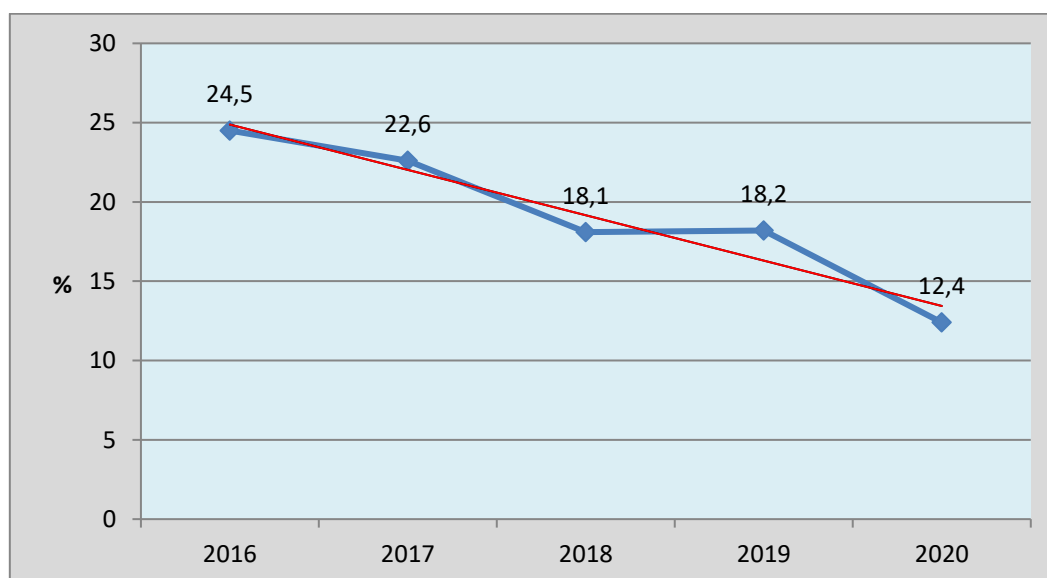
Na terenie gminy Linia w 2020 r. funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz 2 apteki. Na jedną ogólnodostępną aptekę przypada 3230 osób - to mniej, niż w powiecie i w województwie, a także mniej, niż w sąsiednich gminach Luzino i Łęczyce. Na terenie gminy Linia funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki zdrowotnej prowadzący przychodnię w Lini i w Strzeczcu. Podmiot świadczy usługi medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, pediatrii, interny, ginekologii i położnictwa oraz stomatologii. Samorząd gminny odpowiada za zapewnienie opieki zdrowotnej w podstawowym zakresie, natomiast

poradnictwo i leczenie specjalistyczne podlegają samorządom wyższego szczebla. Mieszkańcy gminy korzystają z poradni specjalistycznych w Wejherowie i Lęborku oraz w Gdańsku. Na poziomie gminy należy zadbać o zapewnienie wysokich standardów podstawowej opieki zdrowotnej i zapobieganie odpływowi wysoko wykwalifikowanej kadry lekarskiej i pielęgniarskiej oraz o realizację działań profilaktycznych.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Linia czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie oraz z Komisariatu Policji w Szemudzie. W Strzeczcu ma siedzibę Zespół Patrolowo-Interwencyjny i Dzielnicowych. Ważnym ogniwem w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom gminy są ochotnicze straże pożarne. W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowały 3 takie jednostki, w tym dwie – w Lini i w Strzeczcu – zaliczone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Na poprawę bezpieczeństwa wpływa także oświetlenie miejsc publicznych i dróg.

Na przestrzeni lat 2016-2020 odsetek mieszkańców objętych wsparciem z zakresu pomocy społecznej w stosunku do całej populacji znacznie zmalał. Zmniejsza się skala problemów społecznych, szacowana na podstawie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

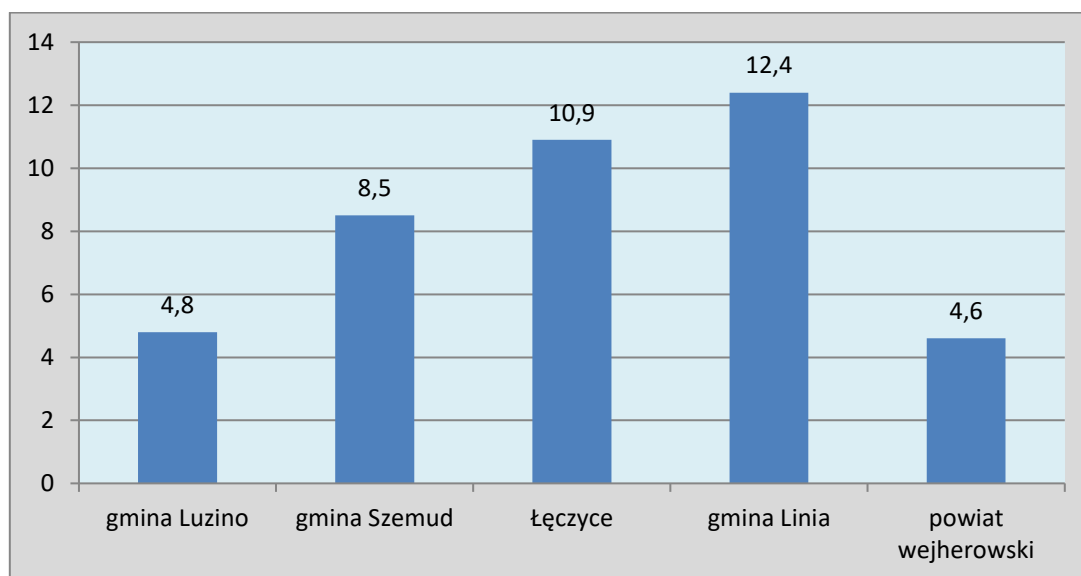
Wykres 10. Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem (%)

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Należy jednak zauważyć, że równie znaczące spadki nastąpiły w powiecie i w województwie, a wskaźniki w gminie Linia należą do najwyższych w powiecie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego gmina Linia znajdowała się w 2020 r. na drugim miejscu w powiecie pod względem odsetka mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 11. Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem w porównaniu do sąsiednich gmin i powiatu [%]

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Na podstawie porównania corocznych sprawozdań Oceny Zasobów Pomocy Społecznej⁷ należy stwierdzić, że w 2021 roku w porównaniu do lat poprzednich wzrosły wydatki na: świadczenia wychowawcze (500+), umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych, zasiłki stałe, umieszczenie w domach pomocy społecznej, bezpłatne dożywianie dzieci w szkołach i stypendia socjalne. Zmalały natomiast wydatki na zasiłki okresowe oraz na świadczenia rodzinne. Wynika to ze wzrostu dochodów i podniesienia standardu życia mieszkańców. W gminie Linia najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej są: długotrwała ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, wielodzietność i bezrobocie.

Konsekwencje:

- powolny choć nieunikniony wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną, w tym na usługi specjalistyczne, związany ze zmianami w strukturze demograficznej;
- przyrost niektórych grup ludności wymagających wsparcia (osoby w wieku poprodukcyjnym, korzystający z pomocy społecznej długotrwale); zmiana liczebności oraz struktury grup wymagających wsparcia w zakresie pomocy społecznej;
- przewidywalny katalog problemów, przekładających się na konieczność

Wyzwania:

- przeciwdziałanie spodziewanym na terenie całego kraju problemom związanym z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym;
- zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy poprzez poprawę wyposażenia i podnoszenie kwalifikacji miejscowych placówek służących ratowaniu zdrowia i życia (w tym OSP);
- diagnozowanie przyczyn wysokiego wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej i kierowanie dodatkowego wsparcia do potrzebujących go grup osób;

⁷ Raport o stanie gminy Linia za 2021 rok

udzielenia wsparcia z zakresu pomocy społecznej.

- monitorowanie i reagowanie na zmiany w zakresie liczebności i struktury ludności objętej pomocą społeczną;
- walka z negatywnymi społecznymi i zdrowotnymi skutkami pandemii, w szczególności o oddziaływaniu długofalowym.

f) wynikające ze stanu oraz potencjału środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego⁸

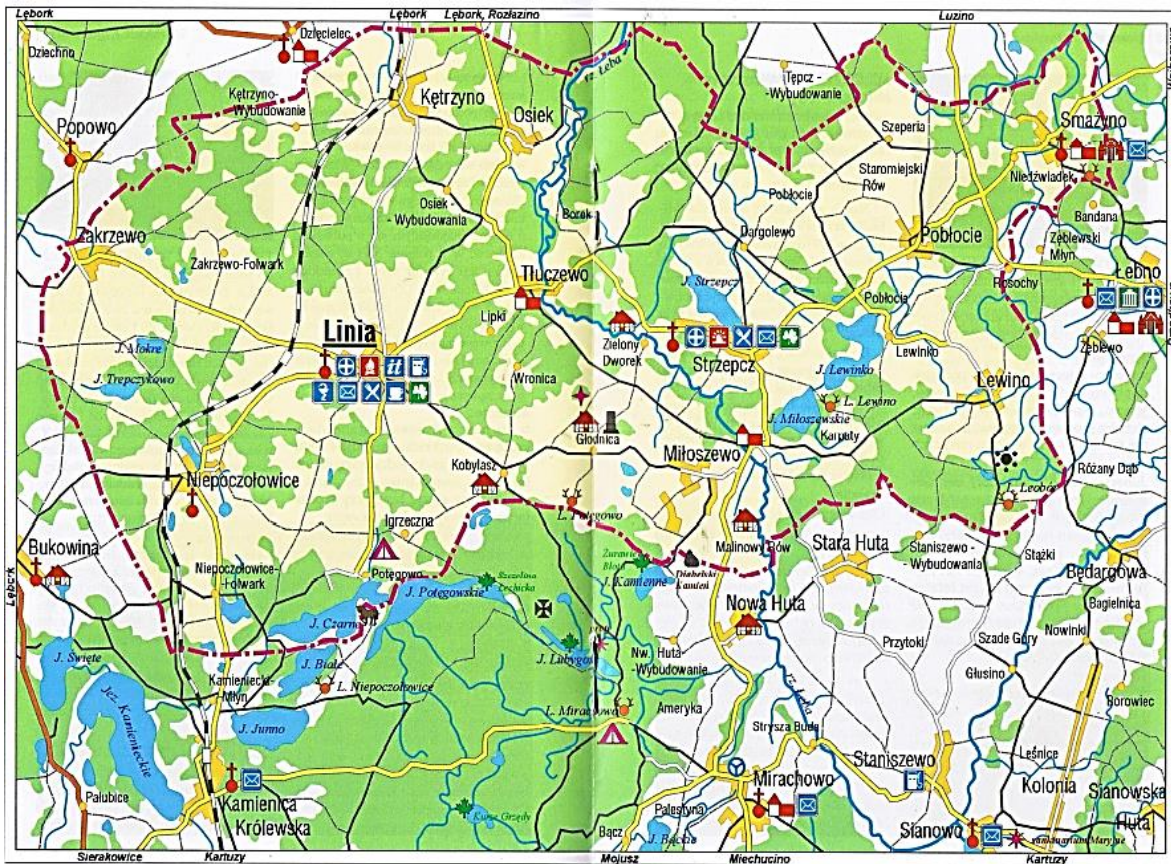
Południowa część gminy Linia obejmująca 1.245 ha (10,4% całego obszaru) leży w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Dalsze 2.593 ha (21,6% terenu gminy) wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Łeby. Łącznie tereny podlegające ochronie stanowią 32%, a z otuliną parku aż 60% powierzchni całej gminy. Teren gminy charakteryzuje się stosunkowo wysokimi walorami przyrodniczymi o regionalnym znaczeniu. Zlokalizowany jest w regionie historyczno-kulturowym Ziemi Kartuskiej, obszarze o najwyższej, ponadregionalnej randze i wybitnych walorach dziedzictwa kulturowego.

Większość obszaru gminy (środkowa część) położona jest w zlewni Łeby, południowo-zachodnia część w zlewni Łupawy, natomiast wschodnia część w zlewni Redy. Według danych Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Gdańsku w gminie Linia znajdują się 2 zatwierdzone pomniki przyrody. Obszary turystyczne na terenie gminy koncentrują się w południowej części gminy w Potęgowie i Niepoczołowicach oraz w Strzeczcu, Miłoszewie i Lewinku. Terenem perspektywnym jest również dolina rzeki Łeby ze względu na możliwość uprawiania turystyki wodnej. Na obszarze gminy Linia nie ma obiektów kulturowych rangi krajowej czy międzynarodowej, jednak krajobraz i istniejące obiekty dobrze zachowały swoje regionalne kaszubskie wartości. Zachowały się liczne elementy dziedzictwa kulturowego w postaci starych domów mieszkalnych oraz układów wsi. Na uwagę zasługują stare budynki szkolne, zespoły dworskie oraz najlepiej zachowany zespół pałacowo-ogrodowy w Smażynie.

Ze względu na pejzaże, lasy z bogatym drzewostanem, chronione gatunki roślin i zwierząt, urozmaiconą rzeźbę terenu, czyste powietrze i atrakcyjne jeziora gmina Linia jest doskonałym miejscem wypoczynku zarówno czynnego, jak i biernego. Do dyspozycji turystów są czynne rolniczo kwatery agroturystyczne. Na terenie gminy nie ma ośrodków wypoczynkowych. Działają 2 obiekty agroturystyczne sezonowe oferujące 14 miejsc i 6 obiektów całorocznych dysponujących 44 miejscami.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Linia

Rysunek 3. Mapa turystyczna gminy Linia

Źródło: <http://www.gminalinia.com.pl>

Ze względu na turystyczny kierunek rozwoju istotnym wyzwaniem stojącym przed gminą jest utrzymanie jak najlepszego stanu środowiska naturalnego. Na obszarze gminy występują lokalne kotłownie, stanowiące źródła ciepła dla pojedynczych obiektów. Są to urządzenia w różnym stanie technicznym i o zróżnicowanej sprawności, a jako paliwo wykorzystywany jest głównie węgiel kamienny i olej opałowy. Źródła olejowe to najczęściej nowe piece, charakteryzujące się wysoką sprawnością, natomiast źródła węglowe w większości są w gorszym stanie technicznym. W gminie występują również zanieczyszczenia komunikacyjne (emisja liniowa wzdłuż ciągów komunikacji samochodowej). Ze względu na brak na terenie gminy dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu zanieczyszczenia komunikacyjne występują w niewielkim stopniu.

Obecne zanieczyszczenie wód powierzchniowych na terenie gminy jest spowodowane głównie odpływem azotu ze źródeł rolniczych, brakiem prawidłowej gospodarki ściekowej (brak sieci kanalizacji sanitarnej w części gminy) oraz niewystarczającej infrastruktury turystycznej. Jeziora są podatne na degradację, szczególnie jeziora bezodpływowe, w których docierające zanieczyszczenia się kumulują. Właściwe użytkowanie rekreacyjne i rolnicze brzegów jezior może przyczynić się to do ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych, a tym samym zmniejszenia tempa procesu eutrofizacji zbiorników wodnych. Wody rzeki

Bolszewki na całej długości charakteryzują się złym stanem czystości zarówno pod względem sanitarnym jak i fizyko-chemicznym. Pod względem biologicznym wody rzeki są dobrej jakości. Stan czystości wód Łeby jest zadowalający, przy czym większość normowanych parametrów odpowiada bardzo dobrej lub dobrej jakości wód. Głównym zagrożeniem dla jakości wód, zwłaszcza powierzchniowych, na terenie gminy Linia są ścieki komunalne nieoczyszczone lub oczyszczone w niewystarczającym stopniu, zanieczyszczenia obszarowe głównie z obszarów rolnych i turystycznych oraz zanieczyszczenia z terenów tras komunikacyjnych. Gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów. Około 30% ogółu zebranych odpadów to odpady zebrane selektywnie. Na terenie gminy nie stwierdzono występowania dzikich wysypisk.

Konsekwencje:

- duża atrakcyjność krajoznawcza, rekreacyjna i turystyczna gminy;
- zagrożenie dla mieszkańców związane z zanieczyszczeniem powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym – także ze względu na brak pomiarów;
- wzrost kosztów gospodarowania odpadami.

Wyzwania:

- określenie, stworzenie i promowanie produktu lokalnego o rozpoznawalności ponadlokalnej;
- współpraca z gminami ościennymi w zakresie tworzenia jednolitej oferty turystycznej i rekreacyjnej;
- tworzenie i utrzymywanie w odpowiednim stanie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej;
- poprawa stanu środowiska naturalnego, zwłaszcza wody i powietrza (edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych, wspieranie likwidacji prywatnych kotłów węglowych, wsparcie dla inwestycji w OZE);
- podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy wynikające z poziomu rozwoju kapitału społecznego.

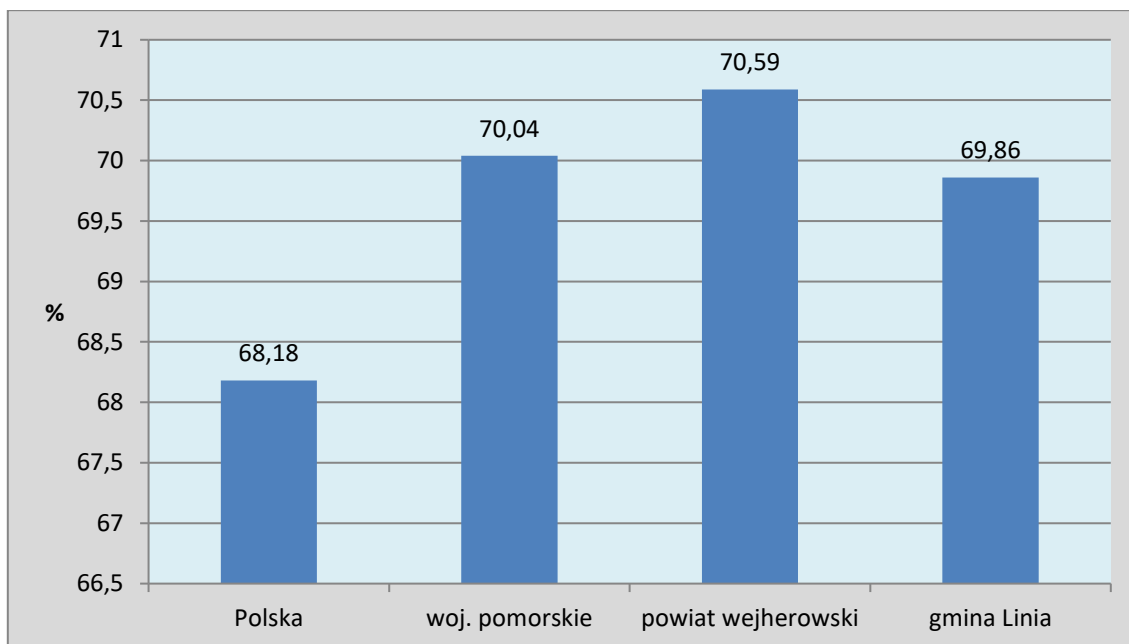
g) wynikających z poziomu rozwoju kapitału społecznego

Jednym ze wskaźników rozwoju kapitału społecznego jest frekwencja w wyborach, zarówno centralnych, jak i lokalnych. Uprawnieni do głosowania mieszkańcy gminy Linia wykazują zróżnicowane zainteresowanie udziałem w wyborach.

W wyborach samorządowych w 2018 roku swój głos oddało 67,97% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Linia. Był to wynik zdecydowanie wyższy, niż w Polsce i w województwie pomorskim. W wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku frekwencja w gminie była niższa, niż w Polsce, województwie pomorskim i w powiecie wejherowskim i należała do najniższych wśród gmin w powiecie. Z kolei w drugiej turze wyborów prezydenckich w 2020 roku wzięło udział 69,86% uprawnionych do głosowania. Był to wynik nieco wyższy niż w kraju i nieznacznie niższy niż w powiecie wejherowskim i w województwie pomorskim. Najniższą frekwencję odnotowano w wyborach sołtysów

i rad sołeckich w 2019 roku – średnia frekwencja wyniosła 16,8%, przy czym najwyższa była w Lewinku (57,63%), a najniższa w Lini (5,34%).

Wykres 12. Frekwencja wyborcza w drugiej turze wyborów prezydenckich w 2020 [%]

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Innym badanym wskaźnikiem rozwoju kapitału ludzkiego jest działalność organizacji pozarządowych. O ile frekwencja wyborcza jest wartością mierzalną, o tyle trudno jest zmierzyć zaangażowanie mieszkańców w działalność w ramach organizacji pozarządowych i społecznych, ponieważ sama przynależność do organizacji czy ich liczba nie zawsze przekłada się na aktywność i efektywność działania. Na terenie gminy Linia aktywnie działa kilkanaście organizacji pozarządowych, z którymi gmina współpracuje na zasadach określonych w corocznie uchwalanym programie. Współpraca pomiędzy gminą Linia a organizacjami pozarządowymi ma charakter zarówno finansowy, jak i pozafinansowy. W ramach współpracy o charakterze finansowym gmina zleca organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych i udziela na ten cel dotacji. Dotacje były udzielane głównie na cele związane z ochroną i promocją zdrowia, przeciwdziałaniem alkoholizmowi, wspieraniem i upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu oraz wypoczynkiem dzieci i młodzieży. W ramach współpracy pozafinansowej gmina użyczała należących do gminy lokali, nieodpłatnie udostępniała środki transportu organizacjom na cele statutowe oraz obejmowała działania patronatem. Kwota przeznaczona na wsparcie realizacji zadań publicznych systematycznie rośnie. W budżecie gminy nie wyodrębniono funduszu sołeckiego ani budżetu obywatelskiego. Nie są także realizowane zadania w ramach inicjatywy lokalnej.

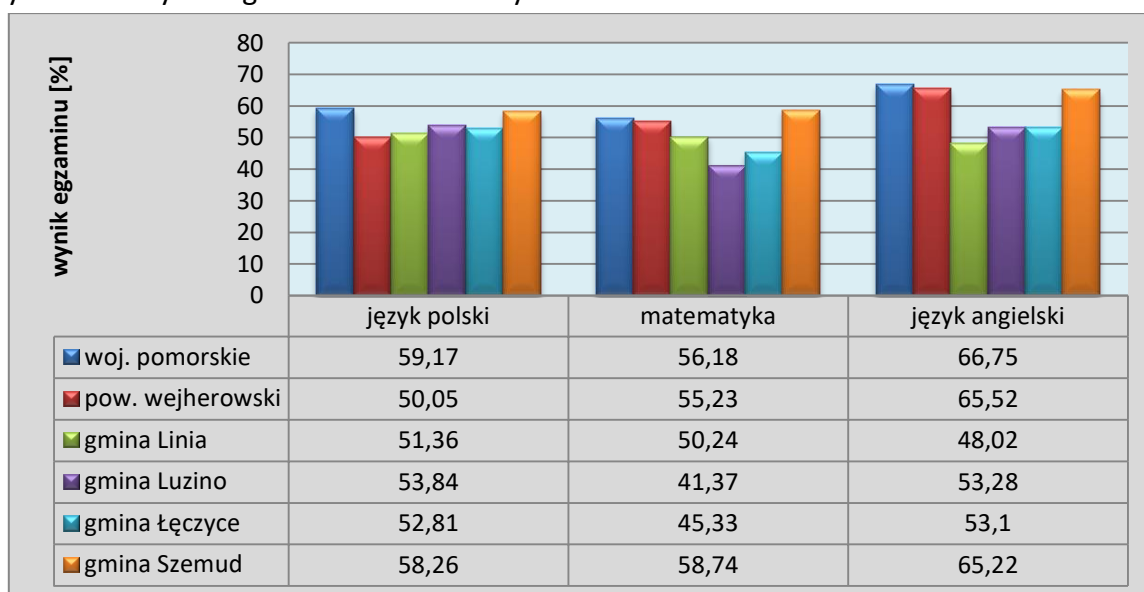
Opiekę nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy zapewnia Gminny Żłobek Promyczek w Lini, oferujący 73 miejsca. Opieką żłobka objętych jest 22,95% dzieci do lat trzech. Liczba miejsc w żłobku w pełni zaspokaja potrzeby lokalnej społeczności na ten rodzaj usługi. Opiekę

przedszkolną zapewnia przedszkole samorządowe działające w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lini oferujące opiekę dla 59 dzieci. Ofertę uzupełniają oddziały przedszkolne działające w szkołach podstawowych. Wprawdzie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w stosunku do liczby dzieci w wieku 3-5 lat ogółem systematycznie rośnie i w 2020 roku wynosił 43,8%, jednak jest to zdecydowanie poniżej średniej dla powiatu (79,5%) oraz województwa (84,9%).

W gminie Lini działa 7 szkół podstawowych, w tym 6 samorządowych i 1 prowadzona przez Stowarzyszenie Akademia Głodnica. Współczynnik skolaryzacji brutto w 2020 roku wynosił 93,71% i był zbliżony do wskaźnika w gminach Luzino i Łęczyce oraz niższy, niż w gminie Szemud.

Ogólny stan infrastruktury szkolnej oceniany jest jako dobry, drobne naprawy i remonty wykonywane są na bieżąco. Kompleksowy remont planowany w szkole w Strzeczcu wymaga zewnętrznego finansowania, o które gmina się ubiega. Ponadto gmina pozyskała dofinansowanie na budowę szkoły w Niepoczołowicach. Gmina organizuje dowozy dla uczniów. Wymiernym wskaźnikiem poziomu nauczania są wyniki egzaminów zewnętrznych. Statystycznie najlepsze wyniki egzaminów osiągają uczniowie w dużych miastach, a najłabsze – uczniowie gmin wiejskich. Wyniki egzaminów ósmoklasistów w 2022 roku w lińskich szkołach kształtowały się w większości poniżej średnich powiatowych i wojewódzkich. Z języka polskiego uczniowie osiągnęli wyniki znacznie słabsze, niż średnia w województwie, ale nieco lepsze, niż w powiecie wejherowskim. Z matematyki wyniki były niższe, niż w powiecie i województwie, ale wyższe, niż w sąsiednich gminach Luzino i Łęczyce. Wyniki z języka angielskiego były znacznie niższe, niż w województwie, powiecie i w sąsiednich gminach. Wyniki egzaminu ósmoklasisty odgrywają istotną rolę podczas rekrutacji do szkół ponadpodstawowych. Organ prowadzący ustanowił system stypendialny, który ma na celu motywowanie uczniów do osiągania jak najlepszych wyników.

Wykres 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku.

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

Na terenie gminy Linia działają dwie instytucje kultury: Biblioteka Publiczna Gminy Lini oraz Gminny Dom Kultury. Biblioteka w Lini wraz z filią w Strzeczcu oprócz typowej działalności bibliotecznej organizuje działalność edukacyjno-kulturalną.

Gminny Dom Kultury (GDK) prowadzi między innymi działania na rzecz krzewienia kultury kaszubsko-pomorskiej, za co został uhonorowany Medalem Lecha Bądkowskiego. Przy GDK działają: Chór „Pięciolinia”, Gminna Orkiestra Dęta, Zespół Pieśni i Tańca „Kaszëbskô Rodzëzna”, grupa teatralna „Teatr Prostolinijny” i 6. Lińska Drużyna Harcerska.

Na terenie gminy nie ma natomiast instytucji powołanej do organizowania zajęć sportowych. W Urzędzie Gminy w Lini nie ma wyodrębnionej komórki ani stanowiska do spraw sportu. Część zadań z zakresu sportu realizuje Gminny Dom Kultury, na pozostałe gmina udziela dotacji organizacjom pozarządowym.

Konsekwencje:

- niskie, pomimo rosnącej frekwencji, zaangażowanie mieszkańców gminy w wybory - zarówno ogólnopolskie, jak i samorządowe;
- bardzo niska frekwencja w wyborach sołtysów i rad sołectkich;
- potencjał oraz zaplecze instytucjonalne (ośrodek kultury, biblioteka, świetlice wiejskie) w zakresie ciągłości kultywowania lokalnej tradycji.

Wyzwania:

- wykorzystanie potencjału w zakresie kapitału społecznego i organizacyjnego wśród mieszkańców gminy;
- kultywowanie oraz promocja kultury i tradycji lokalnej - kontynuacja;
- analiza wyników egzaminu ósmoklasisty, podjęcie działań zaradczych, propagowanie dobrych praktyk;
- potencjał zaangażowania społecznego i współpracy międzysektorowej;
- poprawa wyników nauczania;
- analiza przyczyn wyboru szkoły podstawowej poza terenem gminy;
- podniesienie współczynnika skolaryzacji ;
- promocja oferty edukacyjnej i utrzymanie infrastruktury przedszkolnej i szkolnej na odpowiednim poziomie;
- wspieranie tworzenia i rozwoju oferty spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian i trendów demograficznych.

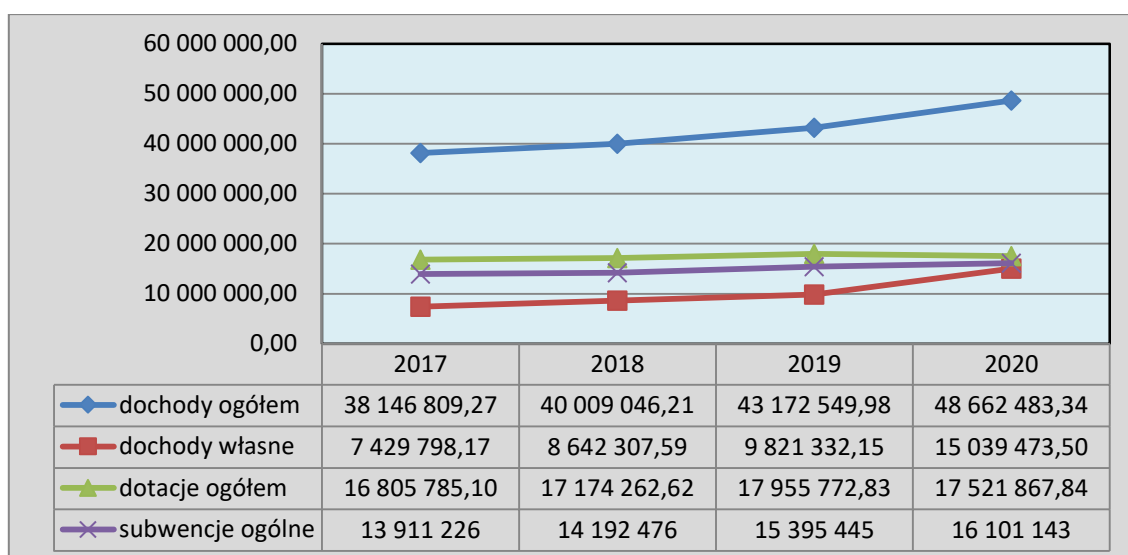
h) wynikające ze stanu finansów publicznych

Suma wydatków z budżetu gminy Lini wyniosła w 2021 roku 48,8 mln złotych, co daje 7,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 8.7% w porównaniu do roku 2020. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 12,16% (w 2020 roku wydatki majątkowe stanowiły 7,33% wydatków ogółem). W 2021 roku wykonano dochody w wysokości 48,3 mln złotych, z czego 11,3 mln złotych stanowiły dochody własne. W 2020 roku dochody własne stanowiły 21,5% dochodów ogółem. W 2021 roku udało

się pozyskać spoza budżetu gminy kwotę 1.7 mln złotych dotacji rozwojowych. Dla porównania w 2020 roku było to 616 tys. złotych.⁹

W 2020 roku¹⁰ największa część budżetu gminy - 31.6% została przeznaczona na Dział 801 – Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczono na Dział 600 - Transport i łączność (9.2%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (6.5%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 3,2 mln złotych, czyli 7,3% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Linia wyniosła w 2020 roku 48,7 mln złotych, co daje 7,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 11.7% w porównaniu do roku 2019. Największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (42.3%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (14.3%) oraz z Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (3.7%). W budżecie gminy Linia wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 461 złotych na mieszkańca (6,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 40,6 złotych na mieszkańca (0,5%).

Wykres 14. Dochody budżetu gminy [w zł]

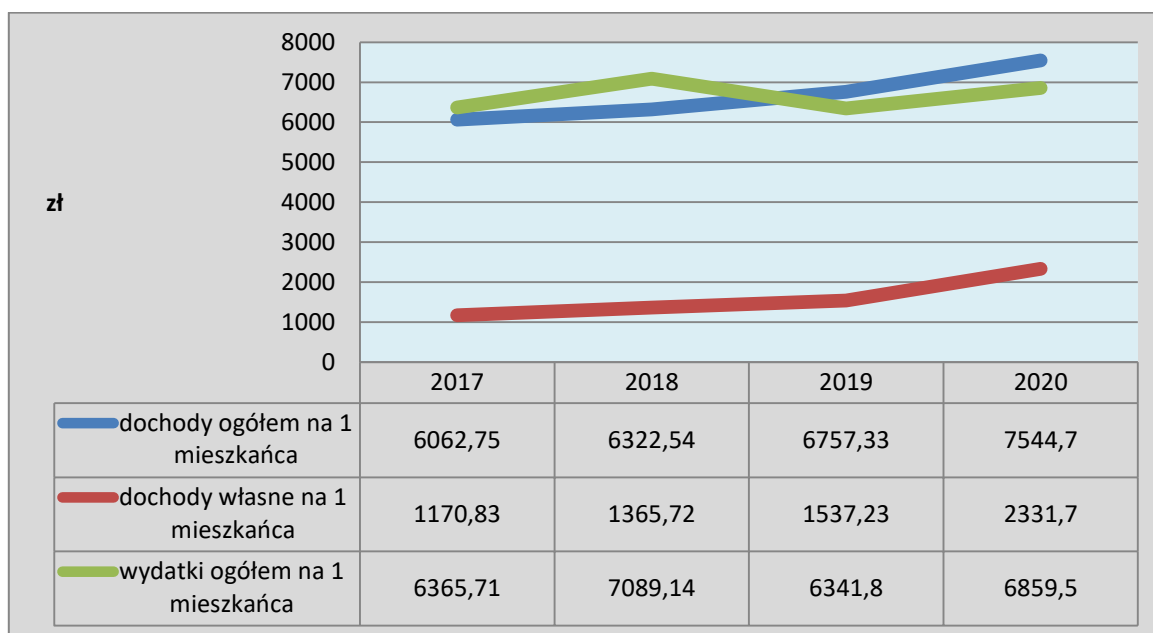
Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Przedstawiony powyżej wykres wskazuje tendencje wzrostowe w zakresie dochodów ogółem i dochodów własnych, względną stabilizację w wysokości dotacji i niewielki wzrost subwencji ogólnych.

⁹ Raport o stanie gminy Linia za 2021 rok

¹⁰ GUS Bank Danych Lokalnych

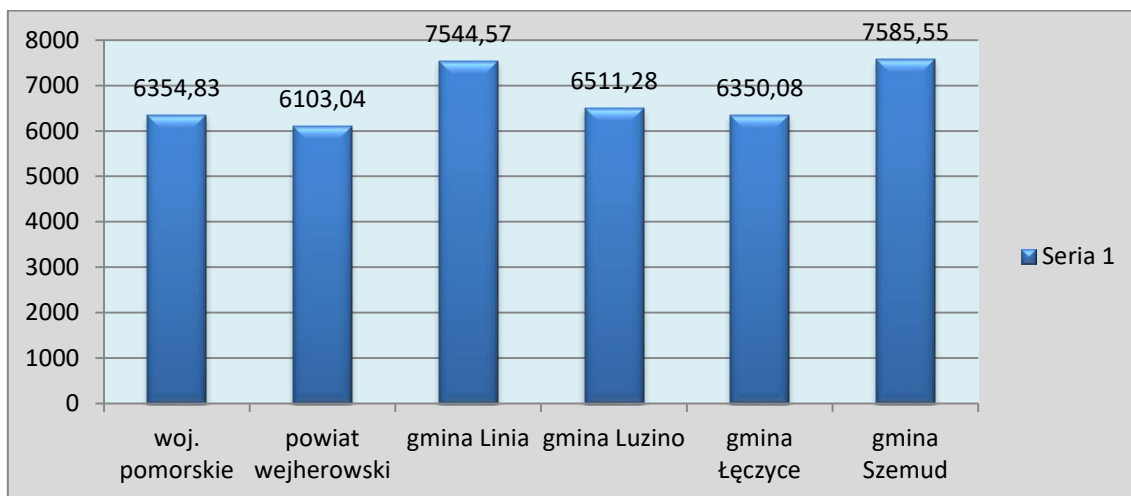
Wykres 15. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Statystyczne dochody ogółem na 1 mieszkańca w gminie Linia są wyższe, niż w województwie pomorskim i w powiecie wejherowskim, wyższe niż w sąsiednich gminach Luzino i Łęczycze oraz porównywalne z dochodami na 1 mieszkańca gminy Szemud. Należy jednak wziąć pod uwagę, że wskaźnik ten nie odzwierciedla rzeczywistej sytuacji finansowej gminy. Uwzględnia on bowiem wszystkie dochody gminy, w tym subwencje i dotacje, na których sposób wydatkowania samorząd nie ma wpływu (muszą być wydawane zgodnie z przeznaczeniem). Wliczane są między innymi środki na realizację świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych, zwrot podatku akcyzowego czy subwencja oświatowa. Z punktu widzenia zamożności gminy i jej potencjału inwestycyjnego istotna jest kwota, która pozostaje do dyspozycji samorządu po pokryciu wydatków bieżących oraz wydatków wynikających z różnego rodzaju transferów. Realna wysokość środków do dyspozycji samorządu jest w dużym stopniu uzależniona od wpływów z dochodów podatkowych i opłat od osób fizycznych i prawnych. Pod względem wysokości dochodów podatkowych na jednego mieszkańca gmina Linia plasuje się na ostatnim miejscu w powiecie wejherowskim

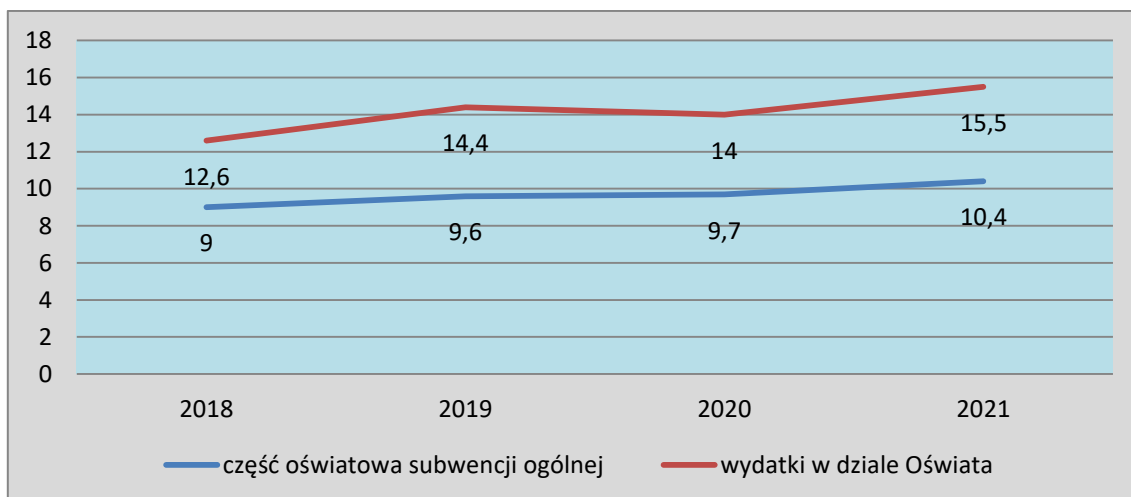
Wykres 16. Dochody na 1 mieszkańca gminy Linia na tle innych jednostek samorządu terytorialnego w 2020r.

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Analiza dochodów i wydatków wykazuje, że oświatowa część subwencji ogólnej w coraz mniejszym stopniu pokrywa wydatki na oświatę. W 2021 roku różnica między wysokością otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej a wydatkami poniesionymi przez gminę wyniosła 4.434.647,09 zł. Kwotę tę gmina pokryła ze środków własnych.

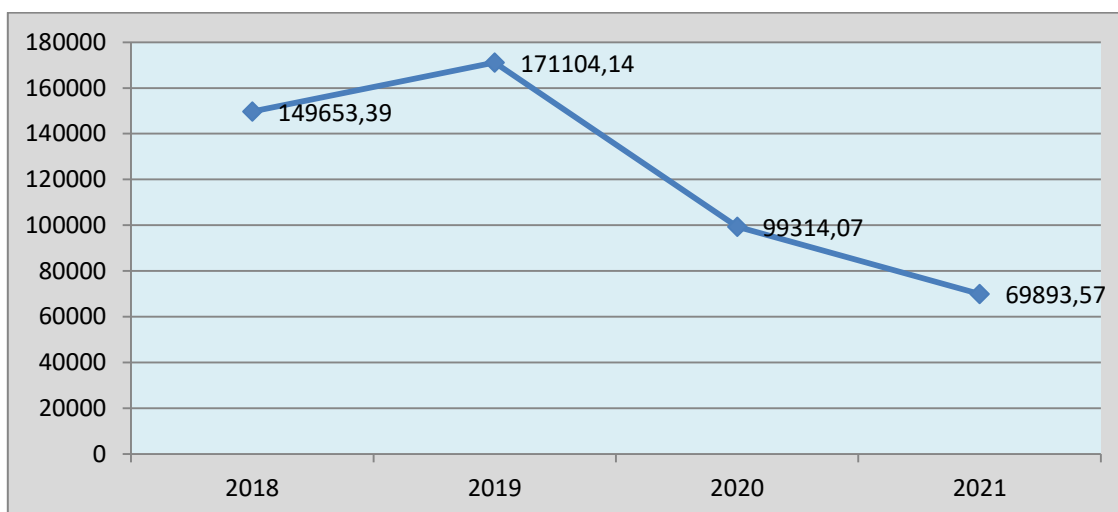
Wykres 17. Część oświatowa subwencji ogólnej a wydatki w dziale Oświata i wychowanie [w mln złotych]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Linia

Zadłużenie gminy ogółem (z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek) wynosiło w 2021 roku 7.157.500,00 zł, tj. 14,81% wykonanych dochodów ogółem. Rok 2021 zakończył się deficytem 464.331,09 zł (planowany 8.331.042,58 zł).

Wykres 18. Wydatki na obsługę długu (bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń) [w zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Linia

Konsekwencje:

- stabilność finansów gminy;
- stały wzrost dochodów i wydatków gminy;
- niski poziom zadłużenia gminy;
- skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych;
- wzrost udziału środków własnych w wydatkach na oświatę.

Wyzwania:

- optymalizacja wydatków gminy przy jednoczesnym podniesieniu dochodów;
- utrzymanie efektywności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym pochodzących ze środków UE;
- bieżąca kontrola wydatków gminy w związku z wysoką inflacją i wzrostem kosztów stałych.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych, która służy porządkowaniu i segregacji informacji oraz stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, a także ułatwia identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Polega na grupowaniu czynników (w tym wypadku odnoszących się do gminnej polityki społecznej) na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths (S) – mocne strony, weaknesses (W) – słabe strony, opportunities (O) – szanse i threats (T) – zagrożenia.

Tabela 1. Analiza strategiczna SWOT gminy Linia

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory krajobrazowe 2. Pracowitość mieszkańców/przedsiębiorców 3. Umiejętność wykorzystywania środków zewnętrznych przez gminę 4. Przywiązanie do tradycji, kultura kaszubska 5. Cykliczny rozwój dróg, dobre drogi 6. Usługi komunalne 7. Dom dziennego pobytu oraz żłobek i przedszkole 8. Ambitna młodzież, dobre wykształcenie młodzieży 9. Dobra dostępność do szkół 10. Dostęp do Internetu 11. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna 12. Dobra struktura wieku – korzystny odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym 13. Tereny pod inwestycje OZE 14. Zasoby naturalne - żwir, piasek 15. Aktywność obywatelska w wybranych organizacjach pozarządowych 16. Rodziny wielopokoleniowe o utrwalonych lokalnie korzeniach 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak linii kolejowej (jest przygotowanie gminy do inwestycji) 2. Odpływ młodych mieszkańców 3. Brak terenów inwestycyjnych i planu zagospodarowania pod inwestycje 4. Nieefektywna sieć szkół 5. Niski poziom skanalizowania gminy 6. Niewystarczająca ilość sal gimnastycznych 7. Drogi nieprzystosowane do ciężkiego transportu ulegają zniszczeniu 8. Niska efektywność segregacji odpadów 9. Brak bazy turystycznej, noclegowej, rekreacyjnej, restauracyjnej 10. Niski poziom dochodów mieszkańców 11. Niewystarczająca ilość świetlic, bibliotek, miejsc spotkań 12. Niskie dochody gminy 13. Brak komunikacji gminnej 14. Brak ścieżek rowerowych i chodników 15. Niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolu i żłobku 16. Roszczeniowość mieszkańców oraz brak inicjatyw oddolnych 17. Brak miejsc pracy na terenie gminy 18. Niewystarczające dofinansowanie lub jego brak na priorytetowe inwestycje: chodniki, ścieżki rowerowe, kąpieliska 19. Słaby dostęp do lekarzy specjalistów 20. Wysokie koszty dojazdów do pracy poza gminą 21. Słaba promocja gminy 22. Niewystarczające informowanie mieszkańców o sprawach gminy 23. Położenie gminy na krańcu powiatu – duża odległość od większych miast 24. Brak komisariatu policji 25. Negatywny wpływ żwirowni na mieszkańców i tereny

	26. Brak bazy zapewniającej pomoc osobom z niepełnosprawnościami i osobom wymagającym całodobowej opieki
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój turystyki 2. Trasa S6 i lepsze połączenie z Trójmiastem 3. Nowe źródła finansowania inwestycji 4. Zmiana finansowania systemu oświaty 5. Rozbudowa sieci komunikacyjnych w powiecie i województwie 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii 7. Linia energetyczna wysokiego napięcia 8. Cyfryzacja i informatyzacja społeczeństwa 9. Związek metropolitalny 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagrożenia pogodowe, klęski żywiołowe 2. Pandemia 3. Wojna 4. Migracja międzynarodowa 5. Migracja osób starszych na teren gminy 6. Wzrost natężenia ruchu drogowego 7. Rosnące koszty realizacji inwestycji i życia mieszkańców 8. Niski poziom wód gruntowych 9. Cyberataki 10. Starzenie się społeczeństwa 11. Społeczeństwo konsumpcyjne

Misja i Wizja gminy Linia

Misja stanowi syntetyczny opis sposobu postępowania w celu realizacji założonej wizji rozwoju gminy. Wskazuje ona nadrzędne zasady (wartości), jakimi gmina powinna się kierować, by zapewnić zrównoważony i trwały rozwój społeczno-gospodarczy całego obszaru.

Gmina Linia jako wspólnota mieszkańców zmierzająca do trwałego i bezpiecznego rozwoju przy pełnym wykorzystaniu zasobów ludzkich, kulturowych, naturalnych i krajobrazowych.

Osiągnięcie założonych wizji i misji jest możliwe poprzez ukierunkowanie działań rozwojowych oraz skupienie się na ograniczonej liczbie priorytetowych obszarów (celów). Określając cele, wzięto pod uwagę szereg czynników, w tym przede wszystkim:

- istniejące uwarunkowania, określone w diagnozie oraz w analizie SWOT,
- priorytety rozwoju wskazane przez mieszkańców w badaniu ankietowym,
- obowiązujące dokumenty planistyczne na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

Wizja rozwoju gminy Linia stanowi opis pożądanego stanu rzeczywistości oczekiwanego do 2030 roku. Formułuje ona stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy, w tym władze samorządowe, partnerzy publiczni i prywatni oraz sami mieszkańcy. Wskazana wizja gminy Linia przewiduje stworzenie warunków do trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego gminy z wykorzystaniem posiadanych potencjałów.

Gmina Linia jako obszar przyjazny dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów, zintegrowany społecznie i rozwinięty gospodarczo.

Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 oraz oczekiwane efekty realizacji

Zmiany zachodzące w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym wymagają od samorządu opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, stanowiącej skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w art. 10e. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572), zgodnie z którym cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym są obligatoryjnym i integralnym elementem strategii rozwoju gminy. Wymiar strategiczny interwencji opiera się na wyznaczonych celach strategicznych, odwołujących się do obligatoryjnych wymiarów stanowiących domeny planowania strategicznego. Obszary, cele i kierunki działań zostały zidentyfikowane na bazie wniosków z pogłębionej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy w kontekście przyjętej wizji rozwoju gminy w perspektywie 2030 roku.

Układ obszarów interwencji i celów strategicznych

CEL 1.	WYMIAR SPOŁECZNY	Zaspokojenie potrzeb społecznych oraz budowanie wspólnoty mieszkańców
CEL 2.	WYMIAR PRZESTRZENNY	Transformacja przestrzenna i bezpieczeństwo ekologiczne
CEL 3.	WYMIAR GOSPODARCZY	Konkurencyjna gospodarka wykorzystująca potencjał gminy, przedsiębiorczość lokalną i wsparcie samorządu gminnego

Cele strategiczne i cele operacyjne

Poziom operacyjny to rdzeń dokumentu o różnym poziomie szczegółowości, który odnosi się do konkretnych aspektów rozwoju w ramach triady: społeczeństwo – przestrzeń – gospodarka. Sumarycznie kierunki działań odpowiadają na potrzeby podstawowe, elementarne (socjalno-bytowe) oraz aspiracyjne, związane z rzeczywiście odczuwaną przez mieszkańców jakością życia i ich oczekiwaniami.

Gmina Linia nie podlega intensywnym zmianom społecznym ani gospodarczym. Charakteryzuje ją dobra sytuacja demograficzna z tendencją wzrostową oraz działalność rolnicza jako dominująca dziedzina gospodarki. Wyzwaniem dla władz gminy jest stopniowe przekształcanie profilu gminy z rolniczego na turystyczny z przewagą agroturystyki. W tym celu niezbędne będzie przygotowanie wysokiej jakości infrastruktury i usług. Samorząd musi także a także wychodzić naprzeciw rosnącym oczekiwaniom i aspiracjom mieszkańców.

Tabela 2. Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030

WYMIAR SPOŁECZNY (WSPÓLNOTA)	WYMIAR PRZESTRZENNY (PRZESTRZEŃ)	WYMIAR GOSPODARCZY (GOSPODARKA LOKALNA)
<p><i>CEL STRATEGICZNY 1</i></p> <p><i>Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz budowanie wspólnoty mieszkańców</i></p>	<p><i>CEL STRATEGICZNY 2</i></p> <p><i>Transformacja przestrzenna i bezpieczeństwo ekologiczne</i></p>	<p><i>CEL STRATEGICZNY 3</i></p> <p><i>Konkurencyjna gospodarka wykorzystująca potencjał gminy, przedsiębiorczość lokalną i wsparcie samorządu gminnego</i></p>
<p>Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego</p>	<p>Cel operacyjny 2.1. Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Gmina Linia jako miejsce pracy</p>
<p>Cel operacyjny 1.2. Standard usług społecznych</p>	<p>Cel operacyjny 2.2. Dbałość o stan środowiska naturalnego</p>	<p>Cel operacyjny 3.2. Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji</p>
<p>Cel operacyjny 1.3. Edukacja na wysokim poziomie</p>		<p>Cel operacyjny 3.3. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej</p>
<p>Cel operacyjny 1.4. Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej</p>		
<p>Cel operacyjny 1.5. Aktywizacja społeczna mieszkańców</p>		
<p>Cel operacyjny 1.6. Infrastruktura i oferta czasu wolnego</p>		
<p>Cel operacyjny 1.7. Wzmacnianie wspólnoty poprzez kultywowanie tradycji i dbałość o dziedzictwo</p>		

CEL 1.**WSPÓLNOTA****ZASPOKAJANIE POTRZEB SPOŁECZNYCH ORAZ BUDOWANIE WSPÓLNOTY
MIESZKAŃCÓW**

Zachodzące wokół nas przemiany społeczne, gospodarcze i środowiskowe wymagają od samorządu lokalnego opracowania adekwatnych polityk publicznych. Potrzeby te wynikają zarówno z określonych w ustawach tradycyjnych zadań własnych gminy, jak i z potrzeby integracji i aktywizacji mieszkańców. Wykreowanie konkretnych polityk publicznych: kulturalnej, senioralnej, społecznej czy edukacyjnej umożliwi tworzenie wspólnoty charakteryzującej się silnymi więziami społecznymi i zdolnej do angażowania się w działania na rzecz społeczności.

1.1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Strategia postępowania: Polityka społeczna gminy będzie opierała się na pogłębionej diagnozie i efektywnym wsparciu osób potrzebujących. Szczególną uwagę zwrócono na kompleksowe wsparcie osób i rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji lub borykających się z poważnymi problemami i dysfunkcjami. Gmina rozwinie współpracę z lokalnymi i ponadlokalnymi organizacjami pracującymi z grupami wymagającymi szczególnego wsparcia i narażonymi na różnego rodzaju wykluczenia, w tym m.in. z osobami starszymi, młodzieżą w kryzysie, długotrwale nieaktywnymi na rynku pracy, z osobami z niepełnosprawnościami i ich rodzinami czy opiekunami. W celu zapewnienia wymiany informacji i wiedzy między jednostkami tworzone będą dogodne warunki do integracji wszystkich interesariuszy.

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
1.1.1.	Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym rozwój pracy socjalnej i asystentury rodzin oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	Zidentyfikowanie potrzeb w zakresie wsparcia dla rodzin mających problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba oraz odsetek osób/rodzin wymagających wsparcia pomocy społecznej i innych instytucji Liczba osób wymagających wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie	2023-2030

1.1.2.	Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej	<p>Wsparcie rodzin w szczególnie trudnej sytuacji, w tym sytuacji ekonomicznej</p> <p>Poprawa statusu materialnego rodzin</p> <p>Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu</p>	<p>Liczba osób/rodzin wymagających wsparcia finansowego</p> <p>↓</p> <p>Wskaźnik osób otrzymujących wsparcie w stosunku do ogółu potrzebujących [%]</p> <p>↑</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie Organizacje pozarządowe	2023-2030
1.1.3.	Rozwój systemu świadczenia usług asystenckich, opiekuńczych i wytchnieniowych, w tym tworzenie miejsc i świadczenie usług w ramach placówek zapewniających dzienną opiekę nad osobami niesamodzielnymi (np. kluby seniora).	<p>Rozwój form opieki wytchnieniowej</p> <p>Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, starszymi, samotnymi, chorymi</p>	<p>Liczba osób korzystających z usług asystenckich</p> <p>↑</p> <p>Liczba osób/rodzin korzystających z usług opiekuńczych</p> <p>↑</p> <p>Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej</p> <p>↑</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie Organizacje pozarządowe Wolontariusze	2023-2030
1.1.4.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym wspieranie różnorodnych form samopomocy oraz stosowanie fakultatywnych i obligatoryjnych klauzul społecznych	<p>Poprawa warunków dla zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej</p> <p>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem</p>	<p>Liczba prowadzonych na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej</p> <p>↑</p> <p>Liczba osób zatrudnionych w lokalnych podmiotach ekonomii społecznej</p> <p>↑</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini	Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie Organizacje pozarządowe Lokalni przedsiębiorcy	2023-2030

1.2. Standard usług społecznych

Strategia postępowania: Dla zapewnienia dostępności oraz wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych w gminie kluczowe będzie stworzenie optymalnych warunków infrastrukturalnych i kadrowych w placówkach, które znajdują się w sferze oddziaływania samorządu, a także wzmocnienie współpracy samorządu z sektorem biznesu i organizacjami pozarządowymi. W ramach usług związanych z ochroną zdrowia wyróżniono wsparcie dla placówek ochrony zdrowia. Niezbędne będzie intensyfikowanie akcji profilaktycznych dla mieszkańców gminy, organizowanych wspólnie z partnerami zewnętrznymi (badania, konsultacje, programy profilaktyczne itp.) Szczególną uwagę zwrócono na poprawę dostępności do usług medycznych oraz na likwidację barier architektonicznych w placówkach ochrony zdrowia i budynkach użyteczności publicznej.

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/ partnerzy	Okres realizacji
1.2.1.	Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy	Poprawa dostępności profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy Wzrost świadomości społecznej w zakresie zdrowia Podniesienie poziomu zdrowia publicznego	Liczba akcji i programów profilaktycznych w ciągu roku 	Zakłady opieki zdrowotnej i inne placówki ochrony zdrowia Urząd Gminy Linia	Narodowy Fundusz Zdrowia, Urząd Gminy Linia, Organizacje pozarządowe, Szkoły	2023-2030
1.2.2.	Likwidacja barier architekt. w placówkach ochrony zdrowia i innych budynkach użyteczności publicznej; Rozwój usług specjalist., opiekuńczych, pielęgnacyjnych i medycznych skierowanych do osób starszych i z niepełnosp.; Doskonalenie infrastruktury oraz standardu obsługi w placówkach ochrony zdrowia.	Zwiększenie dostępności do placówek zdrowotnych i innych obiektów użyteczności publicznej, w tym dla osób o specjalnych potrzebach Poprawa warunków leczenia	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia? Poziom zadowolenia osób z niepełnosprawnościami z dostępności obiektów użyteczności publicznej 	Zakłady opieki zdrowotnej i inne placówki ochrony zdrowia	Narodowy Fundusz Zdrowia, PFRON Referat Infrastruktury i Rozwoju Gminy	2023-2030

1.3. Edukacja na wysokim poziomie

Strategia postępowania: Najważniejszym wyzwaniem dla władz gminy w sferze oświaty w kolejnych latach będzie podwyższenie jakości i efektywności kształcenia w podległych placówkach. Ambicją gminy będzie poszerzenie oferty zajęć dodatkowych w taki sposób, aby umożliwić uczniom uzupełnienie i podniesienie poziomu wiedzy i osiągnięcie lepszych wyników na egzaminach zewnętrznych, co z kolei przełoży się na lepszy dostęp do szkół ponadpodstawowych. Gmina będzie wspierać inicjatywy integrujące młodzież i aktywizujące ją na rzecz lokalnej społeczności oraz kształtujące zaradność i przedsiębiorczość. Edukacja będzie dostosowana do indywidualnych potrzeb uczniów, zarówno w zakresie działań rozwijających zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje uniwersalne uczniów, jak i wspierających w przypadku pojawiających się trudności edukacyjno-wychowawczych i natury psychologicznej. Uczniowie otrzymają wsparcie bardzo dobrze wykwalifikowanej kadry nauczycieli, którzy dzięki ciągłemu doskonaleniu umiejętności i poszerzaniu wiedzy stosować będą najnowsze i najbardziej efektywne metody nauczania. Monitorowanie wskaźników demograficznych i wysokości nakładów na oświatę i edukację pozwoli na optymalizację sieci szkół. Monitoring dotyczy również stanu kadr nauczycielskich w zakresie rozpoznawania i zaspokajania bieżących i przyszłych potrzeb (uzupełnianie braków kadrowych, zdobywanie dodatkowych kwalifikacji, przekwalifikowanie).

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
1.3.1.	Rozwój różnych form opieki żłobkowej oraz wychowania i edukacji przedszkolnej na terenie gminy, w tym obejmujących dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi i z niepełnosprawnościami; współpraca w tym zakresie z kapitałem prywatnym	Poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej Ułatwienie aktywności zawodowej młodym rodzicom	Wskaźnik dzieci korzystających z opieki żłobkowej [%] ↗ Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ↗	Urząd Gminy	Placówki oświatowe, Podmioty prywatne	2023-2030

1.3.2.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej i sportowej, wyposażenie ukierunkowane na poprawę warunków nauki, w tym dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami ze szczególnym uwzględnieniem placówek o potencjale demograficznym	Poprawa warunków kształcenia w placówkach oświatowych	Poziom skolaryzacji netto Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oświatowych 	Urząd Gminy	Placówki oświatowe	2023-2030
1.3.3.	Monitorowanie sieci szkół i przedszkoli pod kątem efektywności organizacyjno-finansowej i dostosowywania do zmian demograficznych - przeprowadzenie audytu oświaty przez zewnętrzną instytucję	Zapewnienie efektywności organizacyjno-finansowej systemu oświatowego w gminie	Wysokość dopłaty do oświaty z dochodów własnych gminy 	Urząd Gminy	Placówki oświatowe	2023-2030

1.3.4.	Edukacja dostosowana do indywidualnych potrzeb uczniów oraz współczesnych wyzwań społecznych i zawodowych, w tym różnorodna oferta zajęć dodatkowych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (zarówno rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jak i wspierających w zakresie pojawiających się potrzeb i trudności); wyposażanie uczniów w kompetencje uniwersalne	Rozwój zróżnicowanej oferty placówek oświatowych Wzrost jakości kształcenia młodzieży	Liczba zajęć w ramach oferty dodatkowej zajęć pozalekcyjnych ↗ Wyniki egzaminu ósmoklasisty ↗ Liczba uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną ↗	Placówki oświatowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	2023-2030
1.3.5.	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli poprzez efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na ten cel w budżetach szkół; wyposażenie nauczycieli w niezbędne metody, techniki i umiejętności	Uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej poprzez stosowanie nowoczesnych metod i technik nauczania Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i oczekiwań uczniów	Wykorzystanie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli ↗	Placówki oświatowe	Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku	2023-2030
1.3.6.	Realizacja systemowych projektów edukacyjnych w oparciu o środki zewnętrzne	Poszerzenie oferty edukacyjnej	Liczba realizowanych projektów ↗ Liczba uczniów objętych projektami ↗	Placówki oświatowe, Gmina Linia	Uczniowie, rodzice	2023-2030

1.3.7.	Rozwój poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach podstawowych	Wsparcie młodzieży w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych Zwiększenie rozeznania rodziców w kwestii kierunkowania edukacji dziecka	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia 	Placówki oświatowe	Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie, Organizacje pozarządowe	2023-2030
--------	--	--	--	--------------------	--	-----------

1.4. Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej

Strategia postępowania: W ramach celu 1.4. władze gminy Linia będą wspierać twórczość, inicjatywy społeczne i kulturalne mieszkańców, rozwijać ofertę kulturalną gminnych jednostek oraz inwestować w rozwój miejsc, które wzbogacają lokalne życie społeczne. Gminny Dom Kultury i Biblioteka Publiczna zapewnią bogatą ofertę, w której każdy znajdzie coś interesującego dla siebie. Działalność gminnych placówek pobudzi aktywność mieszkańców i zjednoczy ich wokół wspólnych wydarzeń, co spowoduje powstanie silniejszych więzi społecznych. Wspólny udział w wydarzeniach i praca z organizacjami integruje mieszkańców, tworzy okazje do poznawania się mieszkańców, w konsekwencji kreuje bezpieczne, zintegrowane i współdziałające lokalne środowisko. Kluczową rolę w organizacji życia kulturalnego i społecznego ze strony władz będzie pełnić Gminny Dom Kultury w Lini, który będzie rozwijać procesy współpracy międzysektorowej i międzyorganizacyjnej, w tym z podmiotami prywatnymi

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji	
1.4.1.	Zwiększenie atrakcyjności oraz różnorodności oferty instytucji i podmiotów działających w sferze kultury, m.in. poprzez wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych	Zwiększenie oferty kulturalnej i jej dostosowanie do oczekiwań mieszkańców Zwiększenie integracji społeczności lokalnej Wzrost udziału mieszkańców w kulturze	Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty kulturalnej w gminie Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez Gminny Dom Kultury w Lini Liczba wydarzeń 	Gminny Dom Kultury w Lini	Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe,	2023-2030
1.4.2.	Rozwój działalności biblioteki jako tętniącego życiem	Wzmacnianie potencjału integracyjnego instytucji kultury	Liczba czytelników i wypożyczeń	Biblioteka Publiczna Gminy Linia	Ministerstwo Kultury i inne instytucje dotujące	2023-2030

	obiekty jednoczącego wspólnotę lokalną i nowoczesnego centrum informacyjnego i multimedialnego		z księgozbioru, w tym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Liczba wydarzeń organizowanych przez bibliotekę publiczną w ciągu roku i ich uczestników 		Organizacje pozarządowe	
1.4.3.	Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym	Zwiększenie oferty wydarzeń skierowanej do mieszkańców oraz turystów i gości Promocja walorów kulturalnych gminy	Liczba odbywających się na terenie gminy wydarzeń kulturalnych o charakterze ponadlokalnym i lokalnym i ich uczestników 	Gminny Dom Kultury	Urząd Gminy Organizacje pozarządowe	2023-2030

1.5. Aktywizacja społeczna mieszkańców

Strategia postępowania: Z punktu widzenia każdej społeczności istotne jest dobrowolne i świadome zaangażowanie jej członków w działalność na rzecz wspólnego dobra. Samorząd będzie wspierać wszelkie działania edukacyjne na rzecz osób i instytucji, które chcą aktywnie działać w swoich lokalnych społecznościach. Celem organizowania środowiska jest tworzenie warunków do właściwego rozwoju jednostek i grup należących do tej społeczności, jak również budowanie więzi. Efektem powinny być prospołeczne postawy i zachowania mieszkańców, którzy umieją formułować oczekiwania i cele, projektować działania, a równocześnie identyfikować się z nimi.

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
1.5.1.	Promowanie inicjatyw oddolnych i wsparcie finansowe inicjatyw w poszczególnych sołectwach; promowanie inicjatyw ukierunkowanych na	Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy	Liczba akcji społecznych przeprowadzonych z inicjatywy mieszkańców w sołectwach 	Wójt, Rada Gminy	Organizacje pozarządowe, sołectwa	2023-2030

	rzeczywistą integrację społeczności lokalnych					
1.5.2.	Wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego poprzez działania profrekwencyjne podczas wyborów samorządowych, parlamentarnych, prezydenckich i do PE	Wzrost zainteresowania udziałem w wyborach Zrozumienie wagi głosu każdego obywatela	Liczba mieszkańców kandydujących w wyborach samorządowych ↑ Frekwencja wyborcza	Urząd Gminy	Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe	2023-2030
1.5.3.	Współpraca komisji rady gminy z uczniami, zasięganie opinii młodych mieszkańców w zakresie dotyczącym ich spraw	Zwiększenie zainteresowania młodych mieszkańców sprawami lokalnymi	Liczba spotkań z uczniami ↑	Komisje Rady Gminy Linia	Samorządy szkolne, uczniowie Nauczyciele	2023-2030
1.5.4.	Powołanie młodzieżowej rady gminy, działania na rzecz wykształcenia świadomych i aktywnych obywateli	Zwiększenie aktywności społecznej dzieci i młodzieży	Liczba akcji społecznych przeprowadzonych z inicjatywy/z udziałem dzieci i młodzieży ↑	Wójt,	Samorządy szkolne Nauczyciele Uczniowie	2023-2030
1.5.5.	Powołanie rady seniorów	Zwiększenie aktywności społecznej seniorów	Liczba akcji społecznych przeprowadzonych z inicjatywy/z udziałem seniorów ↑	Wójt, Rada Gminy	Organizacje pozarządowe	2023-2030

1.6. Infrastruktura i oferta czasu wolnego, wspieranie zdrowego trybu życia

Strategia postępowania: Wypoczynek, rekreacja, turystyka rowerowa łączą ze sobą ofertę turystyczną i kulturalną oraz zapewniają kontakt z dziedzictwem. Stąd wsparcie dla rozwoju turystyki, wypoczynku i agroturystyki będzie jednym z ważniejszych pól działań władz w kolejnych latach. Przesłanką ku temu są walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy. Ponadto nowe, wyodrębnione i bezpieczne ciągi pieszo-rowerowe będą stanowić istotny czynnik poprawy możliwości komunikacyjnych w gminie. Będą one planowane jako alternatywa komunikacyjna dla ruchu samochodowego, a równocześnie pozwolą na łączenie miejsc ważnych dla integracji mieszkańców i na otwarcie dostępu do najpiękniejszych krajobrazowo miejsc na terenie gminy. W przypadku rekreacji kluczową rolę odegra zapewnienie warunków do rozwijania i promocji aktywności fizycznej. Zachęcanie mieszkańców do ruchu ma walory zdrowotne (w tym profilaktyczne) i ekonomiczne, budzi popyt na usługi rekreacyjne i okołorekreacyjne. W celu uzupełnienia oferty usług rekreacyjnych gmina będzie się starała tworzyć dogodne warunki do rozwoju gastronomii i infrastruktury wypoczynkowej.

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
1.6.1.	Budowa, modernizacja i rozbudowa placów zabaw dla dzieci	Stworzenie bezpiecznych miejsc zabawy dla dzieci Wsparcie integracji lokalnych społeczności	Liczba nowych lub zmodernizowanych placów zabaw 	Referat Infrastruktury i Rozwoju Gminy Rada Gminy Wójt	Sołtysi Mieszkańcy	2023-2030
1.6.2.	Rozwój infrastruktury sportowej w tym rowerowej wraz z zapleczem, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów, integracja tras, ich oznakowanie i promocja,	Rozwój infrastruktury rowerowej wraz z zapleczem Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego	Liczba punktów infrastruktury lub usługowych związanych z obsługą rowerzystów Liczba miejscowości połączonych ciągami pieszo-rowerowymi 	Wójt Rada Gminy Urząd Gminy	Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Sąsiednie gminy, Organizacje pozarządowe Instytucje dotujące LGD „Kaszubska Droga”	2023-2030

1.6.3.	Zagospodarowanie przestrzeni wokół oryginalnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych – parkingi, ścieżki spacerowe i edukacyjne, miniparki, miejsca odpoczynku, mała infrastr., węzły sanitarne, pomosty nad jeziorami	Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej Zwiększenie zainteresowania aktywnym wypoczynkiem	Liczba miejsc parkingowych przy atrakcjach turystycznych 	Referat Infrastruktury i Rozwoju Gminy, Rada Gminy Wójt	Urząd Gminy Linia, Gminny Dom Kultury, Organizacje pozarządowe, LGD „Kaszubska Droga”	2023-2030
--------	---	--	---	--	---	-----------

1.7. Wzmacnianie wspólnoty poprzez kultywowanie tradycji i dbałość o dziedzictwo

Strategia postępowania: Lokalne tradycje, dziedzictwo i twórczość to jedna z podstaw budowania konkurencyjnej pozycji gminy pośród innych jednostek. Umiejętne wykorzystanie tych walorów może decydować o atrakcyjności i przewadze danej jednostki samorządu nad konkurencją. W ramach celu 1.7. władze gminy Linia będą wspierać lokalną twórczość oraz dbać o pielęgnowanie tradycji kaszubskich. Władze gminy będą dążyć do współpracy z organizacjami, stowarzyszeniami, kołami i zespołami podtrzymującymi tradycje regionu oraz promującymi wiedzę o historii gminy. Gmina będzie pracować na rzecz restauracji zabytków, rozbudowy infrastruktury służącej integracji i rozwojowi mieszkańców oraz pomocy finansowej, organizacyjnej i promocyjnej przy tworzeniu oferty tych miejsc. Wiodącą rolę w promocji gminy i jej dziedzictwa ze strony władz będą pełnił Biblioteka Publiczna Gminy Linia i Gminny Dom Kultury w Lini, które będą one rozwijać procesy współpracy międzysektorowej i międzyorganizacyjnej, w tym z podmiotami prywatnymi

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
1.7.1.	Upowszechnianie wśród mieszkańców edukacji kulturalnej i regionalnej oraz wiedzy o lokalnym dziedzictwie kulturowym	Wzmocnienie tożsamości lokalnej Promowanie i upowszechnienie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturalnego gminy oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych we współpracy ze znawcami tematów	Liczba podmiotów zaangażowanych we współpracę przy organizacji wydarzeń i projektach edukacji kulturalnej Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach 	Biblioteka Publiczna Gminy Linia Gminny Dom Kultury	Placówki oświatowe Nauczyciele Organizacje pozarządowe Mieszkańcy LGD „Kaszubska Droga”	

1.7.2.	Wsparcie finansowe i pozafinansowe stowarzyszeń i organizacji społecznych, zespołów folklorystycznych i artystycznych oraz lokalnych twórców	<p>Wzmocnienie tożsamości lokalnej</p> <p>Zachowanie i promowanie niematerialnego dziedzictwa kulturalnego gminy</p> <p>Zwiększenie integracji społeczności lokalnej</p>	<p>Liczba wydarzeń organizowanych przez lokalne stowarzyszenia, organizacje i zespoły</p> <p>↗</p> <p>Liczba osób należących do lokalnych zespołów folklorystycznych, orkiestr, chórów i innych form kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy</p> <p>↗</p>	Gminny Dom Kultury	Gminny Dom Kultury	
1.7.3.	Ochrona i opieka nad zabytkami nieruchomymi i ruchomymi, w tym dotowanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach	<p>Ochrona krajobrazu kulturowego gminy</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych</p> <p>Zwiększenie dostępności zabytków</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy</p>	<p>Liczba zabytków pozostających w złym stanie technicznym</p> <p>↘</p> <p>Liczba odnowionych zabytków, które udostępniono do zwiedzania lub w których zorganizowano wydarzenia kulturalne</p> <p>↗</p>	Właściciele zabytków	<p>Wojewódzki konserwator zabytków</p> <p>Urząd Gminy Linia</p> <p>Rada Gminy Linia</p>	

CEL 2.**PRZESTRZEŃ****TRANSFORMACJA PRZESTRZENNA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE**

Gmina Linia, ze względu na peryferyjne położenie w stosunku do dużych ośrodków, charakteryzuje się niewielką atrakcyjnością osiedleńczą, co ma dobre i złe strony. Zdecydowanie pozytywny jest brak zagrożenia procesami suburbanizacyjnymi, które trwale modyfikują tkankę społeczną. Z drugiej strony brak dróg wojewódzkich i krajowych przebiegających przez gminę ogranicza zainteresowanie potencjalnych inwestorów. Atrakcyjność gminy można zwiększyć między innymi poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej, a także poprzez pielęgnowanie i promowanie niewątpliwych walorów przyrodniczych i krajobrazowych. W trosce o stan środowiska naturalnego konieczne będzie podejmowanie kosztownych zadań inwestycyjnych.

2.1. Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy

Strategia postępowania: Jednym z najważniejszych obszarów wpływającym na atrakcyjność gminy jako miejsca do życia, pracy czy spędzania czasu wolnego jest dostępność komunikacyjna gminy i bezpieczeństwo na drogach. W tym obszarze władze gminy będą kontynuować procesy inwestycyjne mające na celu usprawnienie ruchu komunikacyjnego wewnątrz gminy oraz w połączeniu z otoczeniem zewnętrznym. W miarę potrzeb w obszarze infrastruktury drogowej władze będą zacieśniać współpracę z sąsiednimi gminami i starostwem powiatowym. Współpraca ta będzie również towarzyszyła inwestycjom podnoszącym bezpieczeństwo na drogach oraz rozwojowi komunikacji publicznej. W tym celu władze zaangażują się w ponadlokalny proces planowania rozwoju transportu zbiorowego w kierunku większych ośrodków przy wykorzystaniu środków unijnych i krajowych. W perspektywie rozwoju połączeń komunikacji zbiorowej wymagane będzie zaplanowanie punktów przesiadkowych w sposób, który umożliwi sprawne przemieszczanie się podróżujących z jednego środka transportu do drugiego. Władze będą czyniły starania o przywrócenie komunikacji kolejowej na linii kolejowej nr 229 Lębork – Łeba.

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/ partnerzy	Okres realizacji
2.1.1.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych, w tym poprawa dostępności komunikacyjnej terenów przeznaczonych pod inwestycje	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie	Liczba zdarzeń drogowych na terenie gminy w ciągu roku ↓	Urząd Gminy Linia Rada Gminy Linia	Zarząd Drogowy dla Powiatu Puckiego i Wejherowskiego , Inni zarządcy dróg, Gminy sąsiednie Właściciele gruntów, Inwestorzy	

		Otwarcie nowych lub wzrost atrakcyjności istniejących terenów inwestycyjnych	Długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury drogowej Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych utworzonych przez podmioty prywatne bądź we współpracy z podmiotami prywatnymi 			
2.1.2.	Budowa i modernizacja komunikacyjnych ciągów rowerowych, w tym opracowanie koncepcji i analizy wykonalności dla innej infrastruktury ułatwiającej komunikację rowerową	Rozwój infrastruktury rowerowej na terenie gminy Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i komfortu komunikacji rowerowej w gminie	Długość zbudowanych i zmodernizowanych ciągów rowerowych Liczba miejscowości połączonych ciągami pieszo-rowerowymi 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Właściciele i zarządcy dróg, Gminy sąsiednie, Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, Organizacje i kluby sportowe, Policja LGD „Kaszubska Droga”	
2.1.3.	Współpraca z samorządem powiatu wejherowskiego oraz z innymi właścicielami i zarządcami dróg w zakresie poprawy standardu dróg i ciągów pieszych na terenie gminy	Poprawa bezpieczeństwa kierowców i pieszych na terenie gminy	Liczba inwestycji drogowych zrealizowanych i realizowanych we współpracy z samorządem powiatu wejherowskiego i innymi zarządcami dróg 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Zarząd Drogowy dla Powiatu Puckiego i Wejherowskiego Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, Gminy sąsiednie	

			Liczba zdarzeń drogowych na terenie gminy w ciągu roku 			
2.1.4.	Budowa i modernizacja zatok i przystanków autobusowych	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i komfortu podróżowania	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w gminie 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, Zarząd Drogowy dla Powiatu Puckiego i Wejherowskiego	

2.2. Dbalność o stan środowiska naturalnego

Strategia postępowania: W ramach celu 2.2. władze wyróżniają działania ukierunkowane na modernizację i rozbudowę infrastruktury sieciowej i systemu gospodarki odpadami oraz szeroko pojętą poprawę jakości powietrza i kondycji środowiska w gminie. Do najważniejszych wyzwań dotyczących stanu infrastruktury technicznej należy rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach zurbanizowanych, a poza terenami zurbanizowanymi nacisk zostanie położony na wsparcie organizacyjne i finansowe dla budowy przydomowych oczyszczalni oraz likwidacji zbiorników bezodpływowych. Nieszczelność zbiorników bezodpływowych przekłada się bezpośrednio na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych oraz cieków wodnych. Władze będą kontynuować monitoring i stopniową modernizację sieci wodociągowej. Oddzielnym obszarem będą działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez stopniową wymianę przestarzałych i nieefektywnych źródeł zaopatrzenia w ciepło. Kontynuowane będzie wsparcie dla inwestycji termomodernizacyjnych oraz dla OZE. W ramach dbalności o krajobraz miejscowości władze we współpracy ze społecznością będą kształtować zieleń publiczną. Wszelkie działania środowiskowe i proekologiczne będą wymagać współpracy z mieszkańcami, z sąsiednimi samorządami, instytucjami wyższego szczebla oraz organizacjami pozarządowymi. Działaniem horyzontalnym pozostaje edukacja ekologiczna.

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/ partnerzy	Okres realizacji	
2.2.1.	Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, segregacji odpadów, zasad bezpiecznego stosowania nawozów w rolnictwie), w tym współpraca	Wzrost świadomości i kształtowanie proekologicznych postaw mieszkańców Rozbudowa PSZOK Zwiększenie liczby prywatnych rozwiązań proekologicznych Poprawa jakości powietrza	Liczba zlikwidowanych pieców na paliwo stałe Odsetek odpadów zbieranych selektywnie Liczba zorganizowanych akcji (sprzątanie świata,	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Media, Organizacje pozarządowe, Rolnicy Placówki światowe,	

	z partnerami publicznymi i pozarządowymi.		konkursy o tematyce ekologicznej) Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk Liczba badań kontrolnych u mieszkańców (spalanie odpadów) Liczba zamontowanych czujników powietrza 		ODR LGD „Kaszubska Droga”	
2.2.2.	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne oraz wymiana opraw, założenie latarni solarno-wiatrowych	Zmniejszenie zużycia energii	Liczba wymienionych opraw Wysokość opłat za zużycie energii Liczba zainstalowanych latarni solarno-wiatrowych 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Właściciele i zarządcy dróg	
2.2.3.	Wsparcie procesu wdrażania OZE w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej	Zwiększenie wykorzystania OZE Poprawa jakości powietrza	Poziom zanieczyszczenia powietrza Wytworzona energia odnawialna ogółem 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Mieszkańcy	

2.2.4.	Promocja komunikacji rowerowej i zapewnienie odpowiednich miejsc do parkowania rowerów na terenie całej gminy	Poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji spalin komunikacyjnych	Liczba utworzonych miejsc do parkowania rowerów 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Placówki oświatowe Referat Infrastruktury i Rozwoju Gminy
2.2.5.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej, poddanych termomodernizacji Wskaźniki straty ciepła 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego
2.2.6.	Wsparcie inwestycji służących gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej	Poprawa retencji, zagospodarowanie wody opadowej Ograniczenie zużycia wody z SUW do celów gospodarczych	Wartość wsparcia 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia Mieszkańcy	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego Mieszkańcy
2.2.7.	Kształtowanie systemu terenów przestrzeni publicznej	Poprawa warunków aerasanitarnych powietrza Poprawa estetyki przestrzeni publicznych	Liczba zmodernizowanych i nowopowstających terenów przestrzeni publicznej 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe LGD „Kaszubska Droga”
2.2.8.	Rozbudowa systemu kanalizacyjnego na obszarach zurbanizowanych w gminie oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej 	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Mieszkańcy

		Zabezpieczenie wód gruntowych przed zanieczyszczeniem	Liczba zlikwidowanych zbiorników bezodpływowych ↑ Poziom przepustowości oczyszczalni ↑			
2.2.9.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych Zabezpieczenie wód gruntowych przed zanieczyszczeniem	Odsetek mieszkańców korzystających z usług asenizacyjnych ↑ Liczba kontroli umów na odbiór nieczystości płynnych ↑	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Mieszkańcy	
2.2.10.	Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości wody pitnej poprzez remonty hydroforni, budowę SUW, rozbudowę sieci wodociągowej oraz budowę nowych ujęć wody (studni)	Zwiększenie dostępności do dobrej jakości wody	Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej ↑ Liczba awarii urządzeń wodociągowych ↓	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Mieszkańcy Odbiorcy usług	
2.2.11.	Wspieranie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury.	Wzrost świadomości i kształtowanie proekologicznych postaw mieszkańców. Poprawę stanu cennych gatunków i ich siedlisk. Poprawa jakości wód i ekosystemów zależnych od wód.	Liczba chronionych siedlisk cennych gatunków. ↑ Liczba jezior z poprawioną jakością wody. ↑ Poziom eutrofizacji jezior. ↓	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, ·Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, ·Organizacje pozarządowe, Rolnicy, ·Placówki światowe, ·ODR LGD „Kaszubska Droga”	

		Poprawa walorów przyrodniczo-krajobrazowych.	Liczba rekultywowanych jezior. Liczba miejsc z poprawionymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. 			
--	--	--	--	--	--	--

CEL 3.**GOSPODARKA****KONKURENCYJNA GOSPODARKA WYKORZYSTUJĄCA POTENCJAŁ GMINY, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ LOKALNĄ I WSPARCIE SAMORZĄDU GMINNEGO**

Gospodarka to całokształt działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu dóbr i świadczeniu usług zgodnie z potrzebami ludności. W ramach gospodarki funkcjonują trzy podstawowe sektory: rolnictwo, przemysł i usługi. Na terenie gminy Linia nie rozwinął się przemysł, a dominującą gałęzią gospodarki, mimo słabych gleb, jest działalność rolnicza. Rozwija się także zaspokajający podstawowe potrzeby mieszkańców gminy sektor usług oraz szeroko rozumiany sektor publiczny. Większość pracujących poza rolnictwem mieszkańców gminy dojeżdża do pracy do pobliskich ośrodków. Z punktu widzenia planowania rozwoju należy podjąć wysiłki związane z pobudzeniem gospodarczym poprzez tworzenie ośrodków wypoczynkowych i gospodarstw agroturystycznych oraz sektora usług do obsługi turystyki i agroturystyki. Niezbędne będzie prowadzenie szeroko zakrojonych akcji, promujących walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy. Pobudzenie aktywności gospodarczej spowoduje przyrost miejsc pracy, co przyczyni się do wzmocnienia więzi lokalnych i wzrostu komfortu życia mieszkańców.

3.1. Gmina Linia jako miejsce pracy

Strategia postępowania: Głównym polem działań władz gminy w ramach celu 3.1. będzie rozwijanie strefy aktywności ekonomicznej i tworzenie nowych miejsc pracy. Większość pracujących mieszkańców gminy dojeżdża do pracy do pobliskich ośrodków, zatem wyzwaniem dla władz gminy będzie wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia mikroprzedsiębiorstw zaspokajających lokalne potrzeby w zakresie usług i handlu oraz obsługujące sezonowych turystów i letników. Ponadto władze gminy zaangażują się w działalność zmierzającą do zmniejszenia bezrobocia oraz wesprą osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami). W tym celu władze gminy nawiążą ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Wejherowie, z pracodawcami oraz z instytucjami biznesu.

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
3.1.1.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wejherowie oraz instytucjami otoczenia biznesu i instytucjami publicznymi w zakresie poszerzania oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla osób chcących rozpocząć i rozwijać działalność gospodarczą	Poprawa warunków zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Zwiększenie kompetencji lokalnych przedsiębiorstw	Liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali z oferty instytucji otoczenia biznesu Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys.	Urząd Gminy Linia	Fundusze Europejskie na Pomorzu, Agencja Rozwoju Pomorza, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,	

		w zakresie korzystania z finansowego wsparcia w ramach środków unijnych	mieszkańców w gminie i wielkość środków pozyskanych przez firmy ↗		Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Instytucje szkoleniowe i doradcze	
3.1.2.	Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców gminy	Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych Wzrost aktywności zawodowej wśród mieszkańców	Liczba osób dorosłych (w tym osób w szczególnej sytuacji), które skorzystały ze szkoleń i kursów ↗ Liczba osób dorosłych, które podjęły pracę dzięki udziałowi w szkoleniach i kursach ↗ Odsetek osób w wieku 25–64 lata uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej ↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji,	Centrum Usług Wspólnych, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy Linia LGD „Kaszubska Droga”	
3.1.3.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wejherowie i instytucjami otoczenia biznesu w zakresie wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy (zwłaszcza z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy), a także	Wzrost poziomu zatrudnienia na terenie gminy Wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie gminy	Wskaźnik osób bezrobotnych z terenu gminy objętych wsparciem w ramach aktywizacji zawodowej [%] ↗ Wskaźnik objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy Linia	Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, Agencja Rozwoju Pomorza, Instytucje otoczenia biznesu, Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie, Referat	

	powstawania mikroprzedsiębiorstw i nowych miejsc pracy.	Wzrost wpływów do budżetu gminy z tytułu udziału w podatku PIT i CIT	(w tym przedsiębiorstw spółdzielczych i przedsiębiorstw ekonomii społecznej) [%] Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w gminie		Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, Organizacje pozarządowe	
--	---	--	--	--	---	--

3.2. Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji

Strategia postępowania: Duże areale o wyjątkowych walorach przyrodniczych, czyste środowisko i piękne krajobrazy to niewątpliwe atuty gminy, jednak bez niezbędnej infrastruktury nie przyciągną turystów. W celu zapewnienia warunków do rozwoju sektora turystyki i agroturystyki niezbędne będzie zwiększenie miejsc noclegowych, przygotowanie małej infrastruktury, poprawa komunikacji. Samorząd gminy Linia będzie wspierać rozwój gospodarstw agroturystycznych i ośrodków wypoczynkowych poprzez odpowiednie przygotowanie i uzbrojenie terenów oraz poprzez promowanie tego rodzaju działalności.

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
3.2.1.	Wsparcie rozwoju działalności podmiotów wzmacniających ofertę turystyki i rekreacji w gminie, szczególnie gospodarstw agroturystycznych i branży gastronomicznej	Wsparcie i promocja lokalnej wyspecjalizowanej przedsiębiorczości Zwiększenie dostępności miejsc noclegowych w gminie Wzrost dostępności i popularności bazy gastronomicznej w gminie	Liczba podmiotów gastronomicznych na otwartych portalach informacji przestrzennej (Google Maps, Open Street Map) Liczba miejsc noclegowych	Urząd Gminy Linia	Inwestorzy i lokalni przedsiębiorcy, LGD „Kaszubska Droga”	

3.2.2.	Przygotowanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej na atrakcyjnych terenach gminnych, w tym między innymi stworzenie miejsc rekreacji, remont pomostów nad jeziorami, mała architektura.	Wzrost atrakcyjności turystycznej Przygotowanie terenów pod działalność rekreacyjno-turystyczną Przyciągnięcie inwestorów	Liczba obiektów małej architektury ↑ Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność rekreacyjną i turystyczną ↑ Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw branży gastronomicznej i turystycznej ↑	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Inwestorzy i lokalni przedsiębiorcy,	
3.2.3.	Kompleksowa promocja turystycznej i rekreacyjnej oferty gminy (m.in. produkcja filmów promocyjnych, wydarzenia o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, udział w targach, wydanie map i informatorów, wydawnictwa, tablice informacyjne itp.).	Poprawa rozpoznawalności gminy jako atrakcyjnego miejsca spędzenia czasu wolnego Zwiększenie ruchu turystycznego	Liczba turystów i gości odwiedzających gminę ↑ Poziom dochodów gminy z działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją) ↑	Urząd Gminy Linia	Przedsiębiorcy LGD „Kaszubska Droga”	

3.3. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Strategia postępowania: Oprócz rozwoju infrastruktury i szeroko pojętej promocji potencjałów gospodarczych gminy władze będą dbać o dobry kontakt z lokalnymi przedsiębiorcami oraz współpracować z instytucjami otoczenia biznesu na rzecz wsparcia lokalnego rynku pracy. Współpraca i integracja z przedsiębiorcami będzie się odbywać poprzez organizowanie spotkań o charakterze informacyjnym, zapraszanie lokalnych przedsiębiorców na organizowane przez władze gminy lokalne wydarzenia oraz spotkania z instytucjami otoczenia biznesu i przedstawicielami powiatowego urzędu pracy. Władze będą wspierać tworzenie w gminie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych. W miarę możliwości finansowych władze będą współpracować z właścicielami działek i inwestorami w zakresie uzbrajania działek przeznaczonych pod inwestycje (media, drogi dojazdowe, przy wykorzystaniu narzędzi np. PPP, inicjatywa lokalna).

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatu (oczekiwany trend)	Odpowiedzialność	Podmioty zaangażowane/partnerzy	Okres realizacji
3.3.1.	Rozwój infrastruktury technicznej w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej i na innych terenach inwestycyjnych	Zwiększenie areалу uzbrojonych terenów inwestycyjnych w gminie	Liczba/powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych w ofercie gminy skierowanej do inwestorów ↗	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Inwestorzy	
3.3.2.	Doskonalenie standardów obsługi inwestorów, wsparcie w zakresie zakładania działalności oraz pozyskiwania środków zewnętrznych	Zapewnienie wsparcia dla przedsiębiorców zamierzających inwestować w gminie Poprawa jakości obsługi inwestorów/ przedsiębiorców	Poziom zadowolenia klientów z obsługi ↗	Urząd Gminy Linia	Agencja Rozwoju Pomorza	
3.3.3.	Perspektywiczne dostosowywanie dokumentacji planowania przestrzennego do potrzeb i planów inwestycyjnych inwestorów lokalnych i zewnętrznych.	Wdrożenie planowania przestrzennego uwzględniającego cele gospodarcze	% pow. objęty planem ↗	Rada Gminy Linia Urząd Gminy Linia	Inwestorzy	

		Wzrost zainteresowania inwestorów obszarem gminy				
3.3.4.	Wspieranie prywatnych właścicieli gruntów w tworzeniu terenów inwestycyjnych - pomoc merytoryczno-organizacyjna	Zwiększenie powierzchni terenów inwestycyjnych w gminie	Liczba/powierzchnia nowo utworzonych terenów inwestycyjnych przez podmioty prywatne bądź we współpracy z podmiotami prywatnymi ↗	Urząd Gminy Linia	Właściciele gruntów, Inwestorzy, Starostwo Powiatowe w Wejherowie	
3.3.5.	Opracowanie gminnego systemu promocji gospodarczej, w tym oferty inwestycyjnej, współpraca z innymi JST.	Wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy Pogłębienie współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	Liczba ofert inwestycyjnych opracowanych razem z innymi JST ↗ Liczba inwestorów zainteresowanych ofertą ↗	Urząd Gminy Linia	Właściciele gruntów, Inwestorzy, Inne JST LGD „Kaszubska Droga”	

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Uwarunkowania i Prawo wodne a Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2233) Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy, tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP)

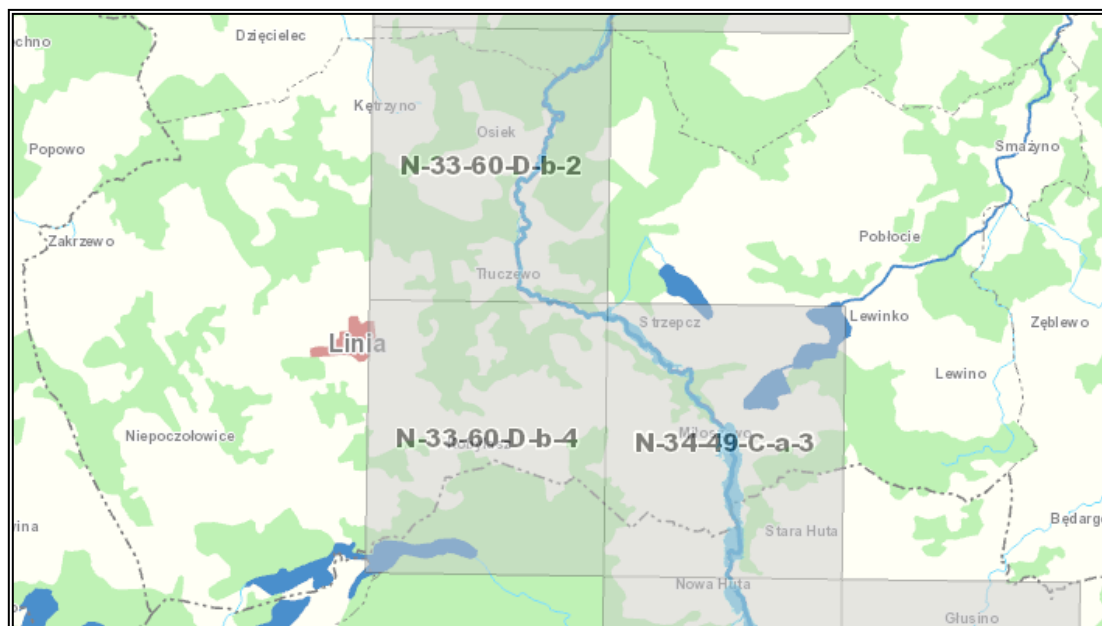
Nadrzędnym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Ponadto w dokumencie wskazano cele główne:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszar gminy Linia wchodzi w skład trzech jednostek hydrograficznych I rzędu: dorzecza Łeby, dorzecza Redy i dorzecza Łupawy. Zlewnia Łeby obejmuje centralną i zachodnią część obszaru gminy. Wschodnie obszary stanowią fragment zlewni Bolszewki, będącej dopływem Redy. Część Wysoczyzny Potęgowskiej jest natomiast odwadniana do rynny Jeziora Potęgowskiego i Jeziora Czarnego przez liczne, krótkie, często tylko okresowe ciek. Większość cieków ma charakter rowów melioracyjnych. Stosunkowo gęstej sieci rzecznej cieków Wysoczyzny Potęgowskiej i zlewni Bolszewki przeciwstawić należy dorzecze Łeby, a szczególnie jego zachodnią część. Sama Łeba na terenie gminy przyjmuje dwa dopływy: ciek za Strzeczem oraz ciek w Osieku.

Zgodnie z przygotowywaną przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oceną ryzyka powodziowego, na terenie gminy znajdują się obszary występowania ryzyka powodziowego. Są to przede wszystkim miejsca w pobliżu rzeki Łeby. Brak jest natomiast zagrożenia ze strony istniejących na terenie Gminy cieków wodnych ze względu na ich systematyczne odmulanie.

Rysunek 4. Obszar Gminy Linia, dla którego opracowano arkusze map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

Możliwe podtopienia (głównie w dolinie rzeki Łęby) łąk i gruntów rolnych mogą wystąpić w czasie wiosennych roztopów na przełomie marca i kwietnia ich wielkość zależy od stanu wody w rzece, stopnia zlodowacenia rzeki, intensywności opadów oraz warunków atmosferycznych. Na obszarze gminy Linia obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią na rzece Łęba występuje od 107+000km do 94+000km. Dla rzeki Bolszewki obecnie brak danych na temat zagrożeń powodziowych.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) jest dokumentem, który został sporządzony na podstawie art. 183–185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 poz.2233.) Obszar gminy Linia nie został zaklasyfikowany jako silnie zagrożony suszą. Okresowo występująca susza rolnicza jest uzależniona od sezonowej ilości opadów atmosferycznych, nie ma natomiast zagrożenia suszą hydrologiczną czy hydrogeologiczną. Z tego powodu na terenie gminy nie są planowane inwestycje zmierzające do zmniejszenia skutków suszy. Jednak ze względu na ogólnie niekorzystne warunki hydrologiczne i niewielkie zasoby wodne na terenie całego kraju (Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Europie pod tym względem) wskazane są następujące działania:

- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;
- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych;
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia lub odtwarzanie naturalnej retencji.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Gmina Linia znajduje się na obszarze dorzecza dolnej Wisły. W planie gospodarowania wodami, który jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. Jeśli jednolita część wód osiągnęła już pożądaną stan, celem jest jego utrzymanie. Poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy Linia oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe wraz z oceną ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 3. Charakterystyka JCWP występujących na terenie gminy Linia

Kod i nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW200017476189 Węgorza z jez. Lubowickim	17. Potok nizinny piaszczysty	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW20001947639 Łeba od Dębnicy do Pogorzelic	19. Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego – Łeba od Pogorzelic do Węgorza, dobry stan chemiczny
RW20001747844 Bolszewka do Strugi Zęblewskiej ze Strugą Zęblewską i z jez. Lewinko	17. Potok nizinny piaszczysty	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW2000254742549 Dopływ z jez. Potęgowskiego Dużego	25. Cieki łączące jeziora	Naturalna	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW20001747629 Okalica	17. Potok nizinny piaszczysty	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego – Okalica do ujścia do Sopotu, dobry stan chemiczny

Kod i nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW20001947849 Bolszewka od Strugi Zęblewskiej do ujścia	19. Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego – Bolszewka od ujścia do Gościciny, dobry stan chemiczny
RW20001747612 Dębica	17. Potok nizinny piaszczysty	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW200017476136 Dopływ z jez. Strzepcz	17. Potok nizinny piaszczysty	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
LW21057 Lewinko	3b. Jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
LW21019 Potęgowskie Duże	3a. Jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim	Naturalna	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Dla JCWP PLRW20001947849 - Bolszewka od Strugi Zęblewskiej do ujścia wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W programie działań zaplanowano działanie „wariantowa analiza sposobu udroźnienia budowli piętrzących na rzece Bolszewka wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej” obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz. Jako działanie ciągłe wskazano regularny wywóz nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości.

Dla JCWP PLRW20001947639 Łeba od Dębicy do Pogorzeliczy określono zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych. Stwierdzono, że wdrożenie skutecznych i efektywnych

działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. Dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie „wariantowa analiza sposobu udrożnienia budowli piętrzących na rzece Łeba wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej” obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz. W Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju dla JCWP PLRW20001947639 przewidziano następujące działania:

- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących,
- regularny wywóz nieczystości płynnych,
- budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej, opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na odcinku cieków istotnych - Łeba wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej,
- przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej - realizacja wybranego wariantu udrożnienia odcinka cieków istotnych - Łeba - działanie inwestycyjne.

Dla JCWP RW20001747629 Okalica - wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. Dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie „wariantowa analiza sposobu udrożnienia budowli piętrzących na rzece Okalica wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej” obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz. budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących. W Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju dla JCWP RW20001747629 Okalica przewidziano następujące działania:

- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących,
- regularny wywóz nieczystości płynnych,
- budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej,
- opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na odcinku cieków istotnych - Okalica wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej,
- przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej,
- realizacja wybranego wariantu udrożnienia odcinka cieków istotnych - Okalica - działanie inwestycyjne.

Dla RW2000254742549 Dopływ z jez. Potęgowskiego Dużego - brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności. W Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju dla RW2000254742549 przewidziano następujące działania:

- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących,
- regularny wywóz nieczystości płynnych,
- weryfikacja ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Na terenie gminy występują fragmentarycznie dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 114 Maszewo – obejmujący zachodnią część gminy, oraz GZWP nr 111 Subniecka Gdańska, obejmujący wschodnią część gminy. Zbiornik ten charakteryzuje się częściową izolacją przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do wód zbiornika. Zagrożeniem dla GZWP 114 w gminie Linia jest wydobywanie kruszyw, turystyka nad jeziorami oraz zamknięte gminne składowisko odpadów, czynna oczyszczalnia ścieków w Tłuczewie, masarnia i ubojnia w Lini, stacja paliw w Lini, a także nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa oraz niestosowanie zasad dobrej praktyki rolniczej.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Wprowadzenie do modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Przy tworzeniu modelu uwzględniono dwa rodzaje uwarunkowań:

- zastane, w tym m.in. ukształtowanie terenu, zasoby naturalne, obszary cenne przyrodniczo, historycznie ugruntowany sposób użytkowania przestrzeni, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne;
- zdiagnozowane, m. in. problemy, potrzeby, potencjały rozwojowe, aspiracje.

W ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia przedstawiono różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji poszczególnych funkcji i planowane zmiany w przestrzeni gminy.

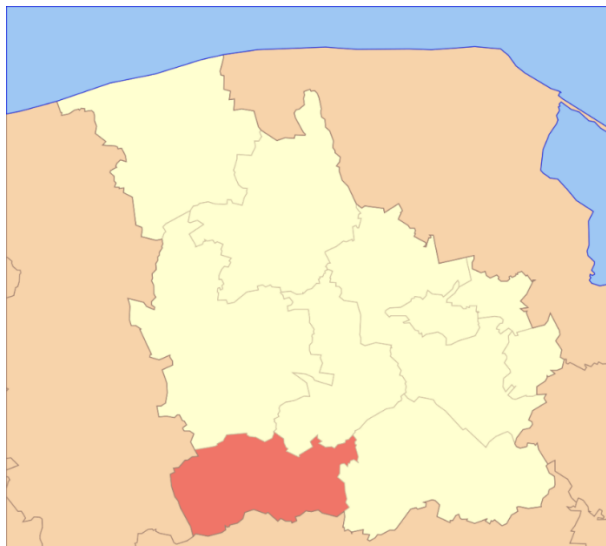
Ogólne uwarunkowania modelu

Gmina Linia zlokalizowana jest na terenie województwa pomorskiego w powiecie wejherowskim. Znajduje się około 35 km na południowy zachód od Wejherowa i około 18 km na południowy wschód od Lęborka. Od aglomeracji gdańskiej Linie dzieli około 60 km. Od północy graniczy z gminami powiatu wejherowskiego: Łęczyce i Luzino, a od wschodu z Szemudem. Od zachodu gmina Linia graniczy z Cewicami – gminą położoną w powiecie

łęborskim, od południa styka się z Sierakowicami i Kartuzami w powiecie kartuskim. Gmina Linia położona jest w dorzeczu rzek Łeby, Redy i Łupawy.

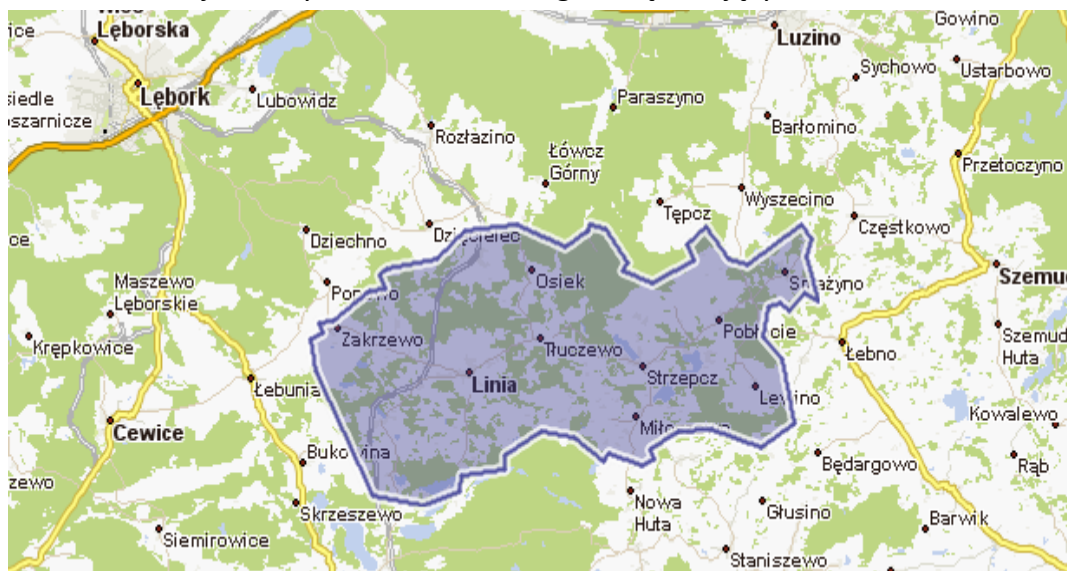
Powierzchnia gminy Linia to 120 km². Gminę stanowi 13 sołectw: Kętrzyno, Kobyłasz-Potęgowo, Lewinko, Lewino, Linia, Miłoszewo, Niepoczółowice, Osiek, Pobłocie, Smażyno, Strzecz, Tłuczewo, Zakrzewo i 16 miejscowości.

Rysunek 5. Lokalizacja gminy Linia na tle powiatu wejherowskiego

Źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:POL_gmina_Linia_locator_map.svg

Rysunek 6. Lokalizacja Gminy Linia w otoczeniu gmin sąsiadujących

Źródło: <http://mapa.targeo.pl>

Teren gminy Linia charakteryzuje się różnorodnością geomorficzną. Różnice rzędnych wynoszą od 100m n.p.m. w Dolinie Rzeki Łeba do 215m n.p.m. na pograniczu z gminą Kartuszy. Ukształtowanie terenu urozmaicają rynny jeziorne i dolina rzeki Łeby. Głębokość największej rynny jeziora Potęgowskiego wynosi około 30 m. Klimat charakteryzuje się stosunkowo niskimi temperaturami, krótkim okresem wegetacyjnym i dużym udziałem w skali roku mas powietrza polarno-morskiego. Dla tego obszaru charakterystyczna jest duża zmienność pogody.

Południowa część gminy obejmująca 1 245 ha (10,4% całego obszaru) leży w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. 2 593 ha terenu gminy zalicza się do obszaru chronionego krajobrazu Doliny Łeby, co daje 32% obszaru podlegającego ochronie, a z otuliną parku aż 60% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują dwa udokumentowane rejony złóż mineralnych - złoża Linia i złoża Zakrzewo. Na obszarze gminy gleby słabe i bardzo słabe. Grunty orne klas III i IV zajmują około 4%, użytki zielone tych klas natomiast około 25%. Lesistość terenu wynosi 37,9%. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, a jako obszary dodatkowe wymienić należy gospodarkę leśną i rekreacyjną. Strukturę rolnictwa tworzą gospodarstwa indywidualne. Krajobraz gminy z licznymi jeziorami, dolina rzeki Łeby i zróżnicowana rzeźba terenu stanowią o potencjale funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej obszaru. Na obszarze gminy Linia nie ma obiektów kulturowych rangi krajowej czy międzynarodowej, jednak krajobraz i istniejące obiekty jest dobrze zachowany, zachował swoje regionalne kaszubskie wartości. W gminie Linia (gmina Lëniô) od 30 kwietnia 2010 r. obowiązuje kaszubskie nazewnictwo dla wybranych miejscowości. Według danych pochodzących ze spisu powszechnego ludności z 2011 roku 52,3% ludności gminy posługuje się językiem kaszubskim¹¹. Aktualnie w gminie Linia działa Ośrodek Edukacji Kaszubskiej – Szkoła Podstawowa na Głodnicy. Licznie są zachowane elementy dziedzictwa kulturowego w postaci starych domów mieszkalnych rozsianych na obszarze całej gminy, zespołów zabudowy oraz układów wsi. Sieć osadniczą gminy Linia tworzy 12 wsi o zróżnicowanej wielkości i na ogół zróżnicowanym układzie przestrzennym. Większość wsi posiada układ widlicowy, wieś Linia to wielodrożnica, a pozostałe posiadają charakter rozproszony. Na terenie gminy nie ma osiedli popegeerowskich. Historyczna zabudowa pochodzi głównie z przełomu XIX i XX wieku i stanowi dużą wartość kompozycyjną. Dominują budynki z cegły z dachami dwuspadowymi, występują również chaty ryglowe. Budynkom mieszkalnym towarzyszą zabudowania gospodarcze o podobnej architekturze. Zachowane obiekty są w różnym stanie technicznym i wymagają remontów oraz modernizacji. Na terenie gminy są również kapliczki i krzyże, które stanowią o kulturze kaszubskiej tego regionu. Na uwagę zasługują stare budynki szkolne, dwa stare zespoły młyńskie, zespoły dworskie oraz najlepiej zachowany zespół pałacowo-ogrodowy. W gminie Linia jest 14 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Pozostałe stanowiska archeologiczne, niewpisane do rejestru zabytków, są objęte ochroną jako strefy ochrony archeologicznej.

Układ komunikacyjny podstawowy w gminie Linia stanowią drogi gminne i powiatowe, uzupełnieniem są drogi wewnętrzne. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie.

System zaopatrzenia w wodę na obszarze gminy Linia oparty jest przede wszystkim o 8 publicznych ujęć wody, zlokalizowanych na terenie miejscowości: Linia, Kętrzyno, Lewino, Miłoszewo, Pobłocie, Smażyno, Strzecz i Zakrzewo. Są to w większości ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych. Stan wody po uzdatnieniu spełnia wymagania

¹¹ Źródło: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

wynikające z przepisów prawa. Istniejąca w gminie sieć wodociągowa składa się z niezależnych (w zasadzie) od siebie wodociągów lokalnych. Wiele gospodarstw ma własny system zaopatrzenia w wodę. Dla potrzeb mieszkańców Kętrzyna wybudowano powierzchniowe ujęcie którym zarządza lokalne stowarzyszenie. System odprowadzania ścieków w gminie Linia to gminna oczyszczalnia ścieków w Tłuczewie wraz ze zbiorczym systemem kanalizacji, regularnie rozbudowywanym, uzupełnieniem jest odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych. Rozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, wydaje się być priorytetem ze względu na podniesienie jakości życia mieszkańców i wzrost atrakcyjności osadniczej, turystycznej i gospodarczo-inwestycyjnej gminy. W związku z dużym rozproszeniem zabudowy i znacznymi odległościami między siedliskami alternatywą dla sieci kanalizacyjnej są nowoczesne przydomowe oczyszczalnie ścieków, które powinny zastąpić zbiorniki bezodpływowe w niezadawalającym stanie technicznym. Analiza danych wskazuje, że liczba zbiorników bezodpływowych sukcesywnie maleje, natomiast przybywa przydomowych oczyszczalni ścieków. Z kolei budowa gazociągu poprawiłaby stan powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Jednak budowa sieci gazowej w sytuacji dużego rozproszenia zabudowy stawia pod znakiem zapytania rentowność takiego przedsięwzięcia. Równocześnie aktualny kryzys energetyczny związany z niedoborem paliw kopalnych powinien zwiększyć zainteresowanie alternatywnymi rozwiązaniami w postaci odnawialnych źródeł energii. Na terenie gminy występują korzystne warunki do wytwarzania energii pochodzącej z wiatru.

W gminie Linia aktualnie nie ma czynnego składowiska odpadów, odpady są segregowane i wywożone na czynne składowiska odpadów zlokalizowane w sąsiednich gminach.

Funkcje terenów w gminie

Przeznaczenie i użytkowanie terenu zostało zdeterminowane przez nieobowiązujący obecnie miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Linia, obowiązujące plany miejscowe oraz pośrednio decyzje o warunkach zabudowy. Projektowana struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy zakłada utrzymanie istniejącego układu.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia najważniejszymi ośrodkami są wsie Linia i Strzecz oraz Niepoczołowice, z funkcją mieszkalną i usługową. Rozwinęła się również funkcja turystyczno-wypoczynkowa (ośrodki wypoczynkowe, budynki letniskowe i rekreacyjne) nad jeziorami, głównie w Potęgowie, Miłoszewie, Lewinku i Strzeczcu. Funkcją wiodącą w gminie jest rolnictwo i leśnictwo. Produkcja nie odgrywa istotniejszej roli, znajdują się tu tylko małe zakłady przetwarzające lokalne surowce i zaopatrujące lokalną społeczność. Na terenie gminy Linia przeważa zabudowa zagrodowa rolnicza, w Lini i Strzeczcu zabudowa usługowo-mieszkaniowa, nieliczna produkcyjna, ponadto nad jeziorami występuje zabudowa letniskowa, a także ośrodki wczasowe nad jeziorem Potęgowskim. W miejscowości Linia – położonej w centrum gminy, znajdują się obiekty o różnych funkcjach, obsługujące mieszkańców całej gminy. Drugą miejscowością o podobnej funkcji jest Strzecz. Na terenie gminy istnieją rejonu zagospodarowane chaotycznie, dotyczy to głównie zabudowy

letniskowej występującej nad jeziorami: Potęgowskimi, Czarnym, Lewinko, Strzecz, Miłoszewo, Trepczykowo. Obszary te ze względu na duże walory krajobrazowe powinny być użytkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w planach miejscowych.

Główne funkcje terenów w gminie Linia to:

- rolnictwo i leśnictwo,
- funkcje mieszkaniowe,
- funkcje gospodarcze (produkcyjne i usługowe itp.),
- funkcja turystyczno-wypoczynkowa.

W celu ustalenia zasad rozwoju przestrzennego poszczególnych części obszaru gminy w Studium uwarunkowań i rozwoju przestrzennego gminy Linia ustalono podział na strefy funkcjonalno-przestrzenne. Podstawą wyodrębniania obszarów o zróżnicowanym sposobie użytkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego były:

- istniejące użytkowanie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- naturalne elementy środowiska – las, łąki, zwarte areale rolne, itp.,
- główne trasy komunikacyjne,
- predyspozycje naturalne terenu dla rozwoju nowych funkcji, zamierzenia, plany oraz możliwości przekształceń terenów otwartych.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Linia

Na terenie gminy Linia należy utrzymać przede wszystkim funkcję mieszkalną, rolniczą i leśną, a rozwijać przede wszystkim funkcje: turystyczną, usługową oraz jako uzupełnienie - produkcyjną. Biorąc pod uwagę dotychczasowe zagospodarowanie wsi Linia i Strzecz, planuje się ich dalszy wielofunkcyjny rozwój z wiodącymi funkcjami usług publicznych oraz mieszkaniowej i związanych z działalnością gospodarczą (usługi, produkcja, turystyka itp.). Wsie Potęgowo, Lewinko to tereny rozwoju funkcji głównie rekreacyjnej, wypoczynkowej, letniskowej. Uzupełnieniem są obszary niezbędne dla obsługi turystów głównie w Pobłociu i Niepoczłowicach. Wsie Osiek, Kętrzyno, Lewino, Tłuczewo to koncentracja głównie zabudowy mieszkaniowej z usługami. Dla potrzeb nowych inwestycji należy przeznaczać głównie nieruchomości w zasięgu zwartej zabudowy wsi w istniejących jednostkach osadniczych. Rozwój gminy i wyznaczone nowe tereny inwestycji powinny spełniać potrzeby mieszkańców i uzupełniać strukturę osadniczą gminy oraz chronić obiekty kulturowe i obszary przyrodnicze. Rozwój nowej zabudowy powinien iść w kierunku kontynuacji wielofunkcyjnej zwartej zabudowy wsi, zabudowy letniskowej nad jeziorami, zabudowy zagrodowej związanej z gospodarstwami rolnymi, pod warunkiem spełnienia przepisów odrębnych związanych m.in. z ochroną przyrody, środowiska, gruntów rolnych i leśnych. Szczególnie korzystne warunki wypoczynku występują w rejonie Zespołu Jezior Potęgowskich oraz jezior Strzecz, Lewinko i Miłoszewo. W tych rejonach należy przewidzieć rozwój obiektów wypoczynku, turystyki.

Jako obszary leśne i rolnicze należy pozostawić większość gruntów wokół jezior Potęgowskich, Lewino i Miłoszewskie oraz Morzyc i Trepczykowo, jako naturalny „kołnier” ochronno-krajobrazowy. Ważne w strukturze przestrzennej gminy są kompleksy leśne i obszary rolnicze. Należy utrzymać rolnicze przeznaczenie gruntów organicznych (obszary głównie w pobliżu jezior, rzek i oczek wodnych). Nie należy zmieniać przeznaczenia użytków rolnych klasy III i IV na cele nierolnicze i nieleśne. Dopuszcza się taką możliwość w wyjątkowych sytuacjach, zwłaszcza jeśli nie ma innej możliwości rozwoju przestrzennego istniejącej zabudowy.

Ponieważ tereny gminy są obszarami o wysokich walorach przyrodniczych, funkcje agroturystyki mogą być realizowane na obszarze całej gminy. Jest to zgodne z istotą agroturystyki, tzn. wiąże się to z organizowaniem pobytu turystom przez rolnika we własnym gospodarstwie rolniczym.

1. Tereny rolniczo-leśne o określonej funkcji: leśnej, rolniczej, zabudowy zagrodowej, rozproszone na terenie całej gminy:

- a) system ekologiczny lasów na południe od Lęborka /część północno-wschodnia gminy/ funkcja obszaru leśna, rolnicza,
- b) tereny rolnicze Zakrzewo-Linia /część zachodnia gminy/ funkcja obszaru rolnicza,
- c) kompleksy leśne w otulinie KPK /część środkowo-zachodnia gminy/ funkcja leśna i rolnicza,
- d) system ekologiczny KPK /część południowa gminy w rejonie jezior Potęgowskich/ funkcja obszaru leśna i rolnicza oraz obsługi turystycznej,
- e) system ekologiczny lasów Mirachowskich /część południowa gminy w sąsiedztwie jezior Potęgowskich / funkcja obszaru leśna i rolnicza,
- f) system ekologiczny Doliny Łeby /część środkowa gminy wzdłuż rzeki Łeby/ funkcja obszaru leśna i rolnicza (użytków zielonych), w rejonie tym znajduje się obszar poligonu w Strzeczcu,
- g) system jezior Lewino i Miłoszewskie /część środkowa gminy/ funkcja leśna i rolnicza,
- h) kompleksy rolnicze w Pobłociu /część północno-wschodnia gminy/ funkcja rolnicza (upraw polowych),
- i) kompleks leśny Miłoszewo-Lewino /część południowo-zachodnia gminy/ funkcja obszaru leśna i rolnicza,
- j) kompleks leśny Rosochy-Niedźwiadek /część środkowo-wschodnia gminy/ funkcja obszaru leśna i rolnicza,
- k) system ekologiczny doliny Bolszewki /część wschodnia gminy/ funkcja leśna i rolnicza.

2. Tereny przeznaczone pod istniejącą i projektowaną zwartą zabudowę we wsiach o określonej funkcji: mieszkaniowej, letniskowej, usługowej, usług turystycznych, produkcyjnej.

- a) tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej - rozlokowane we wszystkich wsiach i osadach gminy. Zabudowa mieszkaniowa w formie budownictwa skoncentrowanego głównie we wsiach Linia, Strzecz, Niepoczołowice, Pobłocie, Lewino, Potęgowo, Smażyno.

- b) tereny zabudowy rekreacyjnej, letniskowej oraz turystycznej zlokalizowane głównie nad jeziorami Potęgowskimi, w Niepoczołowicach, Strzeczcu, Lewinku, Miłoszewie, Zakrzewie oraz w rejonie rzeki Bolszewki w Smażynie.
- c) tereny zabudowy produkcyjnej - skoncentrowane w Lini i Strzeczcu, zwłaszcza wzdłuż drogi powiatowej Zakrzewo-Smażyno, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodno-ściekowej.

Spod zabudowy wyłącza się:

- obszary lasów, zadrzewień,
- tereny użytków ekologicznych istniejących i projektowanych,
- tereny rezerwatów przyrody,
- tereny położone w sąsiedztwie pomników przyrody,
- tereny bezpośrednio przyległe do lasów oraz obszary o znacznie ograniczonej możliwości zabudowy, wynikające z przepisów prawa:
- tereny zagrożenia powodziowego (wzdłuż rzeki Łeby), podtapiane,
- obszary gruntów organicznych,
- strefy brzegowe wokół jezior, rzek, zbiorników wodnych,
- tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych,
- obszary obiektów archeologicznych.

Przeznaczenie nowych terenów pod zwartą zabudowę powinno odbywać się na podstawie planów miejscowych.

- d) tereny rolnicze i leśne,

Pozostałe obszary gminy stanowią rolniczą przestrzeń produkcyjną oraz kompleksy leśne.

- e) funkcje agroturystyki mogą być realizowane na obszarze całej gminy, przy czym obszary o najwyższych predyspozycjach do agroturystyki to dosyć szeroki kołnierz w otulinie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego oraz na terenach KPK nad jeziorami Potęgowskimi, część Niepoczołowic, Kobylasza, Miłoszewa, a także tereny wsi Kętrzyno, Tłuczewo i Osiek.

Charakterystyka wybranych obszarów i kierunków interwencji:

- Planuje się kontynuację modernizacji i rozbudowy infrastruktury sieciowej jako kluczowych inwestycji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osadniczej gminy oraz ochrony środowiska naturalnego. Beneficjentem realizowanych inwestycji będą zarówno wszyscy mieszkańcy bądź ich duże grupy (rozwój sieci, modernizacja stacji uzdatniania wody, rozbudowa oczyszczalni ścieków itp.), jak i pojedyncze gospodarstwa domowe (przydomowe oczyszczalnie ścieków itp.).
- Kontynuowane będą remonty dróg, inwestycje drogowe oraz modernizacja dróg dojazdowych do terenów rolniczych. Celem tych działań jest poprawa dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa kierowców, pieszych i innych użytkowników ruchu, jak również zwiększenie komfortu życia mieszkańców. Ponadto rozwijane będzie oświetlenie uliczne oraz wymiana opraw na energooszczędne na terenie całej gminy.

- W celu zwiększenia oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, a jednocześnie rozwoju alternatywnej formy komunikacji i poprawy jakości powietrza będą tworzone ścieżki rowerowe, punkty przesiadkowe w postaci parkingów, przy których będzie można zostawić samochód/rower, a także niezbędna baza towarzysząca. Ścieżki będą integrowane z infrastrukturą w sąsiednich samorządach.
- Planuje się rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i sportowej w celu dywersyfikacji i uatrakcyjnienia oferty zarówno dla mieszkańców, jak turystów i wczasowiczów.
- Kontynuowane będą działania w zakresie dbałości o lokalne dziedzictwo materialne, które będzie stanowić element oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz pełnić rolę edukacyjną.
- W ramach troski o poziom zdrowia publicznego w gminie oraz o jakość powietrza samorząd będzie podejmował wszelkie działania zmierzające do transformacji energetycznej, zarówno poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej, jak i wspieranie inicjatyw związanych z wymianą nieekologicznych pieców i inwestycji w OZE.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Linia wynikają z przyjętego i opisanego wyżej modelu. Dotyczą kluczowych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Opis uwzględnia krótką charakterystykę każdej z nich oraz określa najważniejsze zalecenia i wskazówki dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do tych jednostek.

1. Tereny o funkcjach mieszkaniowych, usługowych:

- Charakterystyka: Obszary mieszkaniowe rozlokowane są we wszystkich wsiach i osadach gminy w formie budownictwa skoncentrowanego, głównie jednorodzinne
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - zabudowa mieszkaniowa w formie budownictwa skoncentrowanego głównie we wsiach Linia, Strzecz, Niepoczołowice, Pobłocie, Lewino oraz dodatkowo w rejonach już istniejących skupisk zabudowy, w terenach wskazanych jako tereny rozwojowe wsi, co pozwoli uniknąć rozproszenia;
 - w rejonach zabudowy mieszkaniowej ograniczenie lokalizacji obiektów uciążliwych (usługowych, produkcyjnych, infrastruktury technicznej), które powinny znajdować się w rejonach produkcyjnych; dopuszcza się nieuciążliwe obiekty usługowe; nie należy łączyć na działkach funkcji mieszkalnych z uciążliwymi;
 - utrzymanie istniejącej struktury osadniczej z dopuszczeniem uzupełnień i przekształceń, modernizacji oraz wymiany substancji budowlanej;
 - kreowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową a terenami otwartymi, rolnymi oraz terenami lasów;
 - kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową;

- realizacja programu rozwoju inwestycji mieszkaniowo-usługowych zgodnie z aktualnymi potrzebami i możliwościami gminy;
- rozwój funkcji usługowych związanych z funkcją agroturystyczną;
- zwiększenie powierzchni terenów zabudowy turystyczno-rekreacyjnej, w tym rekreacji indywidualnej i agroturystyki (łącznie z obiektami i urządzeniami służącymi obsłudze ruchu turystycznego);
- ochrona materialnych elementów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu gminy;
- powiększanie bazy noclegowej oraz rozwój gospodarstw agroturystycznych na bazie istniejących siedlisk zagrodowych;
- dążenie do tworzenia i utrzymania rezerw terenowych dla różnego rodzaju usług;
- realizacja infrastruktury technicznej, społecznej, systemów zieleni urządzonej i komunikacji, w tym ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i miejsc parkingowych w kluczowych lokalizacjach;
- przeciwdziałanie degradacji środowiska osadniczego poprzez unikanie przypadkowych lokalizacji;
- prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej przy zachowaniu zasad ochrony środowiska - zaspokajanie zapotrzebowania na wodę z wodociągów zbiorowych; rozbudowa kanalizacji sanitarnej, a w zabudowie rozproszonej stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

2. Tereny o funkcjach zabudowy rekreacyjnej, letniskowej oraz turystycznej

- Charakterystyka: Główne rejony koncentracji funkcji występują nad jeziorami w Potęgowie, Niepoczołowicach, Strzeczcu, Lewinku i Miłoszewie oraz Zakrzewie.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - lokalizacja inwestycji w dziedzinie rekreacji, wypoczynku i turystyki pod warunkiem przestrzegania zasad i uwarunkowań wynikających z konieczności ochrony środowiska i przyrody.
 - na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego i Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Łeby lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora wymaga zachowania pasa 100m wolnego od zabudowy wzdłuż brzegów z wyjątkiem plaż, przystani itp.; na pozostałych terenach wokół jezior pas wolny od zabudowy co najmniej 10m.
 - lokalizowanie „gniazdowe” różnych zespołów letniskowych, turystycznych i rekreacji.
 - wyeliminowanie możliwości budowy ogrodzeń aż do brzegów jeziora;
 - dla budynków letniskowych wykorzystywanych okresowo przez osoby wypoczywające przewiduje się budynki jednokondygnacyjne;
 - dla obiektów ośrodków wypoczynkowych, hoteli, moteli, pensjonatów, zajazdów turystycznych przewiduje się obiekty o zróżnicowanej architekturze, nawiązujące stylem do regionalnych tradycji i wyposażone w towarzyszącą infrastrukturę, np. parkingi;
 - rozwój funkcji rekreacji, wypoczynku i turystyki na terenie gminy jest silnie powiązany z rozwiązaniem kompleksowym gospodarki wodno-ściekowej, dlatego

należy dążyć do budowy zbiorczych systemów kanalizacji.

3. Tereny o funkcji zabudowy produkcyjnej

- Charakterystyka: Zabudowa produkcyjna skoncentrowana będzie w Lini, Strzeczcu, zwłaszcza wzdłuż drogi powiatowej Zakrzewo-Smażyno, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodno-ściekowej. W ramach tej funkcji uwzględnia się m.in. stacje paliw i punkty obsługi samochodów typu mechanika, blacharstwo, lakiernictwo, a także stolarnie, zakłady produkcji mebli, tartaki, zakłady przetwórstwa mięsa, zakłady budowlane, przetwórstwo, magazyny i składy o znacznej skali.
 - likwidacja funkcjonujących w obrębie zabudowy mieszkaniowej i lotniskowej uciążliwych zakładów usługowych i produkcyjnych niespełniających wymogów ochrony środowiska lub zmiana technologii na nieuciążliwą i nieszkodliwą dla środowiska;
 - lokalizacja obiektów uciążliwych w oddaleniu od obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, zwłaszcza od terenów rekreacyjnych, wypoczynkowych, oraz stosowanie pasów zieleni izolacyjnej;
 - lokalizowanie obiektów produkcyjnych na stosunkowo dużych działkach, na skraju osiedli; nie zaleca się łączenia z funkcją mieszkaniową, a nie należy z funkcją turystyczną, lotniskową i rekreacyjną.
 - funkcje produkcyjne i inne stwarzające uciążliwości nie powinny być lokalizowane na obszarach przyrodniczo chronionych.

4. Turystyka, rekreacja i agroturystyka:

- Charakterystyka: Obszary zieleni kluczowe dla systemu przyrodniczego, położone przede wszystkim w zachodniej i północno-wschodniej części gminy, pełniące role: ekosystemową, biologiczną, krajobrazową, rekreacyjno-społeczną i turystyczną oraz infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - przeciwdziałanie degradacji środowiska leśnego w celu zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy oraz prowadzenie inwestycji z uwzględnieniem ochrony lasów przed dewastacją i ekspansją osadnictwa;
 - szczególna ochrona terenów leśnych o charakterze wodochronnym i glebochronnym;
 - bezwzględna ochrona istniejących na obszarach leśnych koncentracji przyrodniczych o randze stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej oraz użytków ekologicznych.
 - przekształcanie terenów zieleni leśnej zagrożonych ekspansją osadnictwa w parki leśne;
 - prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi przepisami o lasach;
 - powiększanie obszarów leśnych poprzez dolesianie i zalesianie gruntów rolniczo nieprzydatnych;
 - porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej;

- wykorzystanie obszarów leśnych oraz ich najbliższego sąsiedztwa dla realizacji programów z zakresu rekreacji (turystyki i sportu) oraz ochrony zdrowia poprzez wprowadzanie elementów zabudowy związanych z rekreacją (np. szlaki turystyczne, schroniska młodzieżowe, miejsca biwakowe i zadaszania, pola namiotowe);
- wykorzystanie terenów nieużytkowanych, obszarów zieleni nieurządzonej występujących w centrach miejscowości do tworzenia atrakcyjnych terenów rekreacyjnych i zieleni urządzonej, integrujących społeczności lokalne i podnoszących jakość przestrzeni publicznych.

5. Obszary ustanowionych form ochrony przyrody:

- Charakterystyka: Tereny objęte szczególną formą ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Łęby, Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Łęby PLH220006, Obszar Natura 2000 Białe Błoto PLH220002, Obszar Natura 2000 Lasy Mirachowskie PLB220008, Obszar Natura 2000 Kurze Grzędy PLH220014, Kaszubski Park Krajobrazowy, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Łęby, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Rynna Potęgowska, użytki ekologiczne: Dargolewski Moczar, Bór w Betlejem i Torfowisko w Strzeczcu oraz pomniki przyrody.

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- podstawowe przedmioty ochrony na tych obszarach stanowią walory przyrodnicze (ekosystemy) i krajobrazowe, a także historyczne i kulturowe;
- zabrania się podejmowania działań pozostających w sprzeczności z celami ochrony obszarów, negatywnie oddziałujących na kondycję tych gatunków, a także pogarszających integralność tych obszarów lub powiązań z obszarami kluczowymi dla żyjących na nim ekosystemów;
- zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji na terenie gminy nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze;
- realizacja zadań nie wpłynie w sposób znaczący na populację siedlisk i gatunków, a prowadzone prace będą zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony przyrody.

6. Tereny rolnicze wraz z rozwiniętymi funkcjami komplementarnymi i osadnictwem związanym z rolnictwem oraz kompleksy leśne:

- Charakterystyka: Grunty orne, lasy, łąki, pastwiska, sady, zabudowa zagrodowa oraz związane z nimi obiekty usługowe i gospodarcze, w tym związane z funkcją agroturystyczną

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- siedliska gospodarstw rolnych, zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych, których funkcje pozostawia się z możliwością ich rozwoju.

- rozwój systemów osadnictwa w dostosowaniu do lokalnych uwarunkowań przy pełnej ochronie wartościowych kompleksów rolnych, przyrodniczych, lokalnego krajobrazu oraz tradycji kulturowej.
- przeciwdziałanie degradacji środowiska rolnego poprzez ograniczanie stosowania środków chemicznych, preferowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych metod walki ze szkodnikami upraw rolnych, ochrona gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych oraz realizacja planu ochrony gruntów rolnych przed erozją gleb;
- poprawa jakości produktów rolnych oraz częściowa zmiana kierunków produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej);
- realizacja zbiorowych oraz indywidualnych systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, likwidacja dzikich wysypisk śmieci, system gromadzenia, segregacji i usuwania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przeciwdziałanie rozdrobnieniu arealów rolnych;
- ograniczanie uciążliwości obiektów o charakterze produkcyjno-przetwórczym do terenu posesji;
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych w studium, poza obszarami chronionymi, z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- zachowanie użytków zielonych;
- wzrost roli agroturystyki, rozwój działalności usługowej związanej z tą funkcją;
- rozwój produkcji rzemieślniczej oraz hodowli w gospodarstwach specjalistycznych (np.: pszczelarstwo, hodowla roślin energetycznych);
- realizacja nowych siedlisk rolniczych poza obszarami zabudowanymi w wypadku, kiedy wielkość gospodarstwa przekroczy średni areal gospodarstw rolnych w gminie Linia;
- pozostawienie wszelkich zadrzewień, lasów państwowych i prywatnych, dopuszczalne nowe zalesienia, zwłaszcza terenów zagrożonych erozją.

Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji określone na poziomie krajowym oraz w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową *obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne*. Na poziomie krajowym wyznaczono dwa główne typy terytoriów stanowiących OSI: *obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze*. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie ukierunkowanych instrumentów. **Gmina Linia nie wpisuje się w żaden ze wskazanych krajowych obszarów interwencji.**

Podstawowe dokumenty prowadzenia polityki rozwoju województwa pomorskiego to *Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030* i *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030*. *Strategia* wyznacza cele rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w ścisłym powiązaniu z *PZPWP 2030*, który określa jego politykę przestrzenną oraz stanowi podstawę uwzględnienia wymiaru terytorialnego w realizacji polityki rozwoju województwa. *Strategia* wskazuje trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym, które zostały uszczegółowione przez 12 celów operacyjnych. Zgodnie z *PZPWP 2030* modelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa tworzą:

- 1) regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, na który składają się prawne formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i subregionalnym, pozwalające zapewnić odpowiednie warunki dla zachowania i odtwarzania bioróżnorodności;
- 2) zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych (miejskich), w tym ich obszarów funkcjonalnych (miejskich wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast), którą tworzą:
 - a) ośrodek ponadregionalny Trójmiasto (Gdańsk, Gdynia i Sopot), który wraz z gminami otaczającymi tworzy miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW); w jego skład wchodzi także ważne ośrodki miejskie: Tczew i Wejherowo istotne dla obsługi mieszkańców otaczających obszarów, wykraczających poza zasięg powiatów, jednocześnie rozwijające funkcje komplementarne w stosunku do oferty Trójmiasta (w tym funkcje metropolitalne); MOF OW jest zasadniczym elementem strukturalnym Obszaru Metropolitalnego Gdańsk - Gdynia - Sopot;
 - b) ośrodek regionalny Słupsk, jako główny biegun rozwoju północno-zachodniej części województwa, wykazujący oddziaływanie na sąsiadujące powiaty (zwłaszcza słupski

- i bytowski oraz sławieński w sąsiednim województwie zachodniopomorskim), tworzący z Ustką układ bipolarny – MOF Słupsk-Ustka;
- c) potencjalny ośrodek regionalny Chojnice, zwiększający szanse do sukcesywnego wzrostu swego znaczenia, m.in. poprzez rozwój efektywnej współpracy w układzie z sąsiadującym Człuchowem, o nieco mniejszej dynamice rozwoju, który oddziałuje przede wszystkim na powiaty chojnicki i człuchowski, a także na powiaty północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, północnej części województwa wielkopolskiego oraz wschodniej części w województwie zachodniopomorskim; układ ten tworzy MOF Chojnice-Człuchów;
- d) pozostałe ośrodki subregionalne wzmacniające strukturę policentryczną:
- Bytów wraz z MOF Bytowa,
 - Kościerzyna wraz z MOF Kościerzyny,
 - Kwidzyn wraz z MOF Kwidzyna,
 - Lębork wraz z MOF Lęborka,
 - Malbork tworzący wraz ze Sztumem MOF Malbork-Sztum,
 - Starogard Gdański wraz z MOF Starogardu Gdańskiego;
- e) pozostałe ośrodki o znaczeniu ponadgminnym i lokalnym, w tym ośrodki gminne na obszarach wiejskich równoważące rozwój;
- 3) ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E, w których rozwój zachodzić będzie węzłowo, w tym:
- a) nadwiślańsko-zatokowe pasmo rozwojowe, związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego nadwiślańsko-zatokowego i obejmujące: autostradę A1 (Gdańsk - Toruń), drogę nr 91 (Gdańsk - Toruń), linie kolejowe nr 9 (Gdynia Główna - Tczew), nr 131 (Tczew - Bydgoszcz Główna), nr 207 (Malbork – Kwidzyn - Grudziądz), rzekę Wisłę oraz systemy krajowej sieci przesyłowej elektroenergetycznej oraz gazu i produktów naftowych, będące obszarem rozwoju pomorskiego hubu paliwowo-energetycznego oraz transportowo-logistycznego w perspektywie roku 2030 (w rejonie Choczewo - Żarnowiec) może uzyskać nowe uwarunkowania rozwojowe w wyniku decyzji o lokalizacji i budowie elektrowni jądrowej i związanymi z nią licznymi przekształceniami przestrzennymi;
- b) północne pasmo rozwojowe, związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego północnego i obejmujące: drogi nr 6 (Gdańsk - Szczecin), nr 7 (Gdańsk - Warszawa), linie kolejowe nr 9 (Gdynia Główna - Warszawa Wschodnia) i nr 202 (Gdańsk Główny - Stargard) oraz drogę wodną Szarpawy i systemy krajowej sieci przesyłowej elektroenergetycznej oraz gazociąg wysokiego ciśnienia prowadzący z terminalu regazyfikacyjnego w Świnoujściu, będące obszarem rozwoju aktywności gospodarczej związanej z logistyką, przetwórstwem rolno-spożywczym oraz produkcją i serwisem urządzeń OZE, zwłaszcza morskiej energetyki wiatrowej w portach morskich (np. Ustka, Łeba, Władysławowo);

- c) południowe pasmo rozwojowe, związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego południowego i obejmujące: drogę nr 22 (Elbląg – Malbork – Tczew - Starogard Gdański – Chojnice – Człuchów - Wałcz) i linii kolejowej nr 204 (Elbląg - Malbork), nr 203 (Tczew - Chojnice) oraz nr 210 (Chojnice – Człuchów - Szczecinek), będące obszarem rozwoju aktywności gospodarczej związanej obecnie z przetwórstwem rolno-spożywczym oraz przemysłem drzewno-meblarskim;
 - d) kaszubskie pasmo rozwojowe związane z przebiegiem infrastruktury regionalnego korytarza transportowego, obejmującego elementy układu drogowo-kolejowego Łeba – Lębork - Kościerzyna-Chojnice;
 - e) środkowo-pojezierne pasmo rozwojowe związane z przebiegiem infrastruktury regionalnego korytarza transportowego obejmującego elementy układu drogowo-kolejowego w relacjach Gdynia – Żukowo – Kościerzyna – Bytów – Miastko - Biały Bór - Szczecinek;
- 4) strefy wielofunkcyjne – przede wszystkim obejmujące obszary wiejskie i małe miasta, które z uwagi na specyfikę położenia geograficznego oraz relacje funkcjonalno-przestrzenne są obszarami funkcjonalnymi o zróżnicowanych uwarunkowaniach rozwojowych, odmiennych potencjałach i specyficznych barierach; należą do nich obszary:**
- a) szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: Strefa Przybrzeżna, Żuławy,
 - b) o szczególnych walorach przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych: Światowy Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie, Kaszubski Park Krajobrazowy wraz z otuliną Kółko Raduńskie,**
 - c) o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług: Środkowe Pomorze, Wschodnie Powiśle.

Ze względu położenie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego gmina Linia wpisuje się w strefy wielofunkcyjne o szczególnych walorach przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych. Dla tego pasma rozwojowego przewidziano interwencję kluczową:

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej,
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (CO 1.1.),
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni (CO 1.1.),
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów (CO 1.1.),
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym (CO 1.1.),
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania (CO 1.1.),
- redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko (CO 1.1.),
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmocnienie energetyki obywatelskiej, w tym

- w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych (CO 1.2.),
- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach (CO 1.2.),
 - poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej (CO 2.1.),
 - rozwój edukacji regionalnej i etnicznej (CO 2.1.),
 - zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (CO 2.3.), – rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego (CO 2.3.),
 - realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (CO 2.3),
 - rozwój sieci dróg (CO 2.4.),
 - rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej) (CO 2.4.),
 - wzmacnianie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych (CO 3.1.),
 - kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie) (CO 3.1.),
 - rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu) (CO 3.2.),
 - poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów (CO 3.3.).

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 wskazuje trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym, które zostały zoperacjonalizowane przez 12 celów operacyjnych.

1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO	2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA	3. ODPORNA GOSPODARKA
1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe	2.1. Fundamenty edukacji	3.1. Pozycja konkurencyjna
1.2. Bezpieczeństwo energetyczne	2.2. Wrażliwość społeczna	3.2. Rynek pracy
1.3. Bezpieczeństwo zdrowotne	2.3. Kapitał społeczny	3.3. Oferta turystyczna i czasu wolnego
1.4. Bezpieczeństwo cyfrowe	2.4. Mobilność	3.4. Integracja z globalnym systemem transportowym

Dla każdego z celów strategicznych określono pożądane kierunki zmian, które w ujęciu praktycznym powinny się przełożyć na konkretne działania.

Cel strategiczny 1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO

Pożądany kierunek zmian:

- poprawa stanu środowiska oraz środowiskowych warunków życia;
- wzrost odporności regionu na skutki zmian klimatu;
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza w szczególności z tzw. niskiej emisji;
- wzrost potencjału produkcji energii, ze szczególnym uwzględnieniem czystych i odnawialnych źródeł energii;
- wzrost współodpowiedzialności za zdrowie i środowisko;
- zmniejszenie deficytu kadr medycznych i okołomedycznych;
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców;
- poprawa jakości i dostępności do świadczeń, w tym z wykorzystaniem narzędzi e-zdrowia;
- ograniczenie wykluczenia cyfrowego i poprawa cyberbezpieczeństwa;
- poprawa jakości i dostępności do usług o wysokim poziomie dojrzałości świadczonych zdalnie.

Cel strategiczny 2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA

Pożądany kierunek zmian:

- większy udział dzieci w edukacji przedszkolnej;
- zapewnienie wysokiej jakości edukacji we wszystkich typach szkół, szczególnie w zakresie nabywania kompetencji kluczowych oraz wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- dostosowywanie kształcenia w szkołach zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz zwiększenie zainteresowania podejmowaniem nauki w takich placówkach;
- poprawa dostępności do wysokiej jakości usług świadczonych w społeczności lokalnej;
- wzrost aktywności zawodowej i społecznej, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- wzrost poziomu integracji i otwartości w stosunku do imigrantów;
- wzmocnienie instytucjonalne NGO i PES;
- wzrost efektywności i utworzenie trwałego mechanizmu współpracy międzysektorowej, w szczególności NGO, PES, JST i przedsiębiorców, z uwzględnieniem stałego podnoszenia kompetencji dotyczących współpracy oraz inwestowania w infrastrukturę społeczną;
- wzmocnienie regionalnej wspólnoty kulturowej i obywatelskiej oraz różnorodności kulturowej;
- zapewnienie przyjaznej przestrzeni publicznej służącej rozwojowi kapitału społecznego;

- wykorzystanie nowych technologii i innowacji w rozwoju społecznym regionu;
- poprawa dostępności transportowej, w szczególności ograniczenie wykluczenia transportowego oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko;
- wzrost bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Cel strategiczny 3. ODPORNA GOSPODARKA

Pożądaný kierunek zmian:

- wzrost zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmian, wzrost produktywności, efektywne wykorzystanie zasobów oraz lepsze wykorzystanie potencjałów związanych z nowymi trendami;
- wzrost aktywności B+R i innowacyjnej w regionie;
- wzmocnienie współpracy międzysektorowej, szczególnie sektora naukowo-badawczego, publicznego i biznesu;
- rozwój kompleksowej oferty usług dla biznesu oraz oferty dla nowych i obecnych w regionie inwestorów;
- wzrost aktywności eksportowej oraz współpracy międzynarodowej pomorskich przedsiębiorstw;
- wzrost międzynarodowej rozpoznawalności regionu, w tym produktów i przedsiębiorstw;
- rozwój oferty kształcenia ustawicznego i rozwój kompetencji kadr gospodarki regionu;
- zapewnienie zasobów pracy w branżach deficytowych oraz zatrzymanie i pozyskiwanie talentów;
- większy udział dzieci w zorganizowanych formach opieki do 3. roku życia;
- rozszerzenie oferty czasu wolnego oraz rozwój kompleksowej całorocznej oferty turystycznej, sportowej i kulturalnej;
- pełne włączenie regionu w europejskie sieci transportowe, skutkujące wzrostem wolumenu obrotów ładunkowych oraz odprawionych pasażerów.

Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

Zgodnie z art. 10f. 2. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. 202 poz. 559) o samorządzie gminnym „Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa”. Niniejszy dokument został przygotowany w zgodzie z ustaleniami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym z uwzględnieniem dokumentów lokalnych. Kluczowe dokumenty wykorzystane przy opracowywaniu strategii to:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. aktualizacja średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 - podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa;
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030;
- Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego na lata 2021-2027;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Linia
- Program ochrony powietrza (Uchwała nr 158/XIII/15 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2015r.
- Programy ochrony środowiska przed hałasem (Uchwała nr 89/VIII/19 Sejmiku Województwa z dnia 25 kwietnia 2019r.
- Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego nr 586/162/20 z dnia 9 lipca 2020r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego.
- Uchwała Semiku Województwa Pomorskiego nr 788/XXXVII/14 z dnia 24 lutego 2014r. w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Pomorskiego”.

Tabela 4. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030		STRATEGIA ROZWOJU GMINY LINIA NA LATA 2023 - 2030											
		Cel strategiczny 1. LUDZIE. Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz budowanie wspólnoty mieszkańców						Cel strategiczny 2. PRZESTRZEŃ. Transformacja przestrzenna i ekologiczna		Cel strategiczny 3. GOSPODARKA. Konkurencyjna gospodarka wykorzystująca potencjał gminy, przedsiębiorczość lokalną i wsparcie samorządu gminnego			
CELE STRATEGICZNE	Cele operacyjne	Cele operacyjne						Cele operacyjne		Cele operacyjne			
		Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego	Standard usług społecznych	Edukacja na wysokim poziomie	Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Infrastruktura i oferta czasu wolnego, wspieranie zdrowego trybu życia	Wzmacnianie wspólnoty poprzez kultywowanie e tradycji i dbałość o dziedzictwo	Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy	Dbałość o stan środowiska naturalnego	Gmina Linia jako miejsce pracy	Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji	Rozwój przedsiębiorczości lokalnej
Cel strategiczny 1. Trwałe bezpieczeństwo	Bezpieczeństwo środowiskowe												
	Bezpieczeństwo energetyczne												
	Bezpieczeństwo zdrowotne												
	Bezpieczeństwo cyfrowe												
Cel strate	Fundamenty edukacji												

Cel strategiczny 3. Odporna gospodarka	Wrażliwość społeczna	■	■										
	Kapitał społeczny	■	■	■	■	■		■					
	Mobilność								■				
Cel strategiczny 3. Odporna gospodarka	Pozycja konkurencyjna										■	■	
	Rynek pracy										■	■	■
	Oferta turystyczna i czasu wolnego						■			■			
	Integracja z globalnym systemem transportowym								■	■			

Źródło: opracowanie własne

Sformułowane i przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Linia cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań są również zbieżne z celami zawartymi w innych dokumentach wyższego rzędu:

- ze *Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* w zakresie celu Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- z *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030* w zakresie celów:
 - Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,
 - Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego; 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.

System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030

System wdrażania

Instytucjonalna struktura systemu realizacji strategii

Instytucjonalną strukturę systemu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 tworzą:

- Wójt Gminy Linia,
- Rada Gminy Linia,
- Sekretarz Gminy Linia, pełniący rolę koordynatora,
- inne stanowiska/komórki/referaty Urzędu Gminy w Lini oraz gminne jednostki organizacyjne,
- wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w strategii.

Za wdrażanie strategii, podobnie jak i innych dokumentów o charakterze strategicznym i długofalowym, odpowiada Wójt Gminy Linia. Jego odpowiedzialność należy rozumieć poprzez strategiczną rolę organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii. Ważna rola przypada również Radzie Gminy Linia, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Będzie ona wsparciem merytorycznym dla centrum koordynacyjnego, a do jej zadań należy w szczególności proponowanie nowych kierunków działań i rozwiązań realizacyjnych, bazujących na opiniach przedstawicieli społeczności lokalnych z poszczególnych części gminy, podejmowanie uchwał w zakresie aktualizacji dokumentu, przede wszystkim na podstawie wniosków z monitoringu i ewaluacji. Kluczowym elementem powyższej struktury jest Sekretarz Gminy Linia, pełniący rolę koordynatora. Sekretarz prowadzi sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji, przygotowując podsumowania i raporty dla Wójta Gminy Linia, a z drugiej stanowi „węzeł koordynacyjno-informacyjny” dla wykonawców i partnerów realizacyjnych. Niezbędna jest współpraca innych stanowisk/komórek/referatów Urzędu Gminy w Lini oraz gminnych jednostek organizacyjnych ze wskazanym centrum koordynacyjnym. Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, stąd potrzeba włączenia w system realizacji i współpracy partnerów, jak: administracja rządowa, inne jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele biznesu, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, mieszkańców, partnerów zagranicznych. Tym samym efektywność realizacji celów wyodrębnionych w strategii w dużej mierze będzie zależeć od koordynowania i monitorowania tego procesu.

Dlatego też do zadań Sekretarza Gminy Linia, jako koordynatora, należeć będzie w szczególności:

- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,

- koordynacja współpracy oraz ciągłe pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań strategii,
- monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 ze względu na ich różnorodny charakter będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, krótkotrwałych, poprzez działania realizowane w ciągu kilku tygodni, miesięcy, aż do zadań ciągłych.

Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.:

- finansowych – coroczne uchwały budżetowe Rady Gminy Linia, wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, a także projekty realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich, otwarte konkursy ofert i inne formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi,
- prawnych – uchwały Rady Gminy Linia, zarządzenia Wójta Gminy Linia, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.,
- wdrożeniowych – gminne strategie sektorowe/branżowe itp., uszczegóławiające strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych, określone w szczególności w rozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- planowania przestrzennego - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym itp.,
- organizacyjno-zarządczych i koordynacyjnych – aktualizacje regulaminów, statutów i procedur, tworzenie zespołów zadaniowych i projektowych, powoływanie dedykowanych ciał o charakterze opiniodawczo-doradczym, zawiązywanie partnerstw itp.,
- kadrowych – praca i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników wydziałów oraz jednostek gminnych, koordynatorów programów i projektów, w tym realizowanych z funduszy europejskich, liderów lokalnych, a także system doskonalenia kadr, wymiany doświadczeń i poznawania dobrych praktyki itp.,
- kontrolnych - aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego, kontrola jakości itp.

- społecznych – działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strona internetowa gminy i jednostek gminnych, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej gminy itp.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zaplanowanych działań. Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- radni, pracownicy Urzędu Gminy w Lini i pracownicy jednostek organizacyjnych,
- posłowie i senatorowie reprezentujący w parlamencie region oraz radni sejmiku wojewódzkiego, związani z regionem,
- przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
- wyższe uczelnie z terenu regionu,
- sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe,
- podmioty turystyczne,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie i inne instytucje rynku pracy,
- organizacje pozarządowe z terenu gminy, placówki edukacyjne.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Linia na lata 2023-2030 jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

- sąsiednie gminy,
- powiat wejherowski,
- zarząd województwa pomorskiego,
- wojewoda pomorski,
- administracja rządowa,
- organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu,
- organizacje pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu,
- potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie,
- Lokalna Grupa Działania „Kasubska Droga”,
- zagraniczni partnerzy samorządowi gminy Linia.

Upowszechnienie zapisów strategii ma na celu:

- poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem strategii,
- objaśnienie dalszych etapów procesu zintegrowanego planowania rozwoju w gminie – realizacja zapisów strategii, zaproszenie do współpracy, tworzenie partnerstw,
- prezentację lokalnego potencjału społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego gminy, priorytetów i kierunków rozwoju w najbliższych latach (obszary strategiczne i cele strategiczne i operacyjne, kierunki interwencji),

- objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze strategii,
- zachęcenie do współrealizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 z jednostkami samorządowymi a także do jej stałego monitorowania i aktualizacji, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami i nowymi wyzwaniami.

W celu upowszechnienia treści strategii rekomenduje się przeprowadzić proponowane działania:

- opracowanie krótkiego materiału (broшуry informacyjnej) przybliżającego treść Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030,
- umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP),
- przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii wskazanym interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- udzielanie przez władze samorządowe gminy wywiadów dla prasy lokalnej i regionalnej na temat zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania i poszukiwania partnerów.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Tabela 5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument gminny	Uchwała	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Linia	Ostatnia aktualizacja - UCHWAŁA NR 379/XXXV/VIII/2022 RADY GMINY LINIA z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 23/15 w obrębie geodezyjnym Linia w gminie Linia	Uchwałą nr 23/V/III/1999 przyjęto Studium, które następnie zaktualizowano w 2008 roku. Aktualizacja z 2022 roku uwzględniła wszystkie uchwalone przed jej przyjęciem miejscowe plany. Wytyczne - aktualizacja Studium uwzględniająca zmienione uwarunkowania społeczne, ekonomiczne i inne, które posłużyły do opracowania dokumentu, wprowadzająca do Studium wszystkie zmiany wynikające z planów miejscowych, uwzględniająca założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej w gminie.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Ponad 100 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obrębów geodezyjnych i ich fragmentów, rozproszonych na terenie całej gminy, z największą koncentracją w rejonie południowo-zachodnim i środkowo-wschodnim	Ostatnia Uchwała nr 381/XXXV/VIII/2012 Rady Gminy Linia z dnia 6 czerwca 2022 r.	Aktualizacja obowiązujących planów jako konsekwencja aktualizacji studium i/lub na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału turystycznego i rekreacyjnego, atrakcyjności osadniczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej. Aktualizacja uwzględniająca założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej w gminie. Objęcie gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów ważnych z perspektywy wykorzystania potencjałów gminy oraz ochrony przyrody i krajobrazu.
ENERGETYKA	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Brak	Brak	Art. 19 ustawy Prawo energetyczne nakłada na organ wykonawczy gminy obowiązek sporządzenia projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe co najmniej na 15 lat i jego aktualizacji co najmniej raz na 3 lata.

GOSPODARKA KOMUNALNA	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Linia w latach 2017-2022	UCHWAŁA NR 224/XXIII/VII/2017 z dnia 22 lutego 2017 r	Program traci ważność z końcem 2022r.
	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2025	Przygotowany do uchwalenia, aktualnie w uzgodnieniach z Wodami Polskimi	
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami	Trwają prace nad dokumentem.		
OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	Gminny program ochrony środowiska	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Linia na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027	UCHWAŁA NR 199/XVII/VIII z dnia 25 czerwca 2020	Program aktualny
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Linia	Uchwała Nr 212/XXII/VII/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r	Plan przewidywał działania do roku 2020. Należy Opracować nowy dokument z uwzględnieniem treści zawartych w strategii, w szczególności w ramach celu operacyjnego 2.2. <i>Dbłość o stan środowiska naturalnego.</i> Dokument stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania w zakresie termomodernizacji budynków, rozwoju transportu publicznego i ścieżek rowerowych czy wdrażania OZE.
	Program usuwania azbestu	Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Linia na lata 2021-2025	Uchwała Nr 305/XXVII/VIII/2021 z dnia 16 września 2021 r.	Program aktualny, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający
	Program małej retencji	Brak	Brak	Ewentualne opracowanie w celu prewencyjnym – w związku z postępującymi zmianami klimatu i powtarzającą się suszą rolniczą. Na działania związane z realizacją programu może być pozyskiwane finansowane w ramach środków zewnętrznych. Strategia uwzględni retencję w ramach celów operacyjnych: 2.2. <i>Dbłość o stan środowiska naturalnego.</i>

TRANSPORT	Strategia rozwoju elektromobilności	Brak	Brak	Ewentualne opracowanie w związku z postępującymi trendami rozwoju rynku elektromobilności, dostępnością środków publicznych na rozwój niskoemisyjnej komunikacji indywidualnej i zbiorowej, deficytami transportu publicznego w gminie oraz uwzględnieniem zadania jego uzupełniania w ramach celu operacyjnego 2.1. <i>Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego na terenie gminy</i> oraz 2.2 <i>Dbłość o stan środowiska naturalnego</i>
	Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Brak	Brak	Zgodnie z art. 20 ustawy o drogach publicznych do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej oraz projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich.
POLITYKA SPOŁECZNA	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Linia na lata 2021-2026	Uchwała Nr XXIV/164/2020 Rady Gminy Linia z dnia 22 grudnia 2020 r.	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający.
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Linia w latach 2022-2026	Uchwała Nr 377/XXXV/VIII/2022 z dnia 6 czerwca 2022 r.	Program aktualny, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający.
	Gminny program wspierania rodziny	Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Linia na lata 2021-2023	Uchwała Nr 275/XXIV/VIII/2021 z dnia 26 kwietnia 2021 r.	Program aktualny, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminny program przeciwdziałania narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Linia na 2022 rok Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Linia na rok 2022	Uchwała Nr 361/XXXIII/VIII/2022 z dnia 28 marca 2022 roku Uchwała Nr 362/XXXIII/VIII/2022 z dnia 28 marca 2022 roku	Program przyjmowany corocznie. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 1.1 <i>Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego</i> i 1.2. <i>Profesjonalizacja usług społecznych</i>

ROZWÓJ LOKALNY	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Program współpracy Gminy Linia z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok	Uchwała Nr 323/XXIX/VIII/2021 z dnia 25 listopada 2021r	Program przyjmowany corocznie. Rekomenduje się opracowanie programu wieloletniej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe oraz gdzie samorząd nie ma możliwości pełnego zaspokojenia potrzeb społecznych lub gdzie aktywność organizacji może istotnie podnieść poziom usług społecznych dostarczanych społeczności lokalnej (np. w ramach polityki społecznej). Program wieloletni pozwala na wdrożenie umów wieloletnich z organizacjami, zapewniając im długofalowe ramy działania i niezbędne finansowanie.
	Programy odnowy miejscowości	Wszystkie uchwalone plany odnowy miejscowości na terenie gminy Linia straciły aktualność		Wszystkie plany zdezaktualizowane. Ocena realizacji planów oraz ewentualna aktualizacja w oparciu o bilans realizacji i prac pozostających do wykonania, w tym zadań wynikających z celów operacyjnych składających się na wykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy oraz wzmocnienia oferty kulturalnej – cele operacyjne: 1.5. <i>Aktywizacja społeczna mieszkańców</i> , 1.6. <i>Infrastruktura i oferta czasu wolnego i wspieranie zdrowego trybu życia</i> oraz 3.2. <i>Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji</i> .
OŚWIATA	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Linia i inne organy oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku	Uchwała Nr 60/VI/VIII/2019 z dnia 28 marca 2019 r.	Uchwała aktualna i odpowiadająca potrzebom gminy w zakresie dostępu do powszechnej edukacji na poziomie podstawowym. Wyniki opcjonalnego audytu oświaty mogą spowodować konieczność aktualizacji uchwały.
ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego	Zatwierdzony przez Starostę Wejherowskiego	Opracowany dokument powinien m.in. uwzględnić doświadczenia wynikające z zarządzania kryzysem w czasie pandemii COVID-19.
FINANSE PUBLICZNE	Wieloletnia prognoza finansowa	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Linia na lata 2022-2036	UCHWAŁA NR 17/III/VI/2010 RADY GMINY LINIA z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia wieloletniej prognozy finansowej	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Pierwotna Prognoza aktualizowana zgodnie z potrzebami.

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii

Ewaluacja to badanie, którego zadaniem jest ocena jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Służy zdobywaniu wiedzy, ale także formułuje specyficzne rekomendacje dla konkretnych zadań. Bierze pod uwagę zgodność działań z procedurami oraz ocenia je także w kontekście efektów, które przynoszą.

Ewaluacja ex-ante jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania planowane w ramach strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu przypisanych im w ramach strategii instrumentów i zasobów. Jej rolą jest dostarczenie oceny trafności tych założeń, ich spójności i planowanego sposobu realizacji Strategii.

W przypadku ewaluacji ex-ante wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zapewnienia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji ex ante Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 wskazują, iż:

- istnieją bezpośrednie powiązania między diagnozą, zidentyfikowanymi problemami i wyzwaniami a celami strategicznymi, projektami i zadaniami,
- istnieje spójność wewnętrzna między celami a priorytetami i działaniami,
- samorząd posiada zasoby organizacyjne niezbędne do prawidłowej realizacji Strategii,
- samorząd posiada środki finansowe niezbędne do prowadzenia działań strategicznych lub będzie mógł ubiegać się o środki pochodzące z innych źródeł,
- istnieje spójność założeń Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu, m.in. takich jak Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego,
- w ciągu całego procesu strategicznego następowały konsultacje eksperckie, badające plany pod względem ich realności wykonania oraz aktualności.

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii i prowadzony w trakcie jej realizacji.

Monitoring informuje, czy wdrażanie Strategii przebiega zgodnie z planem oraz alarmuje, gdy występują jakieś zakłócenia. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze,
- skorygować plany,
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Monitoringiem w Gminie Linia zajmować się będzie zespół pracowników Urzędu Gminy na podstawie własnych danych i informacji, statystyk wewnątrzgminnych, statystyki publicznej (w szczególności generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych. Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie realizowana w oparciu o analizę wskaźnikową (i fakultatywnie opis postępów w zakresie realizacji kierunków działań) w ramach raportu rocznego o stanie gminy.

W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Wójtowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych. Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinien on być zaopatrzony we wskaźniki pozwalające śledzić, czy realizowane zadania realnie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Gminy.

Sprawozdawczość powinna obejmować kierunki działań i przypisane im wskaźniki. Kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli. Przypisano im wartości bazowe i docelowe. Osiągnięcie wskaźników będzie zależało od czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które trudno obecnie zdefiniować.

Tabela 6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

WSPÓLNOTA	CEL 1. ZASPOKAJANIE POTRZEB SPOŁECZNYCH ORAZ BUDOWANIE WSPÓLNOTY MIESZKAŃCÓW				
Cele operacyjne	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1 Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem	Liczba osób zatrudnionych w lokalnych podmiotach ekonomii społecznej	GOPS	0	5
	Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, starszymi, samotnymi, chorymi	Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej	GOPS	3	7
1.2 Standard usług społecznych	Poprawa dostępności profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy	Liczba akcji i programów profilaktycznych w ciągu roku	GOPS, NZOZy	5	8
	Zwiększenie dostępności do placówek zdrowotnych i innych obiektów użyteczności publicznej, w tym dla osób o specjalnych potrzebach	Poziom zadowolenia osób z niepełnosprawnościami z dostępności obiektów użyteczności publicznej	NZOZy, Szkoły, UG, Instytucje kultury, GOPS	Pomiar w badaniu ankietowym	Wzrost zadowalania o 20 punktów procentowych
1.3 Edukacja na wysokim poziomie	Poprawa warunków kształcenia w placówkach oświatowych	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oświatowych	UG	0	2
	Zapewnienie efektywności organizacyjno-finansowej systemu oświatowego w gminie	Wysokość dopłaty do oświaty z dochodów własnych gminy	UG	33%	20%

1.4 Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej	Wzmacnianie potencjału integracyjnego instytucji kultury	Liczba wydarzeń organizowanych przez instytucje kultury w ciągu roku i ich uczestników	Biblioteka i Dom kultury	60	60
1.5 Aktywizacja społeczna mieszkańców	Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy	Liczba akcji społecznych przeprowadzonych z inicjatywy mieszkańców w sołectwach	Sołtysi i UG	20	30
	Wzrost udziału w wyborach	Frekwencja wyborcza	UG	67,97%	80%
1.6 Infrastruktura i oferta czasu wolnego, wspieranie zdrowego trybu życia	Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej	Liczba miejscowości połączonych ciągami pieszo-rowerowymi	UG	0	2
	Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego	Liczba nowych lub zmodernizowanych placów zabaw i innych obiektów rekreacyjnych	UG	13	26
1.7 Wzmacnianie wspólnoty poprzez kultywowanie tradycji i dbałość o dziedzictwo	Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych	Liczba zabytków pozostających w złym stanie technicznym	UG	Plan ochrony zabytków	W 2 poprawienie stanu technicznego
	Wzmocnienie tożsamości lokalnej	Liczba osób należących do lokalnych zespołów folklorystycznych, orkiestr, chórów i innych form kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy	Dom kultury	40	60

PRZESTRZEŃ**CEL 2. TRANSFORMACJA PRZESTRZENNA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE**

Cele operacyjne	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1 Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie	Liczba zdarzeń drogowych na terenie gminy w ciągu roku	Policja	15	0
	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Liczba inwestycji drogowych zrealizowanych i realizowanych we współpracy z samorządem powiatu wejherowskiego i innymi zarządcami dróg	UG	1	2
2.2 Dbalność o stan środowiska naturalnego	Wzrost świadomości i kształtowanie proekologicznych postaw mieszkańców.	Liczba zorganizowanych akcji (sprzątanie świata, konkursy o tematyce ekologicznej)	UG, sołectwa, szkoły	2	3
	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych	Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	UG	839	900

GOSPODARKA	KONKURENCYJNA GOSPODARKA WYKORZYSTUJĄCA POTENCJAŁ GMINY, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ LOKALNĄ I WSPARCIE SAMORZĄDU GMINNEGO				
	Cele operacyjne	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskania informacji	Wartość bazowa wskaźnika
3.1 Gmina Linia jako miejsce pracy	Wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie gminy	Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w gminie	UG	0	1
	Wzrost aktywności zawodowej wśród mieszkańców	Wskaźnik osób bezrobotnych z terenu gminy objętych wsparciem w ramach aktywizacji zawodowej [%]	Urząd Pracy, GOPS	0	5 osób
3.2 Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji	Zwiększenie dostępności miejsc noclegowych w gminie	Liczba miejsc noclegowych	UG	58	70
	Poprawa rozpoznawalności gminy jako atrakcyjnego miejsca spędzenia czasu wolnego	Liczba turystów i gości odwiedzających gminę	UG	70	200
3.3 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej	Zwiększenie powierzchni terenów inwestycyjnych w gminie	Liczba/powierzchnia nowo utworzonych terenów inwestycyjnych przez podmioty prywatne bądź we współpracy z podmiotami prywatnymi	UG	0	2
	Poprawa jakości obsługi inwestorów/przedsiębiorców	Poziom zadowolenia klientów z obsługi	UG	Pomiar w badaniu ankietowym	Wzrost 10 punktów procentowych

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja – ocena skutków wdrażania zapisów Strategii

Ocena ex post to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia założonych rezultatów. Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii, a konsekwencją negatywnej oceny może być:

- zakończenie danego zadania wcześniej,
- zmiana celów,
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

- Czy zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem i budżetem?
- Czy osiągnęliśmy założone rezultaty?
- Czy efekty są satysfakcjonujące dla beneficjentów?
- Czy realizacja Strategii doprowadziła do osiągnięcia założonych celów strategicznych?
- Czy zmiany wywołane realizacją Strategii mają charakter długotrwały?

Pozytywna odpowiedź na tak sformułowane pytania potwierdza słuszność celów założonych w Strategii oraz adekwatność przyjętych kierunków działań. W przypadku negatywnych odpowiedzi należy zastanowić się nad przyczynami niepowodzeń i wyciągnąć wnioski na przyszłość w celu uniknięcia błędów i zwiększenia skuteczności działań.

Aktualizacja zapisów Strategii

Zapisane w Strategii zadania powinny być okresowo przeglądane i stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych korygowane bądź uzupełniane. Równocześnie do dokumentu Strategii mogą być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości uzyskania finansowania lub zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

- dezaktualizacja części zapisów z powodu znacznego upływu czasu,
- istotne zmiany w otoczeniu Gminy, które znacząco wpływają na możliwość realizacji działań (np. nowa perspektywa finansowa, kryzys gospodarczy, zmiana przepisów),
- początek nowej kadencji samorządu.

Najrzadziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Gminy Linia powinien być dokonany gruntowny przegląd Strategii i jej aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia będą pełnił wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy którzy będą zbierać propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy, przewodniczących komisji Rady Gminy oraz szefów gminnych jednostek organizacyjnych, a następnie przedstawiać je Wójtowi.

Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania

W trakcie przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Linia nie jest możliwe precyzyjne określenie programów operacyjnych oraz kwot dofinansowania projektów, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła skorzystać, ponieważ sektorowe programy rozwoju oraz pakiety regulacji prawnych są w fazie przygotowania do nowej perspektywy finansowej na lata 2021 – 2027. Realizacja wszystkich celów i zadań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Linia wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości budżetu gminy, dlatego niezbędne jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Należy monitorować pojawiające się możliwości, które można podzielić na trzy grupy:

- publiczne środki zagraniczne, w tym głównie z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, Norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet gminy i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe,
- środki prywatne.

Biorąc pod uwagę okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Linia, należy założyć, że finansowanie działań obejmie okres Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 oraz wsparcie w ramach nowego Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU). Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej zaplanowano na 1 074,3 mld euro. Dodatkowy antykryzysowy pakiet odbudowy w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łączna kwota to 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Kluczowe źródła środków UE przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Kluczowe źródła środków w ramach budżetu UE 2021-2027

LP	Kierunek wydatkowania	Planowane środki	Podstawowe instrumenty finansowe
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	143,4 mld € (z tego 10,6 mld € w ramach Next Generation EU)	Horyzont Europa i Fundusz InvestEU
2	Spójność, odporność i wartości	1 099,7 mld € (721,9 mld € - fundusz odbudowy)	Fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia
3	Zasoby naturalne i środowisko	373,9 mld € (17,5 mld € - fundusz odbudowy)	Wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
4	Migracja i zarządzanie granicami	22,7 mld €	Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami
5	Bezpieczeństwo i obrona	13,2 mld €	Europejski Fundusz Obrony i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
6	Sąsiedztwo i świat	98,4 mld €	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej
7	Europejska adm. publiczna	73,1 mld	

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Budżet **Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności** to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld euro, dodatkowo ponad 34 mld euro z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,133 mld euro, 17,3%,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,347 mld euro, 26,6%,
- Transformacja cyfrowa – 3,034 mld euro, 12,7%,
- Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,262 mld euro, 17,9%,
- Zielona, inteligentna mobilność – 6,074 mld euro, 25,5%¹ . Około 1 /3 środków z funduszu ma trafić do samorządów.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej dla Polski to ok. 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji (pomoc w transformacji dla regionów górniczych, do których nie zalicza się województwo opolskie),
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ok. 2 mld euro w ramach instrumentu ReactEU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19).

W ramach programu regionalnego **Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027** do województwa pomorskiego trafi 1 751,8 mln euro.

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją również inne możliwości pozyskania finansowania obejmujące **fundusze krajowe** m.in.:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Fundusz przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego,
- Środki Ministerstwa Sportu,
- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- Fundusz Inwestycji Samorządowych,
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych.

Przy tworzeniu ram finansowych należy wziąć pod uwagę:

- analizę dochodów i wydatków gminy,
- analizę możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej Gminy,
- analizę zadłużenia Gminy,
- analizę aktywności i skuteczności Gminy w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań,
- zapisy wieloletniej prognozy finansowej Gminy.

Ramą dla finansowych działań strategicznych jest uchwała budżetowa gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki oraz dochody majątkowe będą przeznaczone na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W przypadku korzystania ze zwrotnych źródeł finansowania kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań gminy.

Inwestycje kluczowe w kontekście osiągnięcia założonych celów strategicznych

Tabela 8. Kluczowe inwestycje w Gminie Linia

Lp.	Nazwa/krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Okres realizacji
Cel operacyjny 1.3. Edukacja na wysokim poziomie			
1.	Remonty, budowa i modernizacja i termomodernizacja obiektów szkolnych, budowa sali gimnastycznej	Strzecz Pobłocie Niepoczołowice	2023-2030
Cel operacyjny 1.6. Infrastruktura i oferta czasu wolnego, wspieranie zdrowego trybu życia			
2.	Budowa chodnika/ścieżki rowerowej, wyznaczenie ścieżek rowerowych	Lewino-Lewinko Cała gmina	2023-2030
3.	Budowa, modernizacja i wyposażenie placów zabaw	Linia Cała gmina	2023-2030
4.	Budowa kąpielisk	Strzecz, Potęgowo Zakrzewo	2023-2030
5.	Budowa „Szlaku Kaszubskiego”		2023-2030
6.	Wyczyszczenie i zagospodarowanie terenu wokół stawu, mała architektura	Lewino	2023-2030
Cel operacyjny 2.1. Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy			
7.	Budowa, przebudowa, modernizacja i remonty przebudowa dróg gminnych i powiatowych	Cała gmina	2023-2030
8.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Cała gmina	
9.	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Cała gmina	2023-2030
Cel operacyjny 2.2. Dbalność o stan środowiska naturalnego			
10.	Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej	Niepoczołowice Strzecz Pobłocie Lewinko i Lewino Linia	2023-2030
11.	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami; budowa sieci wodociągowej i hydroforni, modernizacja hydroforni	Smażyno Linia Niepoczołowice Kętrzyno	2023-2030
12.	Przebudowa oczyszczalni ścieków	Tłuczewo	2023-2030
13.	Remont i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Budynki oświatowe, budynki administracyjne, remizy, świetlice wiejskie	2023-2030
14.	Inwestycje w odnawialne źródła energii oraz zastosowanie ekologicznych systemów ogrzewania – indywidualni mieszkańcy	Wszystkie miejscowości	2023-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Lini

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Lokalizacja gminy Linia na mapie powiatu wejherowskiego	1
Rysunek 2. Układ dróg na terenie gminy Linia	5
Rysunek 3. Mapa turystyczna gminy Linia	19
Rysunek 4. Obszar Gminy Linia, dla którego opracowano arkusze map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego	58
Rysunek 5. Lokalizacja gminy Linia na tle powiatu wejherowskiego	63
Rysunek 6. Lokalizacja Gminy Linia w otoczeniu gmin sąsiadujących	63

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Przrost naturalny w gminie Linia w 2020 roku w porównaniu z wybranymi jednostkami samorządu terytorialnego	7
Wykres 2. Ekonomiczne grupy wieku w 2022 roku na tle województwa pomorskiego, powiatu wejherowskiego i wybranych gmin powiatu wejherowskiego	8
Wykres 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego [%]	8
Wykres 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle innych jednostek administracyjnych [%] w 2020 roku	10
Wykres 5. Gospodarstwa rolne w gminie Linia w 2020 r. według powierzchni	10
Wykres 6. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON	11
Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2020 w porównaniu do innych jednostek samorządu terytorialnego	12
Wykres 8. Udział bezrobotnych rejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	13
Wykres 9. Korzystający z instalacji w % ogółu mieszkańców	15
Wykres 10. Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem	16
Wykres 11. Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem w porównaniu do sąsiednich gmin i powiatu [%]	17
Wykres 12. Frekwencja wyborcza w drugiej turze wyborów prezydenckich w 2020 [%]	21
Wykres 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku	22
Wykres 14. Dochody budżetu gminy [w zł]	24
Wykres 15. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca	25
Wykres 16. Dochody na 1 mieszkańca gminy Linia na tle innych JST w 2020r.	26
Wykres 17. Część oświatowa subwencji ogólnej a wydatki w dziale Oświata i wych.	26
Wykres 18. Wydatki na obsługę długu (bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń) [w zł]	27

SPIS TABEL

Tabela 1. Analiza strategiczna SWOT gminy Linia	28
Tabela 2. Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030	31
Tabela 3. Charakterystyka JCWP występujących na terenie gminy Linia	59
Tabela 4. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	81
Tabela 5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	87
Tabela 6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	93
Tabela 7. Kluczowe źródła środków w ramach budżetu UE 2021-2027	99
Tabela 8. Kluczowe inwestycje w Gminie Linia	102